

**„Programunk az olvasó tájékoztatása az összes
hazai és külföldi lényeges művészeti
eseményekről”**

Tartalomjegyzék

1. Az eddigi kutatások áttekintése	3
2. A múlt őrzői: a magyarországi műgyűjtés az 1920-as években	4
3. Külföldi minták, magyar előzmények A Műgyűjtő születéséhez	9
4. A Műgyűjtő születése és története	12
4.1. A tanulmányok szerzői és a szerkesztő	12
4.2. A Műgyűjtő	16
4.2.1. Magyarország helyzete az I. világháború után	19
4.2.2. A zsidóság megítélése	21
4.2.3. A nők megítélése	22
4.2.4. A kor egyik leghíresebb árverése: a Figdor-aukció	24
4.2.5. A kortárs festők elfogadottságának kérdése	25
4.2.6. Keleti láz	26
4.2.7. Modern technikák és módszerek bemutatása a lapban	28
4.2.8. Hamisítások	31
4.3. A kiadó	33
5. A Műgyűjtő továbbélése, követők és differenciálódás a kulturális lapok területén	33
6. Felhasznált irodalom	36
7. Képek forrása	38
8. Repertórium	40

Az eddigi kutatások áttekintése

Dolgozatomban *A Műgyűjtő* című művészeti és műgyűjtői folyóiratot vizsgálom meg, amelyet 1927 és 1932 között adtak ki. A téma tudományos jelentőségét abban látom, hogy a szakirodalomban eddig még nem kutatott periodika kerül a középpontba. A rövid élettartam kapcsán felmerülhet az a kérdés, hogy mi állította meg a folyóirat további működését. Noha erre vonatkozó utalást nem találtam a forrásokban, a válasz feltehetőleg a történelmi folyamatokban keresendő. A dolgozat során kitérek a hazai műgyűjtés helyzetére a háború után, a folyóirat lehetséges mintáira és előzményeire, mind külföldi mind itthoni tekintetben, és a továbbélésre is. A fő fejezetet a folyóirat tartalmi elemzése képezi, a legérdekesebb témák kijelölésével. A mellékletben közreadom a repertóriumot a megjelent öt évfolyam alapján. A repertórium teljes áttekintést biztosít a folyóiratban megjelent tanulmányokról és hírekről, amely más kutatásokhoz hasznos, megkönnyíti a forráskeresés folyamatát. Magyarországon a művészeti folyóiratok repertóriumait az *Ars Hungarica*¹ gyűjti össze 1973 óta. A hivatalos repertóriumokban szerepel egy index is az adott lapokban szóba kerülő fontosabb személyekről, helyszínekről, tárgyszavakról, ennek elkészítését én is tervbe vettem. Az *Ars Hungarica* a múltbéli művészeti folyóiratait is vizsgálja, így a kutatásom kezdetén a folyóirat segítségével bizonyosodtam meg, hogy *A Műgyűjtő* még nem került ily módon feldolgozásra.

A Műgyűjtőre a korábbi TDK dolgozatom során figyeltem fel, akkor a műgyűjtő Vay Péterről kerestem anyagot, a folyóirat pedig alapul szolgált kutatásomhoz. A folyóirat, bár szakmai körökben ismert, mégis csupán néhány kutatáshoz szolgált forrásanyagként, például Fajcsák Györgyi művészettörténész munkájához².

Elsőként tehát a két világháború közötti műgyűjtésre térek ki részletesen.

¹ A lap Tímár Árpád szerkesztésében jelenik meg. A folyóirat a repertóriumok mellett hírt ad a múzeumi élet eseményeiről valamint a muzeológusok szakmai fóruma is. RÉVÉSZ: http://artportal.hu/kislexikon/magyar_kepzo_es_iparmuveszeti_folyoiratok

² FAJCSÁK Györgyi: *Keleti művészeti kiállítás. Keleti magángyűjtemények, kínai tárgyak a két világháború közötti Budapest* in **Tanulmányok Budapest múltjából** 2009. 34. évfolyam 185–208. o

A múlt őrzői: a magyarországi műgyűjtés az 1920-as években

Az 1920-as első világháborús békekötések után az ország jelentős részeit veszítette el, olyan területeket és városokat is, amelyek a világháború előtt fontos, a kulturális élet szempontjából figyelemre méltó szerepet töltöttek be, például Pozsonyt, Kassát, Nagyváradot, Kolozsvárt és Temesvárt. Másrészt már meglévő országos múzeumi és a magángyűjteményekben is kárt tettek a háborús pusztítások.

A magán műgyűjteményeket tekintve a háború előtti lendület újra éledt, noha nem sokáig virágozhatott ez a korszak, hiszen a gazdasági válság súlyos csapást mért a műgyűjtésre, csak úgy, mint minden másra. A 19–20. század eleji magyar gyűjtés jelentősége miatt számos műkedvelőről eshetne szó. Mivel dolgozatom témájához ez szorosan nem tartozik hozzá, így csak néhány jeles alakot szeretnék kiemelni, olyanokat, akik valóban meghatározták a műgyűjtést illetve különleges ízlésükkel hívták fel a figyelmet magukra és gyűjteményükre.

Szerencsésen megmaradt a háború viszontagságai után is az Esterházy gyűjtemény, melyet Fraknóból Pestre helyezett Esterházy Pál herceg az 1920-as évek elején és amely tükrözi a két világháború közti gyűjtők szemléletét. A gyűjteményről a legpontosabb képet az inventárium adja, melyet 1725-ben készítettek, s melyet több ízben fel is dolgoztak a kutatók munkáik során. Bár ez elsősorban Pál nádor (1635–1713) korát és gyűjtői szenvedélyét hűen visszaadja, kiderül, hogy milyen alapokból is táplálkoztak az utódok. A műtárgyak túlnyomó többsége klasszikus darab, azaz a történelmi korok elfogadott irányzataiból kiválasztott műveket és tárgyakat öleli fel. Ez a műlista tehát pontos képet ad az Esterházyak vagyonáról és gyűjtői nagyságáról. Csupán néhány adatot szeretnék említeni: 10.700 tárgyat számlál a gyűjtemény összesen. Ebből 8900 darab érem és 1800 egyéb tárgy, ez utóbbi alatt fegyverek, ékszerek, ötvöstárgyak, öltözékek, órák, festmények értendők.³

A háború utáni időszakra *„általánosságban elmondható azonban, hogy szerves folytatása volt a dualizmus-korban kialakult gyűjtői gyakorlatnak”*.⁴ Azonban a háború

³ RÁKOSSY: 2010: 293–294. o

⁴ MRAVIK: 2001

után csak rövid ideig virágozhatott a műgyűjtés, mert 1929-ben begyűrűzött a gazdasági világválság. Noha hazánkat ez némi késéssel érte el (1929–1933), ám jól érzékelhető ezt követően a gyűjtemények ugrásszerű eladása és árverezése. Lássuk tehát azt a néhány virágzó évet.

A műgyűjtésbe a főúri gyűjtők mellett a nagypolgárság és a tőkés arisztokrácia is bekapcsolódott. Az 1920-as évekre kellő vagyont halmoztak fel, hogy olyan gyűjteményeket hozzanak létre, amelyek akár vetekedhetnek a főúri, nemesi gyűjteményekkel. Ezen réteg legfőképpen Budapesten rendezte be városi palotáit. Ezek a világháború kitörésekor nagyon nagy szolgálatot tettek, hiszen a vidéki házakból és kúriákból gyakran ide menekítették az értékes gyűjteményeket. *„Ez a Pestre menekítés mentette meg sokszor a jelentős magángyűjteményeket, mely gyűjtemények jelentős része zsidó polgárság gyűjtőmunkájának gyümölcse, valamint mecenatúrájának köszönhető.”*⁵ Tehát a pénzarisztokrácia és az iparbárok is kivették részüket ebben a gyűjtői „feladatban”. Közülük Kohner Adolf (1866–1937) személyét emelném ki, akinek gyűjteménye sajnos nem őrződött meg a magyar műgyűjtés számára. *„Kohner ... 1928–29-ben több fontos, nemzetközileg is magasan jegyzett képétől vált meg (Cézanne, Gauguin, Van Gogh, Daumier), majd Budapesten árverésre bocsátotta a birtokában lévő anyag mintegy 80 százalékát... a Kohner-gyűjtemény, amely az egyik legfőbb minta volt a magyar nagypolgárság szemében”* megszűnt egységében.⁶

Azonban *„a két világháború közti időszak két legnagyobb magángyűjteménye báró Herzog Mór Lipóté és báró Hatvany Ferencé volt.”*⁷ A két gyűjtő olyan eszmei értékében is jelentős gyűjteményt hozott létre, melyeket nem tudott felülmúlni senki. Hatvany Ferenc (1881–1958), a magyar cukorbáró, kollekciójának darabjait nagy gondossággal válogatta meg. Helyet kaptak köztük a bútorok, faliképek, szőnyegek, egyéb iparművészeti tárgyak és festmények. A *„műtárgyak számát sokáig mintegy 750-re becsülték. Ez a szám az újabb összegzések szerint jóval több lehetett, mintegy 900 darab, melynek java nyom nélkül eltűnt.”*⁸ A francia romantika és klasszicizmus festői közül Hatvany kevesebb alkotót szűrt ki, mivel a korszak rajongójaként igyekezett minél több jó minőségű művet megvásárolni. Ezzel szemben a magyar festőket már sokkal alaposabban megválogatta, noha így is helyet kaphattak a 20. század fordulójának

⁵ MRAVIK: 2001

⁶ MRAVIK : 2001

⁷ MRAVIK :2001

⁸ MRAVIK: 2003: 225. o

kiváló kortárs művészei, mely darabok a későbbiekben szintén szétszóródtak.⁹



1. kép: Hatvany Ferenc báró budai villájának dohányzója értékes festményekkel

Ma a festmények túlnyomórészt külföldön találhatóak meg a világ legnevesebb múzeumaiban és gyűjteményeiben. A gyűjtemény szétesése jól nyomon követhető, mert „*elég jól dokumentált üggyről, vagy inkább ügyek soráról van szó.*”¹⁰ Értékeit letétekbe helyezte magyarországi bankfiókokban, de a műtárgyak többsége a német és szovjet „gyűjtögetés” áldozata lett a második világháború során. Gyűjteményéből néhány kép ma a Szépművészeti Múzeumban található: Pissarro egy korai tájképe, Cézanne *A tálaló*, valamint Picasso *Anyja és gyermeke* című alkotása. A Hatvany-kollekció bővelkedik a kiváló alkotókban (1. kép), közülük néhányat említenék: Tintoretto, Lucas Cranach, El Greco, Constable, Millet, Corot, Courbet, Renoir, Delacroix, Manet¹¹. A Hatvanyak gyűjteményéről részletes és illusztrált szakirodalom a *Hatvanyak emlékezete* konferenciakötet, amelyben a kutatók összegyűjtötték az eddigi ismereteket a kollekcióra vonatkozóan.

⁹ MRAVIK :http://www.kieselbach.hu/gyujtoknek/tudastar/konyvek-tanulmanyok/a-modern-magyar-festeszeti-br_1892-1919-tanulmanyai_261/4

¹⁰ MRAVIK: 2003: 225. o

¹¹ MRAVIK :http://www.kieselbach.hu/gyujtoknek/tudastar/konyvek-tanulmanyok/a-modern-magyar-festeszeti-br_1892-1919-tanulmanyai_261/4

Herczog Mór báró (1869–1934) gyűjteménye és nagysága szintén lélegzetelállító lehetett teljességében. Külön palotát kapott az Andrássy úton (2. kép), hiszen nagysága kétszerese a Hatvany gyűjteménynek azaz, akár 1800 darabos is lehetett. Herczog gyűjtésére jellemző a nyitottság, a nagy nevek felsorakoztatása. A legkiemelkedőbbek az El Greco és a spanyol festmények. A 19. századtól kezdve az összes nagy festő helyet kapott a gyűjteményben.¹² Ám sorsa hasonló a Hatvany gyűjteményhez, a tárgyak többségét elhurcolták, viszont az El Greco festmények jó néhány darabja a Szépművészeti Múzeum féltve őrzött kincsei.



2. kép: Herczog Mór palotájának szalonja.

A nagypolgári gyűjtemények száma „1920 és 1945 között mintegy 2000”.¹³ Ezek közül emelném ki Ernst Lajost és múzeumát, hiszen a *Műgyűjtő* szempontjából is igen fontos személy volt, kiállításairól és árveréseiről számos cikk tudósít. „Saját gyűjteményét illetően sajátos ... nézeteket vallott, a műtárgyakat ugyanis a magyar történelem megtestesítőjeként fogta fel ... bár megvalósítása során néha mulatságos tévedések is fel-felbukkantak nála. De a történelmet személyes történelmek sorozataként is feldolgozta, ezt bizonyítja páratlan művész-önarcképgyűjteménye. Hatalmas irodalmi

¹² MRAVIK: http://www.kieselbach.hu/gyujtoknek/tudastar/konyvek-tanulmanyok/a-modern-magyar-festeszet_br_1892-1919-tanulmanyai_261/4

¹³ MRAVIK: 2001

kéziratanyagát, középkori oklevéltárát szerencsére sikerült közgyűjteménybe menekíteni.”¹⁴ A cikkek mellett az Ernst-múzeumnak több hirdetése is található a Műgyűjtőben árveréseikről és kiállításairól.

A két világháború közötti időszakra már kialakult egy olyan stabil és művészetpárti középpolgárság, amely szintén megengedhette magának, hogy gyűjteményeket alakítson ki. Ezek nem olyan magas kvalitásúak és nem is olyan jelentőségteljesek, mint a magasabb társadalmi rétegeké, azonban akadnak figyelemre méltóak is köztük. De ennek ellenére, természetesen létezett jó néhány, amely vetekedett a nagypolgárság és a pénzarisztokrácia gyűjteményeivel.

Neményi Bertalant azért érdemes kiemelni mert az ő figyelme – a gyűjtők többségétől eltérően – már a kortárs művészetek felé fordult. Mravik László *Budapest műgyűjteményei a két világháború között* című tanulmányában megállapította, hogy a nagyobb és a kisebb gyűjtők is túlnyomó részt a múlt korok iránt érdeklődtek. Noha „Neményi Bertalan szintén rajzgyűjtő volt, de nem elsősorban erről nevezetes, hanem arról, hogy nyugati kortárs, illetve közelmúltbeli művészek munkáit szerette. Igen sokan mulattak azon, hogy pénzét "értéktelen kacatokra" herdálja el. Neményi külön erénye, hogy egyáltalán nem volt elfogult a franciák iránt, mert észrevette, hogy Párizs immár semmivel sem fontosabb, mint a német vagy az orosz avantgárd. Liebermann, Corinth, Archipenko, Kandinszkij, George Grosz, Marc, Schiele, Klimt, Klee képei és rajzai mellett természetesen ott voltak a "franciák", köztük Chagall, Modigliani és Picasso, s persze igazi franciák is, például Rouault. S következetes lévén, a nagy magyar "szélléleltek" első nagy hazai gyűjteményét is ő hozta létre, egész sor Gulácsy-, Csontváry-, Derkovits-festményből és -rajzból; de nem becsülte le a régebbieket sem, Székely Bertalantól Ferenczy Károlyig ívelő magyar képeiben a tiszta formákat, a tárgyilagosságot méltányolta.”¹⁵

Vissza kell térjek ismét a történelmi tényekhez, hogy egy újabb okot tudjak megnevezni, miért is semmisültek meg egész gyűjtemények. A polgári és nagypolgári réteg nagyarányban zsidó származású volt így a Magyarországon sorozatosan meghozott zsidó törvények folyamatos éberségre és vagyonuk megfelelő elhelyezésére kényszerítette ezen réteget. A jó szemű polgárság tehát még az első zsidótörvények előtt illetve közvetlen utána felbontotta gyűjteményének egy részét, majd a számára kedvesebb darabokat magával vitte külföldi emigrációba. Ezek mellett a

¹⁴ MRAVIK: 2001

¹⁵ MRAVIK: 2001

legértékesebbek is gyakran kerültek külföldre, hiszen ezek eladásából fedezték egzisztenciájukat. Így tehát, mivel „*a polgári-nagypolgári gyűjtemények mintegy 70–80 százaléka zsidó származásúnak minősített műbarátoké volt, az első zsidótörvény hatása nem lehet meglepő.*”¹⁶

Ezen komoly tőkével rendelkező rétegen kívül gyakorlatilag a többi értelmiségi közép- és kispolgár is megengedhette magának, hogy kiélje gyűjtői szenvedélyét. Számos gyűjtemény jött létre ezekben a körökben is, így az orvosok jogászok, tanárok, magasabb beosztású alkalmazottak között. Eme gyűjtési láz hívhatta életre azt az igényt, hogy utat mutassanak a műkedvelőknek, értesítsék őket a legújabb aukciókról, valamint művészeti ismereteket is közöljenek, hogy mi is érdemes a gyűjtésre. Így született meg *A Műgyűjtő* című szaklap.

Külföldi minták, magyar előzmények *A Műgyűjtő* születéséhez

A magyar újság- és folyóirat kiadás a virágkorát élte a 19–20. század fordulóján. Nem csupán a megfelelő közönség volt meg hozzá, amely olvasni akart és tudott, hanem ehhez kialakult egy sokrétű tematikus hálózat is. Az érdeklődési körök sokszínűsége miatt a két világháború között még tovább bővült a kínálat, s az igény a folyóiratokra így rekord számú sajtótermék jelent meg. „*1925-ben 934 lap jelent meg az országban, ebből 618 volt a fővárosi, 316 a vidéki; 1942-ben összesen 1379 lap működött már, 779 fővárosi és 600 vidéki, ami a vidéki sajtó számarányának erős előretörését mutatja.*”¹⁷

A kiadványok között megtalálhatóak voltak a műgyűjtéssel és a művészetekkel, múzeumokkal és a kulturális élettel foglalkozó periodikák is. Időben kissé visszanyúlva találhatjuk meg az első képzőművészeti folyóiratot, amely 1864-ben jelent meg *Magyar Képzőművész* címen, bár csak hat számot érhetett meg. Ennél komolyabb eredményeket mutatott fel az 1869-ben induló és a mai napig létező *Archeológiai Értesítő*, amely egyaránt közölt régészeti és művészettörténeti írásokat. Az első műgyűjtésre specializálódott folyóirat *A Gyűjtő* címmel jelent meg 1912–1917 között, s már megtalálhatóak benne többek között a különböző aukciókra való felhívások, így *A Műgyűjtő* egyik elődjeként is tekinthető ez a periodika. Időben nem sokkal korábbi Elek Artúr lapja, *A Műbarát*, amely 1921–1923 között nyújtott információkat a gyűjtők, kereskedők és műkedvelők számára. Elek Artúr a későbbiekben számos cikket publikált

¹⁶ MRAVIK: 2001

¹⁷ BUZINKAY: 1993: 60. o

A Műgyűjtő folyóiratban is. *A Műbarát* így bátran nevezhető *A Műgyűjtő* közvetlen elődjének. Lengyel Géza így nyilatkozott *A Műbarát*ról megjelenésekor: „...egy folyóirat, mely nem kínál sem politikai, sem irodalmi, sem színházi izgalmakat...A művészi folyóirat fogalmával azonban elválaszthatatlanul össze van kapcsolva a tartalomhoz illő anyag, papír, illusztráció; az egész forma... A tartalom, a folyóiratban publikált tanulmányok formája... élvezetes... Tudomány, ismeret, tájékozottság, szakszerűség, elmerülés egy-egy részletkérdésbe: a legnagyobb tiszteletet érdemli...”¹⁸

Érdemes megvizsgálnunk a magyar minták mellett a külföldi példákat is, hiszen Magyarországon számos külföldi lapot járatnak az érdeklődők. Jó példákat minden bizonyossággal találhatunk a francia, angol és német lapok között. Ezen országokban a gyűjtéshez iránymutatást adó lapok száma magasabb volt a szélesebb és jobb életszínvonalon élő olvasóközönség miatt. Az angol lapok között találhatunk például számos bélyeggyűjtéssel, valamint numizmatikával foglalkozó szaklapot. Ezek azt bizonyítják, hogy az említett két gyűjtési ágazat specializálódott és „intézményesült”. Franciaországban inkább a múzeumi lapok a jellemzőek, míg a specifikusan gyűjtéssel foglalkozók kevésbé. A német lapok között akad mind két példára folyóirat, ám itt sem annyira specifikus, mint Angliában. Legáltalánosabb mind három országban az antikvitások és a régi festmények gyűjtésére irányuló folyóirat. Ez a korabeli trendből következik, ugyanis a múzeumok is főleg a múlt felé fordultak, jóval kisebb hangsúlyt fektettek a kortárs művészetekre, műipari tárgyakra.

Egy-két példával szeretném illusztrálni a fent elmondottakat: az 1922 és 1925 között megjelenő német lap, *Das Sammlerkabinett. Bücher, Kunst, Antiquitäten*¹⁹, szintén mintául szolgálhatott *A Műgyűjtő* számára. A berlini kiadású lap felelőse Erich Reiss Verlag volt. Mindenképpen kiemelném a *The Connoisseur*²⁰ című angol periodikát (3. kép), amely kifejezetten gyűjtőknek szólt, maga a cím is az jelenti „A (mű)gyűjtő”. A lap 1901–1992 között működött, és hasonlóságokat mutat a *Műgyűjtő*vel: havi megjelenésű, gazdagon illusztrált, azonos témák. A *The Connoisseur* 1927-es számában a következő figyelemre méltó témák szerepelnek: japán ékszerek, nemzeti múzeumok hírei, orosz festészet (kivált portréfestészet), kínai kiállítás, indai műkincsek, árverések. Érdekes a nagyszámú orosz vonatkozás, ebben jórészt eltér *A Műgyűjtőtől*.²¹ Tehát ez a

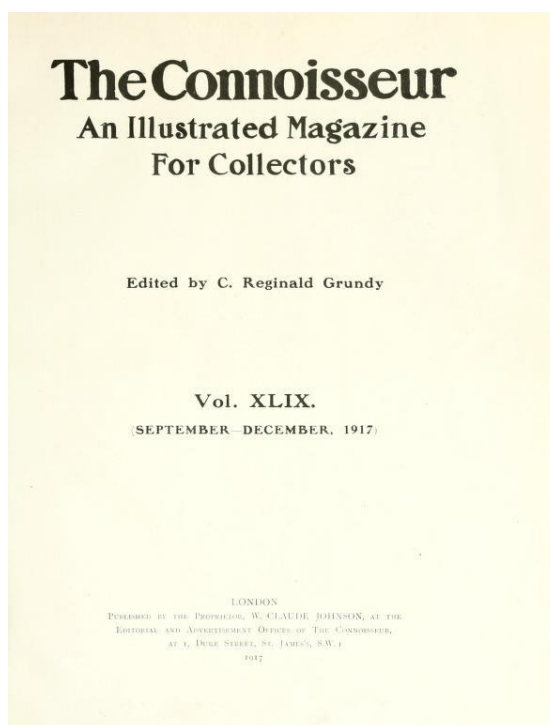
¹⁸ LENGYEL: 1922

¹⁹ **Das Sammlerkabinett. Bücher, Kunst, Antiquitäten** [2012-11-05]

²⁰ Olyan gyűjtőt jelent, akinek ízlése is van, vagyis több mintha egy átlagos gyűjtőről, collector-ról lenne szó.

²¹ <http://baimages.gulbenkian.pt/images/winlibimg.aspx?skey&doc=55774&img=11940>

lap is szolgálhatott mintául, noha a *The Connoisseur* terjedelmében bővebb és szélesebb repertoáron mozgott érthetően, hiszen egy gyarmatosító nagybirodalomról volt szó, amelynek műpiacán nem okozott akkora visszaesést a válság sem.



3. kép: A *The Connoisseur* címlapja 1917-ből.

Egy másik, hasonlóan jelentős lap a szintén angol nyelvű *Collecting*, amely heti kiadásban jelent meg 1907-től. Ezt a londoni lapot szintén gazdagon illusztrálták.²² S ez csupán két példa a műgyűjtéssel foglalkozó lapokra. Az angol piac előnye, hogy nagyhatalom lévén több forrás állt a rendelkezésükre. A gyűjtés nagy hagyománya megköveteli, hogy ehhez megfelelő folyóiratok is társuljanak. Az ilyen tematikájú lapok akár százas nagyságrendben is megtalálhatóak, nem is beszélve a múzeumi tematikájú lapokról. A széles gyűjtőréteg miatt a lappiac elbírja a heti megjelenésű számokat is, sőt igény van azokra.

A csaknem azonos időben alapított *Apollo* még közelebb áll *A Műgyűjtőhöz*. „*A lapot 1925-ben alapították Londonban, amely mára a világ egyik legöregebb és legjobban tisztelt művészeti lapjává vált. Havonta jelenik meg – a nyári hónapokban dupla számmal, nagyon hasonlóan A Műgyűjtőhöz – és a legnagyobb változatosságot biztosítja a művészeti magazinok közül. Mindent lefed az antikvitás témájától a kortárs munkákig. A legnaprakészebb információkat adja közre a műpiacról, gyűjtési tanácsokról, ismertetőkről, kiállításokról világ szerte. Tartalmaz ezen kívül riportokat a*

²²Collecting : An illustrated weekly for connoisseurs & collectors [2012-11-05]

híres gyűjtőkről és a fontos személyekről. Az Apolló szoros kapcsolatban dolgozik továbbá a neves múzeumokkal.”(ford. G.K.)²³

Ezek a folyóiratok tekinthetők *A Műgyűjtő* elődjeinek lazább és szorosabb értelemben is egyaránt. Számos közülük még ma is működik és népszerű gyűjtői körökben, de *A Műgyűjtő* kevésbé volt szerencsés e téren. A következőkben bemutatom magát a folyóiratot, a megalakulástól egészen az utódokig.

***A Műgyűjtő* születése és története**

A tanulmányok szerzői és a szerkesztő

A lap születését és sorsát nagyban befolyásolta az 1928-ban megalakult *Magyar Gyűjtők és Művészetkedvelők Egyesülete*. Elnöke Csányi Károly, akihez később négy tiszteleti tagként csatlakozott Hóman Bálint, Petrovics Elek, Végh Gyula és Glück Frigyes, mindannyian számos tanulmányt adtak *A Műgyűjtő*-nek. *A Műgyűjtő* az egyesület sajtóorgánumává vált rövid időn belül. Azért nem jelenthető ki, hogy az egyesület hívta életre a lapot, mert azt már 1927-ben, tehát az egyesület születése előtt kiadták. A szálak a nagy országos múzeumoknál futnak össze: az Iparművészeti és a Szépművészeti Múzeumhoz köthető kapcsolatok a leginkább szembetűnőek. A lap a magyarországi múzeumi és műgyűjtő helyzetről rendkívül naprakészen képes beszámolni a megfelelő információi miatt.²⁴

Lássuk a lap híres publikálói, akik a kor elismert tudósai, köztük a nemzeti múzeumok igazgatói is. A felsorolás nem teljes körű, csak a magas színvonal érzékeltetése érdekében teszem meg. Elsőként Petrovics Elek alakját mutatom be röviden.

Petrovics Elek (4. kép) a Szépművészeti Múzeum egyik legkiemelkedőbb igazgatója, emellett a Szépművészeti Múzeum Évkönyvének szerzője és szerkesztője (1914-től), tanulmányok publikálója, több lexikon szerkesztője volt.²⁵ Nem csupán magának, hanem a nemzetnek is gyűjtött. Jelentős darabokkal egészítette ki a Szépművészeti képanyagát, törekedett a magyar festők legszélesebb, de emellett legigényesebb bemutatására. Az olasz szobrászati gyűjteménybe fektetett munkája

²³ <http://www.apollo-magazine.com/about-apollo/>

²⁴ FAJCSÁK: 2009: 192. o

²⁵ <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC11587/12182.htm>

szintén jelentős, hiszen az általa megvásárolt darabokkal már egy teljes ív vázolható fel a reneszánsz itáliai művészetből. Sőt „*meg tudta vetni alapját a középkori szobrászat gyűjteményének, még a francia modernnek gyűjteményét is sikerült teljesebbé tennie.*”²⁶ Noha Petrovics csak két cikket publikált *A Műgyűjtő*-ben (Rep.: 2, 292), mégis a folyóirat érdeme, hogy az ország egyik legjobban fejlődő múzeumának igazgatóját nyerte meg magának.



4. kép: RIPPL-RÓNAI: Meller Simon és Petrovics Elek arcképe (részlet): 1911.

Havas László a folyóirat utazó tudósítója volt, husz cikket írt (Rep.: 7, 8, 51, 104, 142, 213, 217, 456, 518, 568, 657, 693, 729, 764, 854, 888, 925, 967, 1023, 1051) *A Műgyűjtő* számára, nagyon változatos témákban. Több témát érintő írásai közt található a francia beauni ispotály ajánlója vagy Clermond Ferrand-ot és környékét népszerűsítő cikke, brüsszeli, strassburgi és londoni levelei árverésekről és múzeumokról. Havasi nem a szakmaiságot jeleníti meg, inkább az érdekességeket, amelyek egy dilettánst is ámulatba ejthetnek.

Csányi Károly a kor kiváló építésze, aki nem kisebb személyiséggel, mint Steindl Imrével dolgozott együtt tanársegédként a budapesti Műegyetemen.²⁷ *A Műgyűjtő* hasábjain nem csak az építész, hanem a kerámiákat kedvelő Csányi Károly is megjelenik. Mi több az építész Csányi teljesen háttérben marad. Tizennyolc írása többnyire kiállításokról tudósít, agyagművességről, ötvösművességről, textilművességről (Rep.: 46, 182, 186, 262, 263, 354, 393, 400, 423, 453, 490, 727, 9971, 998, 1085, 1093, 1143, 1204) és csupán egy tanulmánya szól az erdélyi építészetéről (Rep.: 278). Csányi csaknem *A Műgyűjtő* végnapjaiig írt cikkeket a folyóirat számára, csupán az utolsó év során nem jelent meg tanulmánya. Keleti tárgyak

²⁶ <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00357/10849.htm>

²⁷ <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC02469/02617.htm>

iránti érdeklődése és szakértelme szintén figyelemre méltó. Ezt egy 1929-es kiállításon való aktív részvétele is bizonyítja: a kiállítás anyagát ő válogatta Felvinczi Takács Zoltán mellett (akinek szintén számos tanulmányát közölte *A Műgyűjtő*).²⁸ Itt meg kell még említeni két másik fontos közreműködését: „ő rendezte 1924-ben a *Szőnyegkedvelők Egyesületének Régi magyar szőnyeg kiállítását is, valamint ő válogatta a Keleti Művészeti Kiállítás török, perzsa és indiai tárgyait, valamint a teljes szőnyeg anyagát*”.²⁹ Ezen szakértelmének köszönhető *A Műgyűjtőben* a „Chinoiserie” című tanulmánya. A legfontosabb mégis, hogy 1904-től az Iparművészeti Múzeum őrének feladatát is ellátta, majd a múzeum igazgatójává vált.³⁰

Hoffmann Edith érdekes egyénisége a „csapatnak”. Azért érdemes kiemelni személyét, mert nőként doktori címet szerzett magának művészettörténetből, amely a korban még szokatlan volt. A Szépművészeti Múzeum grafikai osztályvezetőjeként tevékenykedett, így érthető, hogy *A Műgyűjtő* számára írt tanulmányai is grafikus témával kapcsolatosak. Emellett egyéb munkássága is alapos ismereteket bizonyít, például a könyvillusztrálás történetéről: (Rep.: 294, 454, 1330, 1451) Noha csak négy tanulmány származik tőle, ezek időben körülbelül egyenletesen oszlanak el. Így Hoffmann Edith *A Műgyűjtő* egy olyan szerzője, aki a folyóirat fennállása alatt végig jelen volt.³¹

Nádai Pál *A Műgyűjtő* egyik legtermékenyebb írója. Azok között van, akik a legtöbb tanulmányt és tudósítást közölték a folyóirat hasábjain, szám szerint harmincat (Rep.: 49, 99, 179, 291, 298, 328, 358, 424, 493, 522, 610, 614, 658, 660, 725, 735, 887, 966, 1012, 1013, 1047, 1114, 1142, 1203, 1225, 1301, 1380, 1429, 1454, 1512). Írásai rendkívül sok témát lefednek, ez érthető is, hiszen tanárként dolgozott az Országos Iparművészeti Iskolában, valamint hosszú ideig a *Magyar Iparművészet* egyik rovatát vezette.³²

Fónagy Béla is jeles tagja a csapatnak (Rep.: 334, 357, 397). Szakmai jártasságához kétség sem férhet, mert 1921–1924 a híres berlini Belvedere kiállítóhelyiség igazgatója volt. Tanulmányútjai során bejárta Európát, tapasztalatait később olyan különböző művészeti témájú folyóiratoknál kamatoztatta, mint a *Magyar*

²⁸ FAJCSÁK: 2009: 192. o

²⁹ FAJCSÁK: 2009: 192. o

³⁰ <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC02469/02617.htm>

³¹ GENTHON: 1981–1983: 395. o

³² <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/0631.html>

Művészeti Almanach, a *Művész*, a *Nyugat*, a *Kút*, a *Magyar Művészet* és *A Műbarát*.³³

Genthon István fiatal tehetségként közölte tanulmányait *A Műgyűjtő*ben. Szakterülete pályája kezdetén a középkori táblaképek és faszobrászat volt. Öt írása a folyóiratban (Rep.: 140, 267, 824, 997, 1049) érinti is ezt a témát. Azonban, ha csak ezek alapján szeretnénk jellemezni Genthont, akkor sem járnák közel a teljes igazsághoz. Noha *A Műgyűjtő* működése alatt pályájának kezdetén állt, későbbi munkái nagy hatásuk és jelentékenyek a művészettörténet számára. Szerkesztőként részt vett a *Művészeti lexikon* létrehozásában, de ezen kívül számos monográfiája és tanulmánya hozott új eredményeket. Egyetemes művészettörténeti tájékozottsága szintén figyelemre méltó, akárcsak világirodalmi ismeretei. Munkája során kitűnt zenei műveltsége és a művészi érzékenysége is.³⁴

Utolsóként Szilárd Vilmost, *A Műgyűjtő* szerkesztőjét mutatom be. Az Auróra Műkereskedelmi Rt. igazgatójaként szoros kapcsolatba került a műtárgyakkal. Gyűjteményének egy része 1940-ben ajándékként (ltsz.: 1940-2639–2825) illetve 1967-ben hagyatékából vétel útján (ltsz.: G.67.27–69, G.67.93–244)³⁵ került a Magyar Nemzeti Galéria Grafikai Osztályának anyagába. Ő maga támogatta az ifjú magyar rézkarcosok munkásságát, így személyes gyűjteményét e téren gyarapította. Ezek mellett a Néprajzi Múzeumba és a Hopp Ferenc Múzeumba is jutottak tárgyai. Műkereskedelmi boltjában számos keleti tárgy is akadt, amelyek vásárlás útján az utóbbi múzeumot gyarapították. Az 1929-ben megrendezett keleti kiállításához számos tárgyat bocsátott a múzeum rendelkezésére.³⁶ „1970-ben vásárolta meg a Néprajzi Múzeum gyűjteményét (70.175.1—34). A gyűjteményben sok erdélyi és felföldi anyag van és több XVIII. századi tárgy.”³⁷

³³ <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/szocikk/11536.htm>

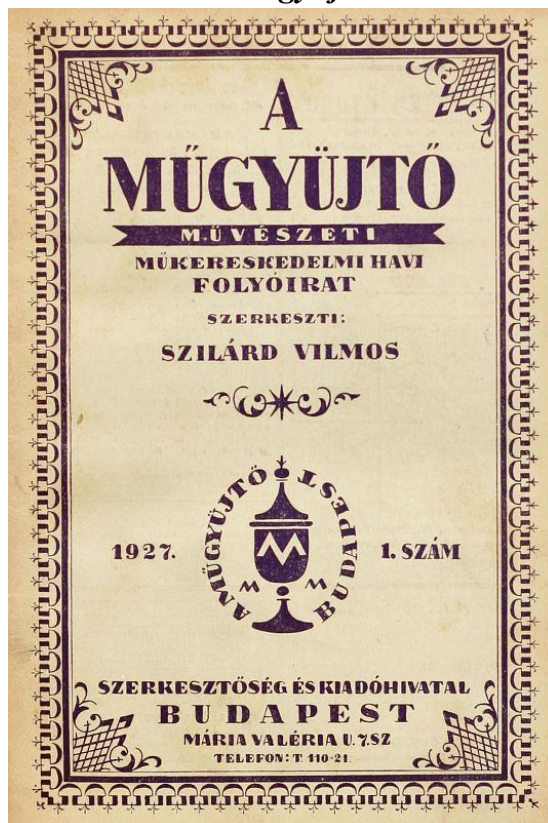
³⁴ <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC04834/05124.htm>

³⁵ <http://www.arkadia.mng.hu/html/tanulman/zsakov.html>

³⁶ FAJCSÁK: 2009: 192-193. o

³⁷ SZOLNOKY: 1974: 149. o

A Műgyűjtő



5. kép: A Műgyűjtő 1. számának címlapja, 1927.

A szerzők és a szerkesztők után lássuk magát *A Műgyűjtőt* (5. kép). A folyóirat, ahogy az induló számban olvasható, „programjául tűzi ki az olvasó tájékoztatását az összes hazai és külföldi lényeges művészeti eseményekről”.³⁸ A lap elkötelezte magát a gyűjtők és érdeklődők teljes kiszolgálása és informálása mellett, amelyet a következő mondat erősít meg a Beköszöntőből: „*lapunk kiadóhivatalában a szakfolyóiratok, aukcióeredmények s katalógusok újonnan megjelent példányait is ingyenes használatára bocsájtjuk az érdeklődőknek... igyekszünk olvasóink írott vagy élőszóval elmondott óhajainak tolmácsai lenni.*”³⁹

A Műgyűjtő kialakított stílusát következetesen végigviszi mind az öt évfolyamon a szerkezetben, a fejezetek címeiben, a betűszedésben és a reklámok elhelyezésében egyaránt. A számokat az első oldalon lévő, valamint az utolsó 2–3 oldalon található reklámok keretezik. Ezek főként a régiségkereskedők (többek között a szerkesztő, Szilárd Vilmos hirdetése. Hevesi Max pedig azon bécsi kereskedők közé tartozik, akinek névjegye a lap fennállásáig folyamatosan megjelent), bútorkészítők

³⁸ *A Műgyűjtő*: 1927: 1. o

³⁹ *A Műgyűjtő*: 1927: 2. o

reklámanyagai, bár előfordul elektronikai cikkek rekláma is, mint például az Elektrolux porszívógép bájos felhívása (6. kép).

Április 21–május 10.	Ernst-muzeum Budapest	—	Vegyes Költség
Április 23.	Hugo Helbing, München	Főúri gyűjteményből	Régiségek
Május 2.	Christie & Co., London	—	A Portland-víz
Május 6–8.	Hollstein & Puppel, Berlin	—	Metszetek XV– XVIII. sz.
Május 10–11.	C. G. Boerner, Leipzig	—	Francia színház tek és régi mester
Május 14–15.	Cassirer-Helbing Berlin	Dr. A. Breuer-gyűjt.	
Május 31.	Cassirer-Helbing, Berlin	Spiridon-gyűjt.	

AZ
ELECTROLUX
PORSZIVÓGÉP

a szőnyeggyűjtők
igazi barátja,
mert a legbiztosab-
ban megóvjá a
szőnyegeket és
gobeline-okat

Kérjen díjmentes bemutatót!

Budapest,
IV., Kristóf-tér 2.
IV., Városház-u. 16.
Telefon: Aut. 868-15



126

6. kép: A Műgyűjtő Elektrolux porszívó hirdetése.

A fejléc alatti sorból megtudhatjuk *A Műgyűjtő* központjának címét (Budapest IV. kerület, Mária Valéria utca 7. szám⁴⁰) és telefonszámát. A havonta megjelenő lap előfizetési díja a kezdetektől a megszűnésig nem változott: egy évre 10 pengő, fél évre 5 pengő, de az érdeklődőknek lehetősége volt egy számot vásárolni, ebben az esetben 1 pengőbe került a lap. Összehasonlítás képpen: „1 kg barna kenyér ára 7 korona”⁴¹, a Vasárnapi Újság egyes száma 12 korona 1921-ben. Az I. évfolyam teljességében 119 oldal (nem teljes évfolyam, csak 4 számos), a II. 366 oldal (duplaszám: június-július, augusztus-szeptember), a III. 361 oldalas (duplaszám: június-július, augusztus-szeptember), a IV. 372. oldalas (duplaszám: június-július, augusztus-szeptember), az V. 254 oldalas (duplaszám: június-július, november-december, triplaszám: augusztus-október). Egyik esetben sem tartoznak az oldalszámhoz a hirdetéses oldalak. Az oldalszámokat tekintve egy lap átlagosan 20–30 oldalas volt, duplaszámok esetében 50–60 oldal.

A Műgyűjtő felépítése a következő: a bevezető megadja többnyire a későbbi vezető cikkek és tanulmányok témáját (ez a későbbi számokban jobban megfigyelhető). Ezután következnek a hírek, ennek a rovatnak a két megnevezése: *A Műgyűjtő hírei* és

⁴⁰ Szilárd Vilmos hirdetése alapján kiderül, hogy régiségkereskedése a telephelye a folyóiratnak.

⁴¹ SZÁNTÓ: 1983

A Műgyűjtő krónikája. Ezek közé olykor beékelődik egy-egy cikk vagy tanulmány, esetleg egy figyelemfelkeltő írás. A lap végén mindig az *Adás-vétel-csere* rovat és az *Aukciós naptár* kap helyet. Az I. évfolyamban a rovatok a következő címeket viselik: *A Műgyűjtő tárcája*, *Gyűjtők és gyűjtemények*, *Külföldi akciók*, *A Műgyűjtő hírei*, *Felfedezések és vásárlások*, *Adás- vétel- csere*, *Aukciós naptár*. A II. évfolyamban ezek mellett új rovatok is helyet kaptak: *Apró hírek*, *Készülő aukciók*, *Gyűjtőtörténetek* (csak 2. szám), *Szerkesztői üzenetek*, *A Műgyűjtő karneválja* (csak 3. szám), *Könyvekről* (csak 5. szám, de a későbbiekben többször jelen van), *Panoptikum* (csak 12. szám). A III. évfolyamban újabb témakörök jelennek meg illetve régebbiek módosulnak. Az imént említett *Könyvekről* cím helyett a *Könyvekről és írókról* megnevezést használja. Teljesen új fejezet a *Műkereskedelem köréből*, ám ez a rovat csak a 8–9. számnál állandósul, az 5. számban *A Műkereskedelem forgatagában*-ként szerepel, a 6–7. számban pedig a *Műkereskedelem örömeiként*. A IV. évfolyamban változik a *Könyvekről és Írókról* címe, helyette *Írókról és könyvekről* lesz a rovat, valamint a *Műkereskedelem köréből* a *Gyűjtés világa* nevet vette fel. Önálló témákká váltak egy-egy szám erejéig a következők: *Múzeumi séták* (8–9.szám), *Mortarium* (8–9. szám), *Művészet vidéken* (10. szám), *Pesti aukciók* (12. szám) és a *Figdor aukciók* több számban is megjelennek, amely témát a későbbiekben részletezek.

Az V. évfolyam több újdonságot is hozott. Hivatalosan is kétnyelvűvé vált a lap, a magyar mellett a német jutott főszerephez, így a fontos tanulmányok a nemzetköziséget célul tűzve ki német nyelven kerültek nyomtatásra. Ennek a kritériumnak megfelelően a számok árát a fejléceken német nyelven is feltüntették: *Ausland, jährlich 10 mark*. Nagy hangsúlyt kap a keleti gyűjtés, *Der Osten* címen külön rovatot szentel neki a lap: „*Magyarország. a Porta Orientalis* (Keleti Kapu-ford.: G.K.)... *Gondoskodtunk arról, hogy a Közeli Kelet minden nagyvárosából állandó tudósító gárda lássa el a rovatunkat. Ezzel az újítással egyedül állunk a nemzetközi szaksajtóban s így... hézagot pótol úgy Európa, mint Amerika muzeális és gyűjtőközönsége számára.*”⁴² A hagyományos pontok mellett íme az új német nyelvű rovatok címei, melyeknek cikkei és hírei szintén német nyelven íródtak: „*Arra kell hát magunkat szánunk, hogy minden olyan cikket, amely alkalmas arra, hogy nemzetközi vonatkozásban is érdeket keltsen, valamelyik nyugat-európai nyelven adjuk közzé.*”⁴³ *Ost- post*, *Verschiedene auktionen*, *Auktionskalender* (Aukciós naptár). A híreknél

⁴² *A Műgyűjtő*: 1931: 1. o

⁴³ *A Műgyűjtő*: 1931: 1.o

külön szedték a külföldi és magyar híreket *A Műgyűjtő magyar hírei* és *A Műgyűjtő külföldi hírei* címen, melyet az utolsó duplaszámban még tovább részletez *A Műgyűjtő német hírei*, *A Műgyűjtő olasz hírei* és *A Műgyűjtő francia hírei* elnevezések alatt.

Előfizetőinek számáról nem ad hírt *A Műgyűjtő* egy kiadványában sem, és mivel levéltári anyag nem maradt a lappal kapcsolatban, így nem lehet az adatnak utánajárni. Minden bizonnyal voltak előfizetői a lapnak, hiszen másképpen nem érhetne volna meg az öt évfolyamot, mivel ezen pénz biztosította a lap terjesztését is. Ezért az előfizetési díjak késedelemmentes beérkezése életbe vágó volt a lap számára, erre vonatkozóan *A Műgyűjtő* ekképp hívta fel a figyelmet: „Sürgős kérelem. Mély tisztelettel kérjük előfizetőinket, akik 1927 és 1928. évi előfizetési díjakat eddig még nem adták postára, hogy azt átutalni szíveskedjenek, nehogy a folyóirat szétküldése akadályt szenvedjen.”⁴⁴ A lap olvasóbarát beállítottságát az ars-poeticája mellett az is bizonyítja, hogy aktív párbeszéd alakult ki a folyóiratot járatók és a szerkesztők között, ennek tárgyasulása a *Szerkesztői üzenetek*. A külsőségek után következzen most a mélyebb tartalmi vizsgálat.

Magyarország helyzete az I. világháború után

A Műgyűjtő születésekor már kilenc év telt el az I. világháborút lezáró béketárgyalásokat követően, így kisebb időtávlatból tudta szemlélni a változásokat. Az elcsatolt területek múzeumairól szóló hírek folyamatosan fel-felbukkannak, Erdélyről számos tanulmány szól. Íme: 169. Szilárd Vilmos: *A letarolt Erdély*; 262. Csányi Károly: *Régi erdélyi épületek*; 331. Dr. Layer Károly: *Az erdélyi habánok története*; 730. Dr. Jajczay János: *Az erdélyi szőnyeg*; 879. Német műtörténészek Erdélyben; 994. *Erdély hajdan és ma*; 995. Soltész Elekné: *Velencei pompa Erdélyben*; 996. Szindy György: *Múzeumi viszonyok Erdélyben*; 997. Genthon István: *Erdély sajátos festészete*; 998. Csányi Károly: *Az erdélyi ötvösművesség*; 999. Roth Viktor: *Szász művészet Erdélyben*; 1048. Kós Károly: *Tíz esztendő Erdély művészeti életéből*. Ebből azokat szeretném most kiemelni, amelyek az elszakítás problémáját vizsgálják. A régi, idilli kép a kincses és tündéri Erdélyről, szertefoszlott: „a nyüzsgő életből, a sétálók jó ruházkodásából ítélve itt gazdasági jólétnek, kultúrtörekvéseknek, jó ízlésnek kell lennie... régiség kedvelést és művásárt sejtettünk. Nagy csalódás. Sehol semmi nyoma ilyesminek.”⁴⁵ A műgyűjtés területén is hasonló a tapasztalat: „Az erdélyi magángyűjtés nem sokkal vigasztalóbb képet mutat, mint az üzleti élet.”⁴⁶ Öszinte részvétellel és

⁴⁴ *A Műgyűjtő*: 1928: 67. o

⁴⁵ *A Műgyűjtő*: 1927: 114. o

⁴⁶ *A Műgyűjtő*: 1927: 115. o

sajnálkozva veszi tudomásul Szilárd Vilmos ezt a hanyatlást. Érezhető azonban a fájdalom mindebben, amelyet megerősít egy megjegyzés: „*a régi erdélyi kerámia... a román múzeumokba jut. Ezeknek van elég pénzük arra, hogy a magyar fazekasok emlékeit összegyűjtsék.*”⁴⁷ Fájdó emlék Erdély valóban, „*lidércálom*”⁴⁸, a békeszerződés legfájóbb pontja a magyarság számára, s ez érződik *A Műgyűjtő* hasábjain is. Emellett mégis tudomásul kellett vennie Erdély pusztulását a műgyűjtés és múzeumok elmaradottságának szempontjából is. Az elmarasztaló szavak azonban csak e két terület állapotát illetik. De van olyan terület, amely fejlődésnek indult az „*imperium váltással*”⁴⁹. Ezek pedig a kultúra egyéb körei, főként a festészet, hiszen „*az ideszakadt magyarság (Romániába) életlehetőségének egyetlen feltétele, ha a kultúráját megtartja, fejleszti és teljessé teszi.*”⁵⁰ Megjegyzem azonban, hogy mélyrehatóbban csak az 1930-as évektől kezdve jelennek meg tanulmányok Erdéllyel kapcsolatban, például 1930-ban majdnem egy egész számot szentelt ennek a kérdésnek *A Műgyűjtő* (1930. márciusi szám).

A Műgyűjtő egy hosszú tanulmányt közölt a külföldre került műtárgyakról is. Hiszen „*kis túlzással azt lehetne mondani, hogy a régi magyar műtárgyak nagy része a békebeli Magyarország határain kívülre került...*”⁵¹ Bár Bécs soha nem volt Magyarország része, azt Osztrák-Magyar Monarchiáé viszont igen. A bécsi magyar kincsekről Genthon István *A Magyar művészeti emlékek külföldön tanulmánya* számol be, amely ritka hermákat, ereklyetartókat és kegytárgyakat említ meg. Másrésről két cikk nyomán az is kiderül (Rep.: 54, 106), hogy Magyarországnak milyen problémákkal kellett szembenézni a háború után 9 évvel. Ez a probléma Rothermere grófnak, a magyarok pártfogójának szóló ajándék kapcsán merült fel, igaz ugyan csak két hír erejéig, ám ezekben bíráló és marasztaló szavakat ró fel a lap az ország imázsáért felelősöknek: „*A műfokosok és a csikóbőrös szalon-kulacsok ideje lejárt, semmi okunk, hogy akár a bakonyi betyár romantikát, akár a pesti mű-hímző ipar édeskés hazugságait a művelt Nyugatra vigyük.*”⁵² Rothermere gróf, a tekintélyes brit lap, a Daily Mail tulajdonosa, köztisztelőben álló angol nemes volt. „*Magyarország helye a nap alatt (Hungary's Place in the Sun) címmel cikket közölt lapjában... Hangsúlyozta: az új határok veszélyeztetik az európai békét, ezért mindenkinek... érdeke a békeszerződés*

⁴⁷ *A Műgyűjtő*: 1927: 116. o

⁴⁸ *A Műgyűjtő*: 1930: 65. o

⁴⁹ *A Műgyűjtő*: 1930: 132. o

⁵⁰ *A Műgyűjtő*: 1930: 133. o

⁵¹ *A Műgyűjtő*: 1930: 137. o

⁵² *A Műgyűjtő*: 1927: 40. o

revíziója.”⁵³ A Magyarország melletti kiállása miatt meghívták a korabeli politikai erők, és szerte az országban ünnepelték, ajándékokkal halmozták el. Ha belegondolunk, talán még ma is ez a „pusztaromantika” kép terjed az országról, holott az műértők már ekkor, 1927-ben elítélték. Ideje lenne már felülvizsgálni önmagunkat? A valóban műértő közönség korrigálta a hibát szerencsésen és helyre rakta, amit a dilettánsok elvették. Több remekművet ajándékoztak a grófnak: Csók István: *Magyar hiszekegy* festményét; Budapesten egy emlékkutat ajánlottak Rothermerenek, amelynek tervezője Szentgyörgyi István volt; egy a magyar nők által készített 20 lapos emlékalbumot, amelynek képeit híres festőink alkották meg, míg a hozzájuk tartozó kísérő szöveget magyar írók szerkesztették (*A Művészek hódolata Rothermerenek*⁵⁴).

A zsidóság megítélése

A művészet tükrében is megfogalmazódnak olyan kérdések, amelyekre *A Műgyűjtő* finoman reagál, lévén olykor kényes témák. Ilyen például a zsidókérdés. elsőként az „1920. évi XXV. törvénycikk a tudományegyetemekre, műegyetemre, a budapesti egyetemi közgazdaságtudományi karra és a jogakadémiákra való beiratkozás szabályozásáról.”⁵⁵ Ezzel a törvénnyel együtt a két világháború közti időszakban 22 zsidótörvényt hoztak. A legsúlyosabbak törvények 1938-tól léptek életbe, a rendeletek mellett ez a szám mégis eltörpül; az „évenként kiadott csaknem ezer rendelet”⁵⁶ mellett az 1942-es évben. Ezek a rendeletek olyan abszurdításokban is megjelentek, mint, például, „hogy az üzletekben hámozott narancsot ne áruljanak.”⁵⁷ A zsidótörvények összessége a zsidók folyamatos ellehetetlenítésére szolgált, mely fokozatosan ásta alá megélhetésüket és társadalmi pozícióikat. A fordulópont, mint említettem, az 1938-as év volt, amikor radikálisan és nyíltan a zsidóság ellen fordult a magyar kormányzat. Nem szabad elfelejteni, hogy *A Műgyűjtő* szerkesztői és szerzői tagjai közt sok a zsidó származású, így ez a folyamat az ő tevékenységükre is hatással volt. Lássuk hát *A Műgyűjtő* kritikáit és hozzáállását ezen ügyben.

Négy hír szólt a zsidó múzeumokról, ezek közül három rövidebb és egy hosszabb. Ezen cikkek címei: 61. *Egy zsidó ezüst-gyűjtemény*; 155. *A Zsidó Múzeumról*; 952. P. L.: *Zsidó múzeumok*; 1506. *Az Országos Magyar Zsidó Múzeum*. A zsidóságot úgy vizsgálja, mint vallást és így a hozzájuk tartozó kegytárgyakat, textíliákat, gyűjtésre

⁵³ ÁDÁM: 1985: 32. o

⁵⁴ *A Műgyűjtő*: 1927: 74. o

⁵⁵ KARSÁI: 2005: 141. o

⁵⁶ KARSÁI: 2005: 145. o

⁵⁷ KARSÁI: 2005: 145. o

alkalmas matériákat mutatják be. Azt láthatjuk a cikkek alapján, hogy a zsidóság elfogadott kisebbség, érdeklődésnek örvendenek múzeumaik „*alig van olyan európai s amerikai nagyváros, melyben ne volnának gyűjtői a Judaicának*”⁵⁸. Sőt a berlini zsidó múzeum, noha csak 25 éves, akkora gyűjteménnyel rendelkezik, hogy az épület bővítésre szorul. A zsidósághoz kapcsolódó régi könyvek és metszetek legfigyelemreméltóbb gyűjteményét a budapesti Kauffmann-féle könyvtár gyűjtötte össze, amely ekkor az Akadémiánál volt letétben.⁵⁹ Az érdeklődő közönséget buzdítja a zsidó múzeum megtekintésére a folyóirat, pozitívan ítéli meg munkásságukat és gyűjteményeik jelentőségét.

A nők megítélése

Egy újabb érdekes téma a nők helyzete és megítélése a korban. *A Műgyűjtő* tudatosan felvállalta a kényes témát, nem csupán teret engedett a női szerzőknek, hanem számos cikket közölt gyűjtő nőkről, valamint egy tanulmányában kifejtette a nők szerepét a műgyűjtésben (607. Nők a régiségkereskedelemben). Bár itt a német nők szerepvállalását ismerhetjük meg, ez kissé kettősnek hat abban az értelemben, hogy elfogadják őket, de helyesebbnek ítélik meg, ha a nő a nem vállal nagy feladatokat. „*Berlinben s Németország nagyobb városaiban egyre gyakoribb a nők szereplése a régiségkereskedelemben... most egyre többen törekszenek erre az intelligens és a német viszonyokhoz képest nem is rossz élethivatásra.*”⁶⁰ Elvárás a nőkkel szemben ebben a szakmában, hogy idegen nyelven is tudjanak, értsenek a művészettörténethez, a legjobb, ha doktori címet szereztek ezen területen. Ám e nőktől mégis ódzkodik a műkereskedők egy része, és csak kevésbé fontos pozíciókban alkalmazzák őket: „*olyan szerepben, mint árusítók, levelezők, katalóguscsinálók igen jól beválnak... De kevésbé sikeres a szereplésük a régiségüzlet legnehezebb területén: a bevásárlásban... Egész Németországban és Luzernben is egy nő ismeretes, aki önállóan vezeti üzletét.*”⁶¹ Intelligens törekvésnek tartja ezt tehát *A Műgyűjtő*, de mégis láthatjuk a nőknek nagyon nehéz a helyzete, mert ha munkát is kapnak a műkereskedelemben, akkor azt szinte éhbérért kell végezzék, feladataik pedig „tipikus” női szerepek.

A magyar viszonyok valószínűleg nem voltak sokkal jobbak. Ugyan *A Műgyűjtő*, mint említettem, számos tanulmányt közre ad tudósasszonyokról, itt nem a

⁵⁸ *A Műgyűjtő*: 1930: 21. o

⁵⁹ *A Műgyűjtő*: 1930: 21. o

⁶⁰ *A Műgyűjtő*: 1929: 59. o

⁶¹ *A Műgyűjtő*: 1929: 59. o

műgyűjtésben vett szerepüket jelzi, hanem tudományos munkájuk elismerését, amely kezdő lépésnek mégsem rossz a nők megítélését tekintve. A folyóiratban a következő hölgyektől találhatók publikációk: Hoffmann Edith: *Dürer grafikája, Francesco Bartolozzi, Die Verwendung von Stichen im Kunstbetrieb Ungarns* (Öltések használata a magyarországi művészeti üzletben), *Über Altäre aus Ungarn im 15. und 16. Jahrhundert* (15-16. századi magyarországi oltárokról); Dr. Magda Révész Alexander: *Die alten Lagerhäuser Amsterdams* (Amszterdam régi raktára); Benedekné Györy Lujza: *Művészettörténet mint szellemtörténet* (Max Dvořák posthumus könyve); Soltész Elekné: *Velencei pompa Erdélyben*; Benedek Marcellné: *Masereel képes regényei, Die Pester Baukunst der Empirezeit* (Az empirikus Pest építésze); P. Jacobi Erzsébet: *Kiss Emil halálára*, valamint a szerző egy könyvének leírása: *Egy magyar-amerikai képeskönyv* (Elisabeth P. Jacobi: *The adventures of Andris*); Dr. Hajós Erzsébet: *Múzeumi jubileum, megnyitó és kiállítások Berlinben, Sanc-Saouci képtára és a Tell-Halaf múzeum, Berlini levél*; Rónay Mária: *Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom* (Gran) (Az Esztergomi Keresztény Múzeum kincsei).

Ezek mellett meg kell említeni, hogy hazánkban mégiscsak nagy hagyománya van a nők műgyűjtői tevékenységének. Ne feledjük el az egyik legkiválóbb példát, Festetics Juliannát, aki gyűjteményével a Természettudományi Múzeumot alapozta meg. A női gyűjtők felkeltették Petrovics Elek figyelmét is, pontosabban egy asszony, Procopius Vilmosné munkássága, akinek hagyatéka az Iparművészeti Múzeumba került. „Az ötszáz darabból álló miniatűr gyűjtemény a dualizmus festőművészeit sorakoztatja fel... az óntárgyak és porcelánok két kor mezsgyéjén állnak... üvegek... serlegek... végig lehetne menni mindenben, ami egy lelkes élet gyűjtőeredményéből itt van. Ékszereken, szelencéken, ... támlásszékeken, lábas órán, ...”⁶² (Rep.: 145)

Noha nem a gyűjtésről számol be, mégis a nők aktív szerepét mutatják meg az idegenforgalomban a MANSZ-ról, azaz a Magyar Asszonyok Nemzeti Szövetségéről szóló hírek. Három hír számol be erről, bár csupán néhány sorosak, mégis említésre méltónak találta *A Műgyűjtő*: 637. *Idegenforgalmi üzlet és MANSZ*, 748. *MANSZ és az idegenforgalom*, 1153. *Az IBUSZ-MANSZ*. Így, noha nem a régiségkereskedelemben betöltött szerepüket méltatják, a turizmus szempontjából fontos eredményeket értek el a magyarországi nők.

⁶² *A Műgyűjtő*: 1927: 104. o

A kor egyik leghíresebb árverése: a Figdor-aukció

A repertórium készítése közben felkeltették az érdeklődésem a Figdor-árverésekről szóló hírek és tanulmányok. 1929-től számos alkalommal jelenik meg a Figdor név, nem csupán a címek között. Egy alkalommal, amikor is a külföldön maradt műtárgyak sorsát vizsgálja meg Genthon István, szintén szó esik Figdorról, akinek becslés szerint 83 értékes magyar műtárgy van birtokában. A Figdor-gyűjtemény elárverezése valóban nagy port kavart a műgyűjtők körében. De ki is volt Figdor? Albert Figdor (1843–1927) osztrák bankár és műgyűjtő volt, kiváló és kvalitásos műtárgyakkal rendelkezett. Hagyatékát 1930-ban Bécsben elárverezték (katalógusa öt kötetes), többnyire magángyűjtők vásárolták meg a tárgyait, múzeumokba alig jutott.⁶³

Az árverésekről és a gyűjteményről is számos kiadvány jelent meg, leginkább német nyelven. „*Figdor birtokában állt az egyik legjelentősebb magángyűjtemény, amely művészeti tárgyakon illetve iparművészeti tárgyakból állt össze. Tervei szerint a gyűjteményt a bécsi Kunsthistorisches Museumnak ajándékozta volna (1911-ben kérvényt írt a főudvarmesteri hivatalhoz dr. Albert Figdor gyűjteményének külön elhelyezésére a császári múzeumban), ám némi módosítás történt a terveiben és végül a gyűjtemény Heidelbergbe került. Végül 1930-ban az egész gyűjtemény kalapács alá került.*”⁶⁴ (ford.: G.K.) A Figdor-gyűjteményről 8 publikáció számol be, végigkísérve elárverezését és az azt körül lengő jogi bonyodalmakat. 650. Hevesi Max: *Kavarodás a Figdor gyűjtemény körül*; 810. *A Figdor gyűjtemény*; 845. *Figdor nevétől hangosak*; 1041. *Mi történik a Figdor fronton?*; 1112. *Előkészületek a Figdor aukcióra*; 1147. Szilárd Vilmos: *Figdor aukciók*; 1196. *Figdor aukció; Figdor gyűjtemény I., Berlin árai* (mint külön fejezet szerepel az 1930-as 11. számon belül).

A pereskedésben szerepet játszott egy berlini műkereskedő, Niebehay Gusztáv, aki megvásárolta az egész gyűjteményt, ám engedélyt nem kapott az elszállításra az osztrák hatóságoktól⁶⁵ (az 1923-ban hozott Lex Figdor megakadályozta a kivitelt.)⁶⁶ A gyűjtemény értéke valóban felbecsülhetetlen lehetett, hiszen egy olyan megállapodás született a műkereskedő és az osztrák kormány között, amely szerint: „*egy művelődéstörténeti gyűjteményt teljes egészében átenged az osztrák múzeumoknak teljesen ingyen... egy Viennista gyűjtemény ajándékképpen Wien város múzeumába*

⁶³ OTRUBA: 1961: 143. o.

⁶⁴http://www.aeiou.at/aeiou.encyclop.f/f352859.htm;internal&action=_setlanguage.action?LANGUAGE=en

⁶⁵ *A Műgyűjtő*: 1929: 290. o

⁶⁶ *A Műgyűjtő*: 1929: 255. o

kerül. Ennek ellenében a többi tárgyat elárverezheti, de csak az osztrák fővárosban.”⁶⁷

Annyi engedmény született a későbbiekben, hogy Berlinben is tartottak egy árverést, melyet elemez *A Műgyűjtő* is. Mindkét aukciót rendkívül pontosan figyelemmel kísérte, s listákat is közöl az kalapács alá kerülő tárgyakról illetve hogy e tárgyak mennyiért keltek el. Ez az árverés megmozgatta az egész világot valóban, hiszem egyes darabok a tengerentúlra, New Yorkba kerültek.⁶⁸ Hihetetlen érdeklődés övezte a három napos bécsi aukciót, melyen berlini, párizsi, müncheni, amerikai és természetesen magyar gyűjtők (Herczog, Delmár, Herz a nagy nevek közül) vettek részt nagy számban.⁶⁹ A berlini akciót hasonló részletességgel látja el kommentárral a folyóirat.

A kortárs festők elfogadottságának kérdése

Egy másik izgalmas téma *A Műgyűjtő* viszonya a modern, kortárs művészetekhez. Erre jó példa Dr. Eisler Mihály József *Műalkotás és elmebaj* című tanulmánya, melyet az Ernst Múzeumban megrendezett Csontváry-kiállítás ihletett meg 1930-ban. A műkritikusok segédtudományként hívták a pszichológiát, meglepő milyen korai felismerése ez a pszichológia újabb vívmányainak új használataira. A művészt immár más szemszögből közelítik meg. Az „igazi művészt nemcsak a mesterségbeli felkészültség jellemzi, hanem sajátos lelki világa is. És nincs is érdekesebb és vonzóbb feladat, mint ebbe a lelkvilágba behatolni... a művésze nem ismeri önmagát, tudása és képességei kimerülnek a technikai kérdések megoldásával.”⁷⁰ Különbségük kelt csodálatot, bár képeik is lenyűgözőek ezeknek a művészeknek, akik nem csak a „jelenkor” szülöttei, de régmúltaké is (Leonardo, Michelangelo, Bosch, Cézanne, Marcel Proust).⁷¹ Az idő előrehaladása és a pszichológia fejlődése így segíti a múlt örültjeit elfogadott és híres festőkké. Ez egyengette Gulácsy Lajos pályáját is, „*kinek jelentősége most (1930-as évek) alakul ki a köztudatban*”⁷². Ne felejtjük el, hogy ehhez az elfogadáshoz hozzájárult Csontváry munkássága és sajátos művészete, mint az új magyar festői korszak megalapozója. Ám a nagyközönség még nem befogadó ezekkel az irányzatokkal szemben ekkor, ezt bizonyítja a folyton megjelenő örült és beteg jelzők a festményekkel és e festőkkel kapcsolatban. Látnunk kell, hogy Petrovics Elek mennyit is tett ennek érdekében, hogy ez a felfogás megváltozzon, mivel ő volt az, aki a

⁶⁷ *A Műgyűjtő*: 1929: 290. o

⁶⁸ *A Műgyűjtő*: 1930: 271. o

⁶⁹ *A Műgyűjtő*: 1930: 270. o

⁷⁰ *A Műgyűjtő*: 1930: 141. o

⁷¹ *A Műgyűjtő*: 1930: 142. o

⁷² *A Műgyűjtő*: 1929: 17. o

Csontváry-képek „muzeális elhelyezésére gondol. De hogyan? E lángész vagy őrült zseniális és beteg elgondolásai talán európai szenzációt fognak kelteni.”⁷³ Ma már tudjuk, hogy valóban szenzációt keltett Csonstváry indulása, a párizsi szalonok meghódításával már 1907-ben elnyerte a *New York Herald Tribune* tudósítójának méltatását a párizsi Palais de Glace kiállításon. Csonstvárynak életében csupán négy kiállítása volt, így nem kapta meg azt a figyelmet, amely megillette volna. Az említett Ernst Múzeum-beli kiállítást halála után 11 évvel rendezték meg, amely így a festő halála utáni első kiállítás volt.⁷⁴

Keleti láz

A legnagyobb terjedelemben azt a témát mutatom be, amely át- és átszövi *A Műgyűjtő* összes évfolyamát: a keleti művészetek betörését Európába és a keleti tárgyak gyűjtését. Ez a „járvány” taglózza le Európa műkincs piacait, múzeumait, sőt felfedezőit, kutatóit, kalandorait is ez vonzza. A titokzatos Kelet, mely ma is kedvelt úticélja azoknak, akik kalandra vágnak, akik csodákat akarnak átélni. Nos, a 20. század első felében sem volt ez másképp. Több mint 40 cikket, tanulmányt és hírt közöl ebben a témában *A Műgyűjtő*, a következő tárgyszavak alapján – ezt a szűrést a repertóriumban végeztem el –: kelet, Japán, Kína, Szibéria, perzsa, Hopp, India, turkomán, szkíta (szkhita), Ázsia, Satsuma.

A Japán felé nyitást az tette lehetővé, hogy „1928. év mikor Japán új császárt koronázott, különösen élénk művészeti életet indított meg.”⁷⁵ A „rokoko chinoiserie gyűjtése, pagoda- és porcelánimádata”⁷⁶ csak megközelítette ezt a felfokozott érdeklődést, ami az 1920-as évek Nyugatára jellemző a keleti tárgyak iránt. Ami érdekesebb, hogy Japán, mint komoly műgyűjtő lépett fel az európai piacokon. Vagyis fordult a kocka, mert eddig Európa hozta otthonába a japán tárgyakat, most pedig a japán nemesek és előkelők gyűjtik az európai kiválóságokat. Míg a háború előtt inkább kínai tárgyakat részesítették előnyben a japánok, úgy a háború után az európai remekművek felé fordultak. De Japán sem kerülhette el a világválság következményeit, így a nemesek szintén kénytelenek árveréseket rendezni. Aki azonban gyűjtő, az minden körülmények között gyűjtő marad, így akár legyen szó Európáról, akár Japánról az összegek így is jelentősek: a japán és kínai műtárgyak hatalmas pénzért kelnek el a

⁷³ *A Műgyűjtő*: 1929: 17. o

⁷⁴ NÉMETH: 2008: 60. o

⁷⁵ *A Műgyűjtő*: 1930: 207. o

⁷⁶ *A Műgyűjtő*: 1929: 1. o

válság előszelében is, hála a keleti láznak.

A leglenyűgözőbb keleti témájú kiállítás 1929-ben Berlinben kapott helyet, erről is részletesen tudósít *A Műgyűjtő* Felvinczi Takács Zoltán tollából *Kínai művészet Berlinben (Kiállítási jegyzetek)* címmel (Rep.: 655).

A Műgyűjtő szívéen viselte a magyar gyűjtők eligazítását a számukra ismeretlen közegben, ezért megjelentetett egy kelet-ázsiai művészeti kiskátét, amelyben számos információval segítette a gyűjtőket: például, hogy a japán, kínai, indiai elnevezések miket is rejtenek magukban (például: „*cha-ire- fedeles teatartó edény japáni neve*”⁷⁷) Sőt, az 1929. év 1. számát ennek a témának szentelték (a főtémákat az első 15–20 oldalon fejtette ki a lap.): 516. *Kelet világossága*; 517. Dr. Felvinczi Takács Zoltán: *Közép-ázsiai művészet*; 518. Havas László: *Kínai gyűjtés, Kínai láz-sárga veszedelem*; 519. *Japán aukciók*; 521. Szilárd Vilmos: *Kelet-ázsiai művészeti kis káté*. (Ez a kiskaté tartalmaz egy Időbeosztást a kínai császárok uralkodásáról és egy szómagyarázat gyűjteményt a közkeletű fogalmakról)

Az 1929-es évben több leíró tanulmány is született a hazai és külföldi keleti tematikájú kiállításokról. Ennek oka, hogy Magyarországon májusban rendezte meg a Magyar Gyűjtők és Művészetkedvelők Egyesülete az első keleti kiállítását, ahol „*a magángyűjtők birtokában lévő keleti műtárgyak javarészt*”⁷⁸ mutatták be (717. *A keleti kiállítás előkészületei*). Az eseményről részletesen az 1929. évi június-júliusi szám számolt be további tanulmányokkal kiegészítve a keleti témát: 725. Náday Pál: *Kína tanulságai*; 726. *Keleti művészeti kiállítás*; 727. Csányi Károly: *A „Chinoiserie”*; 728. Bedő Rudolf: *A japán fametszet*. Érdemes felidézni az egyik tanulmány kezdőgondolatait, amelyek 85 év távlatából is aktuálisan hatnak: „*A mi szegény Magyarországunk zsákutcához hasonlítható. A nagy áramlatok kitermelésében nem részes... Ami hozzánk jut, töredék... Letompult kihangzás... nekünk adnak irányt, amelyen haladni következetesen sem tudunk... Magyarország, ha tudatos volna, Kelet kapuja lehetne*”.⁷⁹ Mindebből kiérezhető egy Nyugat és Magyarország ellentét, ezt úgy értem, hogy Nyugat szelleme sokkal felkészültebb és befogadóbb a Kelet iránt, míg Magyarországon a Kelet pártolását úgy tekintik, mintha egyéni célok érdekében kifejtett propaganda lenne, amelyben főként üzleti célokat feltételez a magyar köztudat - ezt mutatta az alacsony látogatottság. Ez a kiállítás valószínűleg a keleti művészet

⁷⁷ *A Műgyűjtő*: 1929: 14. o

⁷⁸ *A Műgyűjtő*: 1929: 155. o

⁷⁹ *A Műgyűjtő*: 1929: 167. o

megismertetésére és elfogadtatására is irányult, hiszen „*Kelet művészete ma, a jövő művészete*”.⁸⁰ Ezt a kiállítást részletesen feldolgozta Fajcsák Györgyi a *Keleti művészeti kiállítás. Keleti magángyűjtemények, kínai tárgyak a két világháború közötti Budapesten* című tanulmányában. Ám megközelíthető a kiállítás abból a szempontból is, hogy mit javasol a gyűjtők számára, akik kedvet kapnak a keleti tárgyakhoz. A cikkek szerint még mindig népszerű a korban a porcelán és a bronz gyűjtése. Ugyanígy kedveltek az inrók és tsubák, ugyanez azonban ez nem mondható el a kínai képekről, mert „*kínai és japáni képeket ma (1929-ben) már nem divat [gyűjteni]. Ez azt jelenti, hogy kedvező az idő a velük való foglalkozásra*”⁸¹. Vagyis ebből megismerhetjük a gyűjtés azon szabályát, hogy akkor érdemes egy tárgyegyüttesre specializálódni, amikor az kevésbé keresett, hiszen így kedvezőbb áron lehet hozzájutni. A gyűjtés új irányát a mázas cserepek és a terrakotta tárgyak határozták meg, ezt a gyűjtési szenvedélyt Perlmutter Alfréd⁸² honosította meg Magyarországon. Különleges tárgyak még a kínai sírkerámiák, amelyeket Hatvany Bertalan⁸³ hozott be a gyűjtői köztudatba. A magyar kiállítás alulmaradt a berlinihez képest mind látogatottságban, mind a kiállított művek jelentőségében, de „*a mi szempontjaink nem lehetnek azonosak a berliniekével. Nekünk nevelni is kellett volna a közönséget, ha ugyan akart volna nevelődni.*”⁸⁴ Az is bizonyítja *A Műgyűjtő* igyekezetét a keleti művészet elfogadtatásában, hogy 5. évfolyamban külön hírszolgálatot, rovatot nyitott *Der OSTEN* néven.

Modern technikák és módszerek bemutatása a lapban

Számomra talán a legérdekesebb téma a modern technikák és új módszerek felhasználásának kérdése a régészet, műgyűjtés és az alkotások tudományos vizsgálata során. A rádiózás hazánkban 1925-ben kezdődött meg, ekkor indította meg hivatalos adásait a Magyar Rádió. A kezdeti Kísérleti Állomás adásait főleg próba hangversenyek és színházi előadások közvetítése tették ki. A rádió „hatalom átvétele” a médiumok

⁸⁰ *A Műgyűjtő*: 1929: 167. o

⁸¹ *A Műgyűjtő*: 1929: 170. o

⁸² Perlmutter Alfréd budapesti értelmiségi család tagja, a festő Perlmutter Izidor Izsák testvére. Perlmutter Alfréd a Szabadalmi Hivatal albirajaként tevékenykedett egészen haláláig 1930-ig. A család tulajdonában volt az Andrássy út 60. szám alatt álló épület, amely ma a Terror háza kiállítóhelynek az otthona. <http://www.historia.hu/archivum/2002/020506keresztessy.htm>; <http://tortenet.sztnh.gov.hu/getffd2.html>

⁸³ Hatvany Bertalan (Deutsch Bertalan, a híres Hatvany család tagja) egyetemi tanulmányai után ázsiai utazásokat tett és megkezdte gyűjtői munkásságát orientalistaként. 1939-ben emigrált az országból, haláláig, 1980-ig Párizsban tevékenykedett. A kelet kutatók számos fordítást és tanulmányt köszönhetnek neki: *Taote king; Ázsia és a nacionalizmus; Kínai és indiai zsidók; Ázsia lelke; Konfuciustól Mehemiásig* <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC05727/06049.htm>

⁸⁴ *A Műgyűjtő*: 1929: 169. o

között ekkor kezdődik meg, 1926-ban már 34.000 fő fizette elő a Magyar Telefonhírmondó és Rádió Rt. szolgáltatására. A rádióműsorok közül nagy népszerűségnek örvendtek a hangversenyek, operák, zenei darabok, de ezek mellett a repertoár folyamatosan bővült, például külföldi közvetítésekkel való próbálkozásokkal⁸⁵. Miután kiépült ez a rendszer, semmi akadály nem hárult az információ gyors áramoltatásának útjába, legyen az a New York-i tőzsde híre vagy más újdonság a nagyvilágból⁸⁶. De miért ne lehetett volna aukciós eredmények közlésére, közvetítésére is felhasználni (Rep.: 239, 593)? A rádió közvetített árverésben „*az első közlés dicsőségét 1928. december 4-én a majna-frankfurti Hess-féle aukció szerezte meg.*”⁸⁷ De ilyen akcióra került sor Magyarországon is a Postatakarékpénztár aukciós házában is, Budapesten, ahol megafonokon hallhatták a kikiáltási árakat.⁸⁸ (Rep.: 940). Berlinben ekkor már rendszeresen használták a rádiót a múzeumok, kiállítások és aukciók népszerűsítésére. Berlinben „*minden héten egyszer-kétszer huszonöt perc szolt a képtár új szerzeményeiről, a restauráló műhely titkairól, a múzeumok kulissza mögötti készülődéseiről.*”⁸⁹ Ezzel Berlin és Németország egyedülálló módon helyet adott ennek a törekvésnek a rádióban Londonnal és Angliával szemben, ahol legtöbbször a „*műzsírok és kencék gyártásnak titka, a birkanyírás problémái és a tánczene miatt nem jut szóhoz a művészet.*”⁹⁰

Részben ehhez a témához köthetők a múzeumok reklámkampányai is (Rep.: 240), melyek intenzívvé váltak ekkor, mert „*az utóbbi időben kissé népszerűtlenek lettek a múzeumok... világszerte.*”⁹¹ Mi volt 1928-ban a múzeumok taktikája a látogatók visszacsalogtatására? Az amerikai múzeumoknál az a tendencia volt megfigyelhető, hogy olyan különböző rendezvényeknek is teret adtak, mint „*gyermekdelután, hangverseny, mozielőadás- a múzeumokkal kapcsolatban*”⁹² (Nem hasonlít a napjainkban történő múzeumi arculatváltozásokra?) De még ezek a rendezvények sem hozták meg a kívánt eredményt, további reklámozásra is szükség volt, mert „*az emberiséget... az a kérdés érdekli jelenleg, hogy miként lehet megfiatalodni; miként szerzik a nagy vagytonokat; mi vezet üzleti sikerhez.*”⁹³ Ki hinné, hogy 80 év távlatából

⁸⁵ 1926-ban kísérlet a külföldi közvetítésre, 1928-ban valódi közvetítésre kerül sor, Münchenből.

⁸⁶ SUGÁR: 1985: 29-87. o

⁸⁷ A Műgyűjtő: 1929: 55. o

⁸⁸ A Műgyűjtő: 1930: 18. o

⁸⁹ A Műgyűjtő: 1928: 55. o

⁹⁰ A Műgyűjtő: 1928: 55. o

⁹¹ A Műgyűjtő: 1928: 55. o

⁹² A Műgyűjtő: 1928: 55. o

⁹³ A Műgyűjtő: 1928: 55. o

íródtak ezek a sorok?

A kor embere sem gondolta akkor még, hogy a repülésnek köze lehet a régészethez, mert „*a kettő olyan messze van egymástól, mint Makó Jeruzsálemtől*”⁹⁴(Rep.: 598). Ma már természetes, hogy a műholdakat is igénybe veszik a kutatók a régi romok magasból való felderítéséhez és lokalizálásához. Sőt, ha szeretnénk, magunk is fedezhetünk fel romokat a Google Earth segítségével – ez egy olyan részletgazdag szatellites online térkép –, amely segítségével akár otthon ülve is világjárók lehetünk. 1929-ban azonban „*palesztinai s azon kívül a karthágói ásatásoknál veszik igénybe a repülőgépet... látni lehetett, hogy a tuniszi öböl bejáratánál fal vonul végig, Karthágó város fala... Most a Szahara kutatásánál... szánnak szerepet a repülőnek.*”⁹⁵

Volt azonban olyan módszer is, amelyet igen kételkedve fogadott *A Műgyűjtő*. Ez az ujjlenyomat keresés technikai felhasználása a festményeken. Az „*eljárás abból áll, hogy egy ilyen ujjlenyomatot sejtető képsarkot*”, melyet a festő hagyott a képen „*igen erős villanyfény hatásának teszi ki s azután lefényképezi.*”⁹⁶ De ez a módszer túl sok tévedési hibát hordoz magában, így felmerült a kérdés, „*érnek-e valóban valamit.*”⁹⁷

A röntgen használata, melyről „*senki sem hitte volna, hogy egykor még a régészet is hasznát fogja venni*”⁹⁸, azonban olyan metódus, amely nagyon jól bevált a régészet területén is. A sugár új felhasználásának módját Gillis Olson svéd tudós dolgozta ki. Célja a tárgyak belsejének vizsgálata, mivel azok gyakran nehezen hozzáférhetőek a ráakódások miatt. Így a minták is „*felszínre kerülhetnek*” a kutatók számára.⁹⁹ A kor talán legnagyobb szenzációja a Mona Lisa megröntgenezése, amelyet *A Műgyűjtő* természetesen hírül is adott a magyar olvasóknak: 266. Dr. Dénes Lajos: *A megröntgenezett Mona Lisa*. Az átvilágítás oka pedig, hogy felmerült a gyanú, hogy a Louvre nem a valódi Mona Lisát őrzi. Addig a képek valódiságában a múzeumok, a szakemberek és gyűjtők is csupán a művészettörténeti ismeretekre tudtak hivatkozni. Ám ezzel az eljárással objektív eredmények voltak elérhetőek. „*Ezek a vizsgálatok felderítettek minden sérülést, minden korrektúrát, utánfestést vagy pótlást*”¹⁰⁰ mely alapján bizonyítékokat lehetett találni az esetleges hamisításokra. De miért merült fel e

⁹⁴ *A Műgyűjtő*: 1929: 56. o

⁹⁵ *A Műgyűjtő*: 1929: 56. o

⁹⁶ *A Műgyűjtő*: 1929: 246. o

⁹⁷ *A Műgyűjtő*: 1929: 246. o

⁹⁸ *A Műgyűjtő*: 1928: 29. o

⁹⁹ *A Műgyűjtő*: 1928: 29. o

¹⁰⁰ *A Műgyűjtő*: 1928: 78. o

vád a méltán híres hölgygel kapcsolatban? Ennek oka, hogy a Mona Lisát ellopták, és csak 1913-ban került vissza helyére, a Louvre-ba. A képet 1911-ben tulajdonította el az olasz származású Vincenzo Peruggia, aki „egyszerűen leakasztotta a képet a falról és kísértált vele”.¹⁰¹ A rövid letöltendő börtönbüntetése után hazájában hősként tekintettek rá, hiszen őszinte szándéka volt, hogy visszajuttassa hazájába a festményt.¹⁰² Ez a röntgenes vizsgálat eloszlatta a nyugtalanságot a képpel kapcsolatban, azonban felvetette annak az igényét is, hogy a hitelesség érdekében a képtár összes képéről készítsenek felvételeket a röntgen-technika segítségével.¹⁰³ Ez az eset előrevetíti következő kiemelt témámat a hamisítások elterjedéséről.

Hamisítások

A hamisítások elburjánzását a két világháború között az idézte elő, hogy elfogytak a képek és műalkotások Európa műkincspiacáról: kifosztották Olaszországot (ez csak a műpiacra értendő, a múzeumi kincseket törvény védte és védi, és a kiviteli tilalmak is ezt az intézményesülést segítették elő), Spanyolországot és Németországot. A nagyszámú eladások egy új funkciójú szakértelmet hívtak életre, mégpedig képszakértőt, -expertet, aki minden esetben és minden módon garantálja a kép hitelességét és valóságát. „A dolgok odáig fejlődtek, hogy olyan kép melynek ára az 500 £-ot (150.000 pengőt) meghaladja, egyszerűen eladhatatlan, ha nem szerepel a művészettörténeti könyvekben, vagy legalábbis nincs ellátva a kérdéses iskola hivatalos tudásának expertisével.”¹⁰⁴ A vásárlók sokszor az amerikai mágánások és tőkések közül kerültek ki. Ezek a gyűjtők alkalmazták elsősorban az experteket, így felmentve magukat a komolyabb művészettörténeti tudás alól és a képekre csak úgy tekintve, mint anyagi befektetésre. Így a helyzet az 1920-as végén a következő: „Képet azelőtt eladni volt nehéz. Ma szinte lehetetlen venni”.¹⁰⁵ Tehát a tárgyakban kimerült műpiacon egyre gyakoribbá vált a hamisítás. Ez nem csak a műkereskedelmet, de a múzeumokat is veszélyeztette, így történhetett, hogy a téma megjelent a nemzetközi múzeumi kongresszuson is Hamburgban, ahol összehívták a múzeumigazgatókat (74. Hamisítás).¹⁰⁶ Ezt egységesítés követte, azaz minden múzeumi festménynek, elkészítették az „ujjlenyomatát”, amely az alkotások

¹⁰¹ FRIEDENTHAL: 1980: 107. o

¹⁰² FRIEDENTHAL: 1980: 108. o

¹⁰³ A Műgyűjtő: 1928: 78. o

¹⁰⁴ A Műgyűjtő: 1928: 292. o

¹⁰⁵ A Műgyűjtő: 1928: 292. o

¹⁰⁶ A Műgyűjtő: 1927: 47. o

aprólékos vizsgálatán alapult és a szembetűnő sajátosságait (repedések, karcolások, sérülések) rögzítették. Szabályozták és szigorították a gipszmásolatokra vonatkozó lehetőségeket is (597. *Hamisítások*). A kor egyik híres csalójának Dossenanak, a Van Gogh képek legnagyobb hamisítójának „munkássága” sem került el *A Műgyűjtő* figyelmét. Erről egy ismertetésben számolt be: 731. L.L.: *Tietze professzor, a régiség hamisításokról*, amely előadást a bécsi múzeumbarátok szervezésében tartottak meg. A legnagyobb tanulság, hogy igazán akkor jó egy másolat, ha jobb mint az eredeti, valamint, hogy „minden hamisítvány egy bizonyos kor számára készült, a következő generáció előtt már elveszti a varázsát.”¹⁰⁷ A hamisítás elleni legszigorúbb fellépés a törvénykezés révén vált lehetővé. Amerikában nem is kicsinyes bünként kezelték ezt a vétket. „Aki hamisított műtárgyakat ad el, azt 1000 \$-ra vagy egy évi fogházig terjedő büntetéssel lehet sújtani.” (1120. *Törvény a hamisításokról*)¹⁰⁸. Magyarországon a Vám törvények igyekeztek visszaszorítani a nagyfokú műkincs kiáramlást, ezekről természetesen *A Műgyűjtő* is tájékoztatja az olvasóit (Rep.: 42., 93., 1064.). A vámköteles tárgyak növekedése mellett jelentős a fényűzési adó (Rep.: 203., 899.), amely hasonló célt szolgált, de a hamisítás elleni fellépés csak később jelenik meg.¹⁰⁹

A *Képhasamisítási járvány* (Rep.: 1034) nem került el a magyar műpiacot sem, a jelenség ráadásul még csak nem is az európai alkotásokat érintette, hanem magyar festők műveit. Ez a cikk Szüle Péter¹¹⁰ esetét hozta példaként: „hogyha egy Rembrandt nevet hamisítanak rá egy Koplalaghy úrtól származó képre, az a kisebb baj, mintha egy ma élő piktör neve kerül rá, mert hiszen Rembrandtnak nem kell házbért fizetnie.”¹¹¹ Ez alapján láthatjuk, milyen nehéz lehetett a kortárs művészeknek, hiszen nekik is számolniuk kellett a hamisítás veszélyeivel. Egy kortárs alkotónak szembe kellett néznie a túlrendelés lehetőségével is, mely gyakran a festményeik minőségének romlását is okozhatta. De ha a név már annyira csábító egy gyűjtő számára még így is hajlandó megfizetni azt, holott: „Nem volna- e jobb a közönséget arra nevelni, hogy jó képet vegyen, ne pedig híres márkákat.”¹¹²

Az általam kiemelt és fontosnak vagy érdekesnek vélt témákon túl *A Műgyűjtő* összességének elemzésével meggyőződése, hogy kiváló korképet alkothatnánk a

¹⁰⁷ *A Műgyűjtő*: 1929: 185. o

¹⁰⁸ *A Műgyűjtő*: 1930: 206. o

¹⁰⁹ Az 1969. évi III. tv-ben jelenik meg határozottan az alkotói és szerzői jogok védelme, de nagyobb előrelépések csak 1990-es évektől kezdődnek meg.

¹¹⁰ Szüle Péter 1886-ban született festőművész, a szolnoki művésztelep tagja fiatal éveiben. Témáit sokszor a szegény parasztok élete ihlette. <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC14240/15352.htm>

¹¹¹ *A Műgyűjtő*: 1930: 116 o

¹¹² *A Műgyűjtő*: 1930: 116 o

műgyűjtés művészeti és gazdasági aspektusaira vonatkozóan egyaránt. A szerkesztőkről már a fejezet első részében szóltam, végül bemutatom, a kiadót, akinek hasonló szerep jut egy folyóirat sikerességében, mint az íróknak.

A kiadó

A kiadó személye kevésbé ismert, akárcsak sokan a tanulmányok írói közül, pedig biztosak lehetünk abban, hogy a korban elismert cégről volt szó. *A Műgyűjtő* kiadója a *Wodianer F. és Fiai*. A Hódmezővásárhelyi Wodianer Fülöp nyomdásztanulmányait Pesten, Pozsonyban és Bécsben végezte el. Több magyarországi próbálkozás után a lapkiadót Budapesten alapította meg 1855-ben. 1874-ben kibővítette vállalkozását a Lampel Róbert-féle könyvkiadó cég megvásárlásával. Ettől kezdve negyedszázadon át *Wodianer F. és Fiai* kiadásában jelent meg a legtöbb iskolai tankönyv, népszerű és ismeretterjesztő kiadvány. Wodianer Fülöp halála után fiai tovább vezették a vállalkozást, ám később azt átvette a korábbi vetélytárs, a *Franklin Társulat*.¹¹³

***A Műgyűjtő* továbbélése, követők és differenciálódás a kulturális lapok területén**

A folyóirat hirtelen megszűnését nem indokolta semmi, sem hír nem utal rá *A Műgyűjtő*-ben sem szerkesztői megjegyzés. *A Műgyűjtő* működéséről, szerkesztői munkájáról, a kulisszák mögötti eseményekről nagyon kevés adat maradt fenn, a legkézzelfoghatóbb eredmény maga a folyóirat öt évfolyama. Bizonyíték lehetett volna *A Műgyűjtő* tevékenységére az első szám egy hirdetésében és a *Beköszöntő*-ben is (15. o) megemlített adatbázis, ami a külföldi műgyűjtői lapokat gyűjti össze. Ez megmutathatta volna a kor külföldi szaklapjait, de arra vonatkozóan, hogy hova tűnt a folyóirat lista, vagy maguk a folyóiratok, nem találtam további információt.

A megszűnés oka sokkal valószínűbb módon a történelmi folyamatokban keresendő. Több mint valószínű, hogy e mögött is a gazdasági világválság áll. Az utolsó számokban, mint már említettem, gyakoriak a hírismétlések, kevés az új téma. A világválság miatt beszűkült a műkereskedelmi piac is, a nagy aukciók ugyan még

¹¹³ <http://www.magaryomdasz.hu/wodianer-fulop>

életben maradhattak, de kevés volt ahhoz, hogy egy havonta megjelenő folyóirat hasábjait megtöltsék. Jól tudjuk, hogyha válság van a pénzügyek terén, az első megszorítások mindig a kultúrát érik. A kilábalás esélye pedig tovaúszott a II. világháború kirobbanásával, valamint az azt megelőző zsidótörvények bevezetésével, hiszen, mint már szó volt róla, részben a zsidóság lett volna az a réteg, amely hajlandó volt és tudott is költeni a kultúrára. Tehát maga a folyóirat nem élt tovább ténylegesen, de akadt olyan lap, amely tovább vihette a gyűjtői útmutató és múzeumi értesítő szerepet.

A II. világháborút követően tematikus lap nem indult a műgyűjtés területén. Főleg a művészetre specializálódott lapok kerültek a sajtópiacra. Ilyen volt a *Magyar Művészet* Bernáth Aurél szerkesztésében (1948–1949). Kissé célzottabb és már közelebbi utódnak tekinthető a Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat *Művészettörténeti Értesítő* című negyedévente megjelenő periodikája. A műgyűjtéssel foglalkozó szaklapokra egészen az 1969-es évig kellett várni, amikor kiadták elődjének nevét viselve, *A Műgyűjtőt* a Képcsarnok Vállalat gondozásában. Hasonló ehhez, bár csak 1989-ben kezdte meg működését, a *Műtárgy és Régiség*. Távoli utódok a *Gyűjtők és Gyűjtemények* 1997-től és a *Műértő* 1998 óta megjelenő folyóiratok, melyek feladataiként tekintik a „műpiaci szemléletet, a kortárs művészeti műkritikákat.”¹¹⁴ A *Műértő* a mai idők „leginformatívabb... műkereskedelmet, aktuális művészeti tárlatokat, napjaink vizuális kultúrájának különféle területeit érintő”¹¹⁵ szaklapja. Más művészeti szaklapok sokkal nagyobb példányszámban jelennek meg főként azonban irodalmi és művészeti témában, mint a *Művészet* (1936–1943), *Szépművészet* (1940–1944) vagy a *Szabad Művészet* (1947–1956).¹¹⁶ Ezek alapján láthatjuk, a szaklapok szórványosságából és kései újraéledéséből, hogy a magyar műgyűjtés sohasem volt képes a mai napig talpra állni oly mértékben, mint a két világháború közötti időszakban, a gyűjtés második virágkorában.

Összegzésként elmondhatom, hogy *A Műgyűjtő* a kutatók által méltatlanul elfeledett folyóirat. Noha némely területen már megtörtént a feldolgozása (például a keleti tárgyak gyűjtése terén), számos más témában is képes lenne érdekes adatokat szolgáltatni, melyek színesebbé tennék múltunk történetét. A két világháború közti időszakot kutatóknak bátran merném ajánlani, hiszen olyan politikai-gazdasági szálak is

¹¹⁴ RÉVÉSZ: http://artportal.hu/kislexikon/magyar_kepzo_es_iparmuveszeti_folyoiratok

¹¹⁵ RÉVÉSZ: http://artportal.hu/kislexikon/magyar_kepzo_es_iparmuveszeti_folyoiratok

¹¹⁶ RÉVÉSZ: http://artportal.hu/kislexikon/magyar_kepzo_es_iparmuveszeti_folyoiratok

nyomon követhetők könnyedén, mint a gazdasági válság begyűrűzése vagy az elszakított területekhez való viszonyunk. A lényegesebb azonban, hogy a kulturális élet állapota nagy pontossággal megrajzolható a folyóirat alapján, múzeumalapítások és kiállítások, gyűjtési tendenciák és uralkodó művészeti trendek tekintetében mindenképpen.

A lap életében fontos állomás volt kétnyelvűvé válás, hiszen ezzel a nemzetközi gyűjtői piacon is pozícionálta magát. Az általam kiemelt témák csupán betekintést nyújtanak a sokoldalú folyóiratba, számos más szempont alapján lehetett volna még válogatni (pl. új múzeumok Magyarországon). A folyóirat megszűnésére nem találtam indokokat. A lap szinte nyomtalanul eltűnt az utókor számára, pedig szemlélete jó példát mutathatna korunk gyűjtőinek és különböző művészeti szakembereinek. *A Műgyűjtő* rövid fennállása alatt nagy neveteket szólaltatott meg a szakmából, tehetséges férfiak és nők működtek közre, hogy a folyóirat is népszerűvé váljon, ahogy láthatjuk a repertóriumából és a kiragadott témákból széleskörű kitekintést nyújtott a művészeti világra. A külföldi mintákhoz képest azonban még mindig elmaradottnak kell nevezni a gyűjtéssel foglalkozó magyar szaklapokat mind a minőség, mind a mennyiség vonatkozásában. *A Műgyűjtő* ezt az elmaradást kívánta pótolni a lehetőleg minél olvasóbarát módon. Noha a lap megszűnésének és létezésének bizonyítékai szűkre szabottak, a lap méltó módon szolgálta a kor gyűjtőit, s napjainkban a történészek és műértők segítségére siethet az 1927–1931-ig terjedő időszak vizsgálatában.

Felhasznált irodalom

1969. évi III. tv. <http://www.1000ev.hu/index.php?a=3¶m=8471> [2013-01-03]

ÁDÁM Magda: *"Igazságot Magyarországnak": A nagyhatalmak játéka, 1927.* In **História**, 1985. 7. évf. 3. sz. 32-34. o

Apollo magazine. In <http://www.apollo-magazine.com/about-apollo/> [2012-10-14]

BUZINKAY Géza: *Kis magyar sajtótörténet.* Budapest, Haza és Haladás Alapítvány, 1993

Collecting : An illustrated weekly for connoisseurs & collectors. In http://explore.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do?&dscnt=2&vl%28174399379UI0%29=any&scp.scps=scope%3A%28BLCONTENT%29&frbg=&tab=local_tab&dstmp=1350226477323&srt=rank&ct=search&mode=Basic&dum=true&tb=t&indx=1&fromLogin=true&vl%28freeText0%29=Collecting+%3A+An+illustrated+weekly+for+connoisseurs+%26+collectors&fn=search&vid=BLVU1 [2012-11-05]

Das Sammlerkabinett. In http://explore.bl.uk/primo_library/libweb/action/search.do;jsessionid=D679A0F813109875A7660D221AD1C63A?dscnt=1&vl%28884204032UI1%29=all_items&vl%28174399379UI0%29=sub&scp.scps=scope%3A%28BLCONTENT%29&tab=local_tab&dstmp=1350221971957&vl%28freeText0%29=Germany+Books++Collecting++1900-1945+Serials&vid=BLVU1&fn=search&mode=Basic&fromLogin=true [2012-11-05]

ELEK Artúr: *Petrovics Elek, az író.* In **Nyugat** 1924. 17. évf. 8-9. sz. <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00357/10849.htm> [2012-10-26]

FAJCSÁK Györgyi: *Keleti művészeti kiállítás. Keleti magángyűjtemények, kínai tárgyak a két világháború közötti Budapesten.* In **Tanulmányok Budapest múltjából** 2009. 34. évf. 185-208. o

FARKAS Zoltán: *Petrovics Elek jubileuma.* In **Nyugat** 1934. 27. évf. 7. sz. <http://epa.oszk.hu/00000/00022/00575/17969.htm> [2012-10-26]

Figdor, *Albert.* In http://www.aeiou.at/aeiou.encyclop.f/f352859.htm;internal&action=_setlanguage.action?LANGUAGE=en

Fónagy Béla. In *Magyar Zsidó Lexikon.* Budapest, 1929, 287. o <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/szocikk/11536.htm> [2012-10-27]

FRIEDENTHAL, Richard: *Leonardo*; Budapest, Gondolat Kiadó, 1980. 107-108. o

GENTHON István, ZÁDOR Anna, (főszerk.): *Művészeti lexikon I–IV.* Budapest, Akadémiai Kiadó, 1981–1983.

HORVÁTH László (szerk.): *Hatvanyak emlékezete. 2001. szeptember 19-én, Hatvanban rendezett konferencia kibővített anyaga*. Hatvan, Hatvany Lajos Múzeum, 2003

<http://baimages.gulbenkian.pt/images/winlibimg.aspx?skey&doc=55774&img=11940>
[2012-10-22]

KARSAI László: *A magyarországi zsidótörvények és rendeletek, 1920–1944*. In *A holokauszt Magyarországon európai perspektívában* (szerk. MOLNÁR Judit); Budapest, Balassi Kiadó, 2005, 140-163. o

KENYERES Ágnes (szerk.): *Csányi Károly*. In *Magyar életrajzi lexikon: 1000-1990*. Budapest, Arcanum, 2001 <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC02469/02617.htm>
[2012-10-26]

KENYERES Ágnes (szerk.): *Genthon István*. In *Magyar életrajzi lexikon : 1000-1990*. Budapest ,Arcanum, 2001 <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC04834/05124.htm>
[2012-10-27]

KENYERES Ágnes (szerk.): *Hatvany Bertalan*. In *Magyar életrajzi lexikon : 1000-1990*. Budapest ,Arcanum, 2001 <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC05727/06049.htm>
[2012-11-10]

KENYERES Ágnes (szerk.): *Petrovics Elek*. In *Magyar életrajzi lexikon : 1000-1990*. Budapest , Arcanum, 2001 <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC11587/12182.htm> [2012-10-27]

KENYERES Ágnes (szerk.): *Szüle Péter*. In *Magyar életrajzi lexikon : 1000-1990*. Budapest , Arcanum, 2001 <http://mek.oszk.hu/00300/00355/html/ABC14240/15352.htm> [2012-11-10]

KERESZTESSY Csaba: *Andrássy út 60. A házak nem bűnösök*. In **História** 2002 23. évf. 5-6. sz. <http://www.historia.hu/archivum/2002/020506keresztessy.htm> [2012-11-10]

LENGYEL Géza: *A Műbarát*. In **Nyugat** 1922. 15. évf. 6. sz.

MRÁVIK László: *"Hercegek, grófok, naplopók, burzsoák..." Száz év magyar képgyűjtése*. In KIESELBACH Tamás (szerk.) *Modern magyar festészet 1892-1919*, Budapest 2003, 10-33.o. http://www.kieselbach.hu/gyujtoknek/tudastar/konyvek-tanulmanyok/a-modern-magyar-festeszet_br_1892-1919-tanulmanyai_261/4 [2012-10-24]

MRÁVIK László: *Budapest műgyűjteményei a két világháború között*. In **Budapesti Negyed** 2001. 9. évf. 2-3. sz. http://bfl.archivportal.hu/id-433-mravik_laszlo_budapest_mugyujtemenyei.html [2012-10-10]

Nádai Pál. In *Magyar Zsidó Lexikon*. Budapest, 1929, 623-624. o <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/0631.html> [2012-10-27]

NÉMETH Lajos: *Csontváry (Magyar mesterek sorozat)*. Budapest, Corvina Kiadó, 2008

OTRUBA, Gustav: *Figdor, Albert*. Neue Deutsche Biographie (NDB). Band 5; Berlin, Duncker & Humblot, 1961, 143. o.

Perlmutter Alfréd, Dr. In Iparjogi Dokumentumok
<http://tortenet.sztnh.gov.hu/getffd2.html> [2012-12-05]

RÁKOSSY Anna: *Egy forrásértékű inventárium 1778-ból az Esterházy-kincstár „mobilis” darabjairól* In TÜSKÉS Anna (szerk.): *Ars perennis: Fiatal Művészettörténészek II. Konferenciája, Budapest, 2009. CentrArt Művészettörténeti Műhely: Tanulmányok. Primus Gradus: Tanulmányok*. Budapest, CentrArt Egyesület, 2010. http://www.centrart.hu/letolt/arsperennis/46Ars_perennis_Rakossy.pdf [2012-10-24]

RÉVÉSZ Emese: *Magyar képző- és iparművészeti folyóiratok*. In http://artportal.hu/kislexikon/magyar_kepzo_es_iparmuveszeti_folyoiratok [2012-10-14]

SUGÁR Gusztáv: *A magyar rádiózás története a felszabadulásig*. Budapest, Posta Rádió és Televízióműszaki Igazgatóság, 1985

SZÁNTÓ Ferenc: *Lakások, bérek, árak. Életviszonyok az 1920-as években egy iparvidéken*. In História 1983 <http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/historia/83-01/ch11.html> [2013-01-03]

SZILÁRD Vilmos (szerk.): **Műgyűjtő**; Budapest, Wodianer és F., 1927-1931.

SZOLNOKY Lajos (szerk.): *Néprajzi Értesítő 55. szám*. Budapest, Népművelési Propaganda Iroda, 1974, 149. o

ÚJVÁRI Péter (szerk.): *Magyar Zsidó Lexikon*. Budapest, 1929. In <http://mek.niif.hu/04000/04093/html/> [2012-10-27]

Wodianer Fülöp. In <http://www.magaryomdasz.hu/wodianer-fulop> [2012-10-22]

ZSÁKOVICS Ferenc: *“Ifjú magyar rézkarcolók” – A grafika megújulása az első világháború után*. In <http://www.arkadia.mng.hu/html/tanulman/zsakov.html> [2012-10-28]

Képek forrása

1. kép: *Hatvany Ferenc báró budai villájának dohányzója értékes festményekkel*. In <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-11-evfolyam/a-19-szazadi-muveszet-alkotasainak-legprogresszivebb-gyujtoi-magyarorszagon/baro-kohner-adolf-palotajanak-zeneszalonja-modern-francia-mesterek-muveivel-foto-1934-elott>) [2013-01-02]
2. kép: *Herczog Mór palotájának szalonja*. In <http://tudasbazis.sulinet.hu/hu/muveszetek/muveszettortenet/muveszettortenet-11->

[evfolyam/a-19-szazadi-muveszet-alkotasainak-legprogresszivebb-gyujtoi-magyarorszagon/baro-kohner-adolf-palotajanak-zenesalonja-modern-francia-mesterek-muveivel-foto-1934-elott](#) [2013-01-02]

3. kép: A **The connoisseur** címlapja 1917-ből. In http://ia700502.us.archive.org/BookReader/BookReaderImages.php?zip=/5/items/connoisseur49londuoft/connoisseur49londuoft_jp2.zip&file=connoisseur49londuoft_jp2/connoisseur49londuoft_0005.jp2&scale=4&rotate=0 [2013-01-02]
4. kép: RIPPL-RÓNAI József: *Meller Simon és Petrovics Elek arcképe* (részlet), Magángyűjtemény, 1911. In <http://muvtor.btk.ppke.hu/01%20kepek%20XX.%20sz.%20egyetemes%20vizsgahoz%202012/01%20posztimpresszionista%20mesterek/Nabis/RIPPL-R%20d3NAI%20J%20f3zsef,%20Meller%20Simon%20%e9s%20Petrovics%20elek%20arck%e9pe,%201911,%20MNG.JPG> [2013-01-03]
5. kép: A **Műgyűjtő** 1. számának címlapja, 1927. http://axioart.com/popup_pic.php?pic=images/live_images/original/2341/101.jpg [2013-01-03]
6. kép: A **Műgyűjtő** Elektrolux porszívó hirdetése.

Repertórium

A MŰGYŰJTŐ

Művészeti műkereskedelmi havi folyóirat

Szerkesztő: Szilárd Vilmos

felelős: Kiss Ferenc

A Műgyűjtő kiadója: Wodianer F. és Fiai Grafikai Intézet és Kiadóvállalat RT. Könyv- és Hírlap Nyomda

Megjelent számok: I. évfolyam 1–4. sz. 1927
II. évfolyam 1–12. sz. 1928
III. évfolyam 1–12. sz. 1939
IV. évfolyam 1–12. sz. 1930
V. évfolyam 1–12. sz. 1930

I. évfolyam 1. szám 1927. szeptember

1. [Szilárd Vilmos]: Beköszöntő 1-2. o
2. Petrovics Elek: A művészeti múzeumok barátainak egyesülete 2-3. o
3. Dr. Layer Károly: Habán fajanszok 4-5. o
4. Dr. Horváth Henrik: Néhány aktuális tanulság a pesti empire- ötvösség köréből 6-7.o

A Műgyűjtő tárcája

5. Régiség szédelgés a Palazzokban 8-9.o
6. A szakértő-kérdés 9. o

Gyűjtők és gyűjtemények

7. Havas László: Egy érdekes belga aukció (Bruxellesi levél) 10-11.o
8. Havas László: Elzászi műpiac (Strassburgi levél) 11-12. o

Külföldi aukciók

A Műgyűjtő hírei

9. Kiállítás a Nemzeti Múzeumban 13. o
10. Az Új Néprajzi Múzeum megnyitása 13. o
11. A műgyűjtő aukciója 13.o
12. Dr. Bischitz Gyula 13. o
13. 13.Szmik Antal meghalt 14. o
14. 14.Ajándékok kiállítása az Iparművészeti Múzeumban 14. o
15. 15.Múzeumok kongresszusa lesz a jövő évben Budapesten 14. o
16. 16.A Hopp- Múzeum gyarapodása 15. o
17. 17.Az „elszakított” múzeumok sorsa 15. o

- 18. 18.Tanulmányok Munkácsyról-Egy francia folyóiratban 15. o
- 19. 19.Készülő kiállítások 15. o
- 20. 20.Nagy hagyaték a primási múzeumnak 15. o
- 21. 21.Sport- és vándordíjak 16. o
- 22. 22.A vagyonmentő aukciók 16. o

Felfedezések, vásárlások

- 23. Dollárok 17.o
- 24. Szemétdombon 17. o
- 25. Donatello 17. o
- 26. New-Yorki műkereskedők 17. o
- 27. Rubens 18.o
- 28. Liebermann 18. o
- 29. Múzeumok 18. o
- 30. Fáraók gyári úton 18. o
- 31. Ki az igazi hamisító? 18. o
- 32. D' Elboeuf 19. o
- 33. Régi hegedűk gyűjtése 19. o
- 34. Kommodok 19. o
- 35. Pincékben 19 o.
- 36. Tarokkártyák 19. o
- 37. Blake 20. o
- 38. A román koronaékszerekről 20. o
- 39. Friedländer 20. o
- 40. A szovjet 20. o

- 41. Ács Lipót: A háziipar megszervezése 21-22. o
- 42. Az új vámtételek 22-23. o
- 43. Zichy-kiállítás a Szépművészeti Múzeumban 23. o

Adás-vétel-csere

Aukció-naptár

I. évfolyam 2. szám 1927. október

- 44. Idegenforgalom 25-26. o
- 45. Elek Artúr: Kvalitást gyűjtsünk 26-28. o
- 46. Csányi Károly: A magyar agyagművesség múltjából 28-29. o
- 47. Felvinczi Takács Zoltán: A turkomán szőnyegek 30-31. o

A Műgyűjtő tárcája

- 48. (e.a.) Keszler József: Iparművészeti képtelenségek 32-33.o
- 49. Nádain Pál: A százéves Russwurm-cukrászda 34. o

50. Rubens a német 35. o

Gyűjtők és gyűjtemények

51. Havas László: A Kensington-múzeumtól a kis régiségboltig (Londoni levél) 36-37.o

52. Három évszázad angol festői Bécsben 38. o

53. Móra Ferenc, az író és múzeumigazgató 39. o

A Műgyűjtő hírei

54. Rothermere lord és a magyar népművészet 40. o

55. Épülő vidéki múzeumok 40. o

56. Elfelejtett Lotz-képek a piacon 41. o

57. Római temető fölsása Óbudán 41. o

58. Személyi hírek 41. o

59. Gerevich Tibor- Római egyetemi tanár 41. o

60. Magyar archeológusok ásatásai Bulgáriában 42. o

61. Egy zsidó ezüst-gyűjtemény 42. o

62. Megnyílt a miskolczi múzeum 42. o

63. Egy Herendi kandalló garnitúra 42. o

64. Sok új érdekes kép a régi Pest- Budáról 44. o

65. Készülő kiállítások 44. o

66. Készülő aukciók 44. o

67. A nagy?? gyűjtők, akik nem kapnak szakvéleményt 45. o

68. Csoportkiállítások 45. o

69. Lakásművészeti kiállítás 45. o

A Műgyűjtő krónikája

70. Tabáni 46. o

71. Mr Wells 46. o

72. Josephine 47. o

73. Turisztikai 47. o

74. Hamisítás 47. o

75. Nürnberg 47. o

76. Athén 48. o

77. Képmentés 48. o

78. Örültek 49. o

79. Etnográfia 49. o

80. Átrendezés 49. o

81. Szilárd Vilmos: Külföldön olcsóbb 50-51. o

Felfedezések, vásárlások

82. Van Dyck 52. o

83. Murillo 52. o

- 84. Dnyeper 52. o
- 85. Clivus Capitolinus 52. o
- 86. Keresztelő Szent János 52. o
- 87. Velazquez 52. o
- 88. Tizian 52. o
- 89. II. Fülöp 52. o

- 90. Művész honoráriumok a múltban 52-53. o
- 91. .Koch Günther: A műkereskedő hajdan és most 53. o
- 92. Egy Liebermann anekdota 53. o
- 93. Új vámtételek 54. o

Külföldi aukciók

Adás-vétel-csere

- 94. Két kiskönyv gyűjtőknek 56. o

Aukciós naptár

I.évfolyam 3. szám 1927. november

- 95. Fényűzés-e a régiséggyűjtés? 57.o
- 96. Végh Gyula: Jövő évi vendégeink 58-60. o
- 97. Dr. Lázár Béla: Zichy Mihály értékelése 60-62. o
- 98. Dr. Dénes Lajos: Hogyan gondozzuk képeinket 63-64. o

A Műgyűjtő tárcája

- 99. Nádain Pál: Egy műbarát házában 65-66. o
- 100. Petényi József: Magyarok és bécsiak 67.o
- 101. A beduin a Fáraók birodalmában- Nem filmtörténet ,hanem igaz 68.o

Gyűjtők és gyűjtemények

- 102. Drescher Pál: A gyűjtő szeme 69. o
- 103. Szász János: A grafikai gyűjtés örömei (Levél Wienből) 70-71. o
- 104. Havas László: Egy középkori gyűjtemény árverése (Brüsszeli levél) 71-73. o

A Műgyűjtő hírei

- 105. Felolvasások Zichy Mihályról 74. o
- 106. A művészek hódolata Rothermernek 74. o
- 107. Megnyílik a magyar Luxemburg-Múzeum 74. o
- 108. A Szépművészeti és az Iparművészeti Múzeum együttes kiállítása 75. o

- 109. Magyar grafikusok Firenzében 75. o
- 110. Készülő kiállítások 75. o
- 111. Három hagyaték az Ernst múzeumban 76. o
- 112. A Bibliophil- Társaság tevékenysége 76. o
- 113. A múzeumok adnak szakvéleményt 77. o
- 114. A Herendi kandalló-garnitúra 77. o
- 115. A megmentett „Honfoglalás” 77. o
- 116. Toldi Miklós- A műbarát
- 117. „Munkácsy-céh” alakul Budapesten 78. o
- 118. Iparművészeti előadássorozat 78. o

A Műgyűjtő krónikája

- 119. Barokkmúzeum 79. o
- 120. Friss cári árú érkezett Moszkvába 79. o
- 121. Kilencezer-harminc ember látogatta meg 79. o
- 122. Állatkert-negyed 80. o
- 123. Megeleveníteni a múltat 80. o
- 124. Wakelin 80. o
- 125. Művészkongresszus 80. o
- 126. Morgan 81. o
- 127. Satsuma 81. o
- 128. Viaszfigurák 81. o

A Műgyűjtő könyvei

- 129. Drescher Pál: Keszler József könyvei közt 82. o
- 130. Magyar művészettörténeti irodalom 83. o

Felfedezések és vásárlások

- 131. Afrodite-szobrot 85. o
- 132. Eleata 85. o
- 133. Severus császár 85. o
- 134. Apollo 85. o
- 135. Krisztust 85. o
- 136. Raguzában 85. o

Különféle aukciók

Adás-vétel-csere

- 137. Fakuló festékekről 86. o

Aukciós naptár

I. évfolyam 4. szám 1927. december

- 138. Otthont a gyűjtőknek! 89. o
- 139. Dr. Rózsaffy Dezső: A múzeumok nemzetközi kapcsolatai 90-91. o
- 140. Genthon István: Reneszánsz kisbronzok 92- 93. o
- 141. Dr. Horváth Henrik: A hajdani királyi vár 94-96. o
- 142. Havas László: A művészi kert és a gyűjtő 97-99. o

A Műgyűjtő tárcája

- 143. Rozsnyai Kálmán: Egy főúri kézmíves a múlt században 100-101. o
- 144. Dr. Décsi Imre: A beteg művészetről 102-103. o

Gyűjtők és gyűjtemények

- 145. Procopius Vilmosné 104. o
- 146. Szilágyi Vilmos: Helyzetkép az aukciókról 105. o

A Műgyűjtő hírei

- 147. Megnyílik a Néprajzi Múzeum 106. o
- 148. Vadász Miklós képei Berlinben 106. o
- 149. Keramos 107. o
- 150. A magyar művészet méltatása franciául 107. o
- 151. Mecénások a Múcsarnokban 107. o
- 152. Ernst-kódex 107. o
- 153. A Nemzeti Múzeum kiépítése 108. o
- 154. A Kultuszminisztérium képvásárlásai 108. o
- 155. A Zsidó Múzeumról 108. o
- 156. Három kollektív kiállítás 108. o

A Műgyűjtő krónikája

- 157. Ásatások 109. o
- 158. Múzeumok 109. o
- 159. Uri muri 110. o
- 160. Huldshinszky 110. o
- 161. Sixtus pápa köpenyéről 110. o
- 162. Pikáns 111. o
- 163. Címerek 111. o
- 164. Ázsia 111. o
- 165. Mánuel 112. o
- 166. Rubens 112. o
- 167. Böcklin 112. o

- 168. Reiter László: Az Egyetemi nyomda jubileumi kiállítása 113. o
- 169. Szilárd Vilmos: A letarolt Erdély 114-116. o

Felfedezések, vásárlások

- 170. Színpompás renaissance-freskókat 116. o
- 171. Fabricius 116. o
- 172. Franciaország 116. o
- 173. Vermeer képet 116. o
- 174. Saanenben 116. o
- 175. Nápolyban 116. o
- 176. Petrogradban 116. o
- 177. Tiepolo 116. o

Apró hírek

Adás-vétel-csere

Különféle aukciók

Aukció-naptár

II. évfolyam 1. szám 1928. január

- 178. A népművészetért 1.o
- 179. Nádain Pál: Népművészet és hagyomány 2-3.o
- 180. Viski Károly: Pásztorok fafaragó-művészete 4-8 o.
- 181. Dr. Györfly István: A magyar szűcshímzések 9-11.o
- 182. Csányi Károly: Magyar parasztfazekasok munkái 12-13.o
- 183. Kovách Aladár: A sárközi menyecskevisélet 14-17. o
- 184. Viski Károly: A magyar népművészet irodalma 18-19. o
- 185. Végh Gyula: Német könyv a felső-magyarországi habán fajanszokról 20. o
- 186. Csányi Károly: A műgyűjtők otthona érdekében 21. o

A Műgyűjtő hírei

- 187. Műkereskedelem a kapuban 22. o
- 188. A veszprémi múzeumról 22. o
- 189. Két tudós halála 23. o
- 190. A főváros műpártolása 23. o
- 191. Modern iparművészet a múzeumban 24. o
- 192. Stílus-csillárok 24. o
- 193. Vidéki múzeumok 24. o
- 194. Áruhitelezés és műkereskedelem 25. o
- 195. Kitüntetett archeológus 25. o
- 196. Kiállítások az Ernst Múzeumban 25. o
- 197. Új Munkácsy-tanulmány a „Zálogház”-hoz 25. o

- 198. A „Keramos” helyes címe 25. o
- 199. A fényűzési adóról 26. o
- 200. A magyar könyvművészet Németországban 26. o
- 201. Két nagy adomány az Iparművészeti Múzeumnak 26. o

A Műgyűjtő krónikája

- 202. Glück Frigyes 27. o
- 203. Bőr 27. o
- 204. Gulbransson 27. o
- 205. Évgyűrűk 28. o
- 206. Palesztina 28. o
- 207. Főúr 28. o
- 208. Locarno 28. o
- 209. Amerikát nem szabad becsmérelni 29. o
- 210. Röntgen 29. o
- 211. Írónak lenni nem mindig irigylésre méltó 29. o
- 212. Rippl Rónai 29. o

- 213. Havas László: Belga tranzító-piac (Bruxellesi levél) 30. o

Különféle aukciók

Adás-vétel csere

II. évfolyam 2. szám 1928. február

- 214. Magyar gyűjtők és művészetkedvelők egyesülete 33. o
- 215. Dr. Steif Maximilián: Művészi élvezet és gyűjtés 34-36. o
- 216. Dr. Layer Károly: A porcellánplasztika mint dekoráció 37-39. o
- 217. Havas László: A modern múzeum 40-41. o
- 218. Lenkey Henrik: Vasból készült műtárgyak 42-43. o
- 219. Két kis történet a kép-szakértőkről 44. o
- 220. Dr. Rózsaffy Dezső: Zichy Mihály, a rajzmester 45-47. o
- 221. Zichy Mihály két ismeretlen levele 48. o

A Műgyűjtő hírei

- 222. Ybl Ervin előadása 49. o
- 223. Népművészeti kongresszus és kiállítás 49. o
- 224. A múzeum-kérdésről 49. o
- 225. Basch Gyula halála 50. o
- 226. Dunapentele és Ószőny 50. o
- 227. Római világ Pécssett 50. o
- 228. Érdekes új bronzedény a Hopp-múzeumban 51. o

- 229. Képek vidéki múzeumoknak 51. o
- 230. Szépművészeti múzeumunk fiókja 51. o
- 231. Előadások műemlékeinkről 51. o

Apró hírek

A Műgyűjtő krónikája

- 232. Művészipolitika 53. o
- 233. Kincskeresők 53. o
- 234. Kolostorok 53. o
- 235. Schmidt Róbert 54. o
- 236. Westminster hercege 54. o
- 237. Királyi paloták 54. o
- 238. Levegőt 54. o
- 239. Rádió 55. o
- 240. Reklám 55. o
- 241. Főispánok 55. o
- 242. Másolatok 55. o

Készülő aukciók

- 243. Vagyonmentő aukció 56. o
- 244. Orosz császári kincsek a Dorotheumban 56. o
- 245. Új könyvaukción Lantosnál 57. o
- 246. Az utolsó nagy magángyűjtemény Berlinbe kalapács alá kerül 57. o

- 247. A budapesti régiségpiac- német szemmel nézve 58. o

Gyűjtő-történetek

- 248. Drága szenvedély 59. o
- 249. Mennyit érnek a széttépett képek 59. o
- 250. Jó Fülöp, a mecénás 59. o

Felfedezések, vásárlások

- 251. Marées 60.o
- 252. Odyssea 60. o
- 253. Rubens 60. o
- 254. Dürer 60. o
- 255. Van Dyck 60. o
- 256. Coreggio 60. o
- 257. Cranach 60. o
- 258. Van Dyck 60. o
- 259. Botticelli 60. o

Szerkesztői üzenetek

Különféle aukciók

Adás-vétel-csere

Aukció- naptár

II. évfolyam 3. szám 1928. március

- 260. Madridi követségünk palotája 65. o
- 261. Lyka Károly: Művészet és a vidék 66-67. o
- 262. Csányi Károly: Régi erdélyi épületek 68-69. o
- 263. Csányi Károly: Emlékvédő mozgalmak 70-71. o
- 264. Amerikai könyv-iparművészeti múzeumoknak 72. o
- 265. Dr. Rózsaffy Dezső: Giorgone (Szépművészeti Múzeumunk képei és az újabb kutatás) 73-77. o
- 266. Dr. Dénes Lajos: A megröntgenezett Mona Lisa 78-79. o
- 267. Genthon István: Mátyás Király ötvösművei 80-81. o

A Műgyűjtő tárcája

- 268. (e.a.) Faragó Ödön: Ki volt Ráth György? Centenárium alkalmából négy szemközt 82- 83. o

A műgyűjtő hírei

- 269. Preetorius Emil Budapesten 84. o
- 270. A debreceni Déri-Múzeum gyarapodása 84. o
- 271. A Szépművészeti Múzeum a Szinyei kultuszért 84. o
- 272. A magyar gyűjtők szervezkedése 85. o
- 273. A vidéki képtárak helyhiánya 85. o
- 274. A Vár művészi jellegének megóvása 85. o
- 275. Magyar műkereskedő New Yorkban 86. o
- 276. Egy csöndes budai bútorműterem 86. o
- 277. Horváth Henrik előadása Böcklinről 86. o
- 278. Központosítják a régiségkutatást 87. o
- 279. A kiscelli kastély-ajándékozás bonyodalmai 87. o
- 280. Egy készülő kis porcelán múzeum 87. o
- 281. Az utcai műkereskedelem szabályozása 88. o
- 282. Kossuth emléktárgyai nem kellenek 87. o

A Műgyűjtő karneválja

- 283. Dr. Ecamier és társa: Prof. Beidermeier, a stílus-szabász 89. o

A Műgyűjtő krónikája

- 284. Zsúri 90. o
- 285. 4636 90. o
- 286. Régiségkereskedő 90. o
- 287. Régiség- negyedek 90. o
- 288. Kína 91. o
- 289. Mussolini 91. o
- 290. Isar-parti 91. o

Különféle aukciók

Szerkesztői üzenetek

Aukció-naptár

II. évfolyam 4. szám 1928. április

- 291. Nádain Pál: Újságcikk és törvénycikk 97. o
- 292. Petrovics Elek: A Dürer-ünnep és Magyarország 98-99. o
- 293. Éber László: Dürer (Halálának négyszázadik évfordulójára 100-102. o
- 294. Dr. Hoffmann Edith: Dürer grafikája 103-104. o
- 295. A Dürer- év 105-107. o
- 296. Feulner Adolf: Francia rokokó-bútorok 108-112. o
- 297. Elek Artúr: Két újabbkori mecénás 113-115. o
- 298. Nádain Pál: A múzeumi törvény 116-117. o

A Műgyűjtő hírei

- 299. Madrid után Róma kap magyar követségi palotát 118. o
- 300. Egy gyűjtő halála 118. o
- 301. Budapest a festészetben 118. o
- 302. A múzeum-törvényjavaslat újabb fejleményei 119. o
- 303. Középkori művészeti kiállítás 119. o
- 304. Szobrok a parkokban 119. o
- 305. Francia ajándék az Iparművészeti Múzeumnak 120. o
- 306. Művészetpártolás Győrött 120. o
- 307. Előadás a luxusról 120. o
- 308. A műgyűjtők első összejövetele 121. o
- 309. A Beöthy-féle gyűjtemény sorsa 121. o

- 310. Mi a művészet lányege? 122. o
- 311. Herendi porcellán-jegyek 122. o
- 312. Szilárd Vilmos: Mit vásárol Európa? 123. o
- 313. Ásatások folynak mindenfelé 124. o

A Műgyűjtő krónikája

- 314. Giorgone 125. o
- 315. Mozart 125. o
- 316. Rajna mentén 125. o
- 317. Eszméket ugyan eleget plántál 125. o
- 318. Film múzeumot kíván 126. o
- 319. Preetorius 126. o
- 320. Munkácsy 126. o
- 321. Svájc 126. o

Készülő aukciók

- 322. Tavaszi aukció az Ernst Múzeumban 127. o
- 323. Képek, Bútorok és Műtárgyak a vagyonmentőben 127. o
- 324. A Holford-gyűjtemény 128. o
- 325. Könyvekről 128. o

Különféle aukciók

- 326. Légy a magad szakértője! 130. o

Szerkesztői üzenetek

Aukció-naptár

Adás-vétel-csere

II. évfolyam 5. szám 1928. május

- 327. A művész hazája 137. o
- 328. Nádain Pál: Újraéledő múzeumok 138-139. o
- 329. Dr. Rózsaffy Dezső: Goya y Lucientes 140-143. o
- 330. Dr. Stöhr Géza: Egyházi textíliák 144-145. o
- 331. Dr. Layer Károly: Az erdélyi habánok története 146-148. o
- 332. Meddig mehet a képre Restaurálás? 148. o
- 333. Modern festményvizsgáló módszerek 149. o

A Műgyűjtő tárcája

- 334. Fónagy Béla: Felmúlt idők gyűjtői 150-152. o
- 335. Vélemények az új Munkácsy- céhről 153. o

A Műgyűjtő hírei

- 336. Zsolnay-centenárium 154. o
- 337. Svéd pohárajándék 154. o

- 338. A Gyűjtők Egyesülete Dürer-émlék ünnepe 154. o
- 339. Múzeumigazgatók közgyűlése 155. o
- 340. A Képzőművészeti Tanács új elnöke 155. o
- 341. Mr. Clarke 155. o
- 342. Aukció-kiállítás 155. o
- 343. A noszvoji templom lebontása 155. o

Könyvekről

Apró hírek

A Műgyűjtő krónikája

- 344. Centenáriumiok 158. o
- 345. Csizma 158. o
- 346. Márványteremben 158. o
- 347. Könyvművészet 158. o
- 348. Térey Gábor 159. o
- 349. Lavedan Henri 159. o
- 350. Bronzöntés 159. o
- 351. El Berlinbe 159. o

- 352. A négyszázéves halott

Különféle aukciók

Adás-vétel-csere

Szerkesztői üzenetek

Aukció-naptár

II. évfolyam 6-7. szám 1928. június-július

- 353. Százezer pengő 169. o
- 354. Csányi Károly: A magyar műkincsek elkallódása 170-172. o
- 355. Molnár Antal: Schubert és a képzőművészet 173-175. o
- 356. Berkovics Ilona: A miniatűr festés 176-177. o
- 357. Fónagy Béla: Magyar főúri gyűjtők 178-180. o
- 358. Nádaí Pál: Májusi délelőttök 181-183. o
- 359. Anekdoták (Betyárbecsület, Goya tréfái, Kuranda, Mire való az anatómia?, „Papszi”, Miért van annyi tájkép a világon?) 184. o

A Műgyűjtő tárcája

- 360. Jeszenszky Sándor: Budapest idegenforgalma 186-187. o
- 361. Szezonzárás Ernstéknél (Gedő rajzaival) 188-190. o
- 362. Műkereskedelem Amerikában 191. o

A Műgyűjtő hírei

- 363. A Népművészeti Múzeum megnyílt 192. o
- 364. Magyar és holland régiségkutatás 192. o
- 365. A fővárosi könyvtár és múzeumi javaslat 192. o
- 366. A pécsi képzőművészek 193. o
- 367. Új művészeti árverés a Posta-takarékpénztárnál 193. o
- 368. Mozart opera porcellán figurákkal 193. o
- 369. Kitüntetett iparos 194. o
- 370. Pécsi múzeumok 194. o
- 371. Glück Frigyes hetvenéves 194. o
- 372. Magyar szoba 194. o
- 373. Balatoni vándorkiállítások 195. o
- 374. A Hopp Múzeum gyarapodása 195. o
- 375. A noszvaji műemlékek 195. o
- 376. Népies hímzések múzeumoknak és iskoláknak 195. o
- 377. Ajándékok a Szépművészetinek 195. o

A Műgyűjtő krónikája

- 378. Városi képzőművészeti tanács 196
- 379. Két szoborfej 196. o
- 380. Képrepedések 196. o
- 381. Háziiparos 196. o
- 382. Moszkva 197. o
- 383. Korhangulat 197. o
- 384. Nagyszabású műemlékekben 197. o
- 385. Műpártolni betéti társaság formájában 197. o
- 386. 416. ABC 197. o

- 387. Szilárd Vilmos: A Huldshinsky-aukció 198-200. o

Különféle aukciók

Adás-vétel-csere

Szerkesztői üzenetek

Aukció-naptár

II. évfolyam 8-9. szám 1928. augusztus-szeptember (Ünnepi szám)

- 388. Szilárd Vilmos: Magyarország Múzeumi kincsei 211. o
- 389. Wilhelm Szilárd: Die Museumschätze Ungarns 212. o
- 390. Guillaume Szilárd: Les trésors des musées hongrois 213. o
- 391. Dr. Géza Supka: Die Gründer des Nationalmuseums 214-218. o
- 392. Didier Rózsaffy: Une promenade rapide au Musée des Beaux-Arts 218-222. o
- 393. Charles Csányi: Les collections publiques de l'art industriel 222-224. o
- 394. Dr. Viski Károly: Néprajzunk és népművészetünk múzeuma 225-227. o
- 395. Charles Viski: Le musée d'ethnographie et d'art populaire 227-229. o
- 396. Dr. Zoltán Takács von Felvincz: Das Franz Hopp Museum für ostasiatische Kunst 229-235. o
- 397. Béla Fónagy: Budapest Privatsammlungen 235-240. o
- 398. Dr. Heinrich Horváth: Die Museen der Hauptstadt Budapest 241-244. o
- 399. Dr. Anton Lepold: Esztergom (Der Domschatz und das christliche Museum) 244-246. o
- 400. Csányi Károly: Eszterháza 246-248. o
- 401. Karl Csányi: Eszterház 248. o
- 402. Dr. Czákó Elemér: Vidéki közgyűjtemények 249-253. o
- 403. Dr. Elemér Czákó: Unsere öffentlichen Sammlungen in der Provinz 254-255. o
- 404. Múzeumi Szövetség kongresszusa Budapesten 256. o

A Műgyűjtő hírei

- 405. Munkába lép a Munkácsy- céh 257. o
- 406. Paál László emléket állítottunk Barbizonban 257. o
- 407. A vagyonmentő aukciók megnyitója 257. o
- 408. Magyar ötvösmunkák kiállítása 257. o
- 409. Az Ernst Múzeum új szezonja 258. o
- 410. Művészeti múzeumok barátai 258. o
- 411. Fadrusz János baráti köre 258. o
- 412. A tabáni templom freskói 259. o
- 413. Magángyűjtemények látogatása 259. o
- 414. Modern francia képzőművészeti kiállítás Budapesten 259. o

A Műgyűjtő krónikája

- 415. Tanács 260. o
- 416. Művelődéstörténeti jelentősége van 260. o
- 417. Szőnyegért 260. o
- 418. Szegény Huldsky 261. o
- 419. Hajfürtekért 261. o
- 420. Esti fény 261. o
- 421. Mérnök és művész 261. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

Apró hírek

II. évfolyam 10. szám 1928. október

- 422. Kongresszus után 273. o
- 423. Csányi Károly: Mátyás király kincseinek sorsa 274-275. o
- 424. Nádain Pál: A debreceni Déri Múzeum 276-278. o
- 425. Rozsnyay Kálmán: Az előfizetők műkincsei (Londoni levél) 279-280. o
- 426. Kongresszusi mozaik 281-282. o

A Műgyűjtő tárcája

- 427. W. D.: Kleinberger bácsi 283-284. o
- 428. W. D.: Tizian kertje 284. o

A Műgyűjtő hírei

- 429. Magyar művészek Rómában 285. o
- 430. Restaurálták a pécsi székesegyház falfestményeit 285. o
- 431. A műemlékek restaurálása 285. o
- 432. A középosztály aukciója 286. o
- 433. A Beöthy-féle gyűjtemény 286. o
- 434. Egyiptomi díszű ékszerek Hevesben 286. o
- 435. Átrendezték az esztergomi múzeumot 287. o
- 436. Tárlatok és emlékkiállítások 287. o
- 437. A Szépművészeti Múzeum gyarapodása 287. o
- 438. A borsodi ásatások 287. o
- 439. A koronázási palást 287. o
- 440. Egy modern keramikusi sikerei 288. o
- 441. A Műgyűjtő múzeumi száma 288. o
- 442. Megalakult az Idegenforgalmi Tanács 288. o

A Műgyűjtő krónikája

- 443. Bútorkereskedők 290. o
- 444. Humoristák 290. o
- 445. Ford nemcsak autót gyárt 290. o
- 446. Felszívni mindent 291. o
- 447. Fafaragásokat s kivált gótikusakat 291. o
- 448. Hasonlítson 291. o
- 449. Stuck Ferenc 291. o

450. Ernst Endre: Elfogynak a képek 292. o
451. Szilárd Vilmos: Tömegárú a régiségkereskedelem 293. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

Szerkesztői üzenetek

Adás-vétel-csere

Apró hírek

II. évfolyam 11. szám 1928. november

452. A műbarátok kongresszusa 305. o
453. Csányi Károly: Szent koronák és koronázási műkincseink 306-307. o
454. Hoffmann Edith: Francesco Bartolozzi 308-309. o
455. Dr. Lázár Béla: Száz kiállítás (Az Ernst Múzeum modern művészetünkért 310-311. o
456. Havas László: Francia írók és művészek várkastélya (Irodalmi és művészeti kongresszusunk alkalmából) 312-315. o
457. Genton István: Zsibvásár Rómában 316-317. o
458. Rózsaffy Dezső: Dr. Sumári József gyűjteménye 318-324. o
459. Szilárd Vilmos: Az aukciók szaporítása 325. o

A Műgyűjtő hírei

460. Sztrakoniczky Károly emlékezete 326. o
461. Az esztergomi múzeumról-Egy zürichi lap 326. o
462. Csallóközi múzeum Somorján 326. o
463. A Vigyázó-hagyaték műtárgyai 326. o
464. Újabb ásatási eredmények vidéken 326. o
465. A Balassa-féle hímzés-gyűjtemény Stuttgartban 326. o
466. A Szépművészeti Múzeum kiállításai 327. o
467. A Szépművészeti Múzeum gyarapodása 327. o
468. Az őszi Ernst-aukció 328. o
469. Indiai műkincsek a Hopp Múzeumban 328. o
470. Zichy Mihály emléktáblája 328. o
471. Rippl-Rónai emlékkönyve 329. o
472. Fadrusz János emlékűnnepség 329. o
473. A prágai népművészeti kongresszus 329. o
474. Egy öreg fatemplom átszállítása 329. o
475. A Munkácsy-céh első szereplése 329. o

A Műgyűjtő krónikája

- 476. Ezüst alapfestés 330. o
- 477. Tizenöt ember 330. o
- 478. Dürer 330. o
- 479. Kutatások 330. o
- 480. Eremitage 331. o
- 481. Kelet-Ázsia 331. o
- 482. Gauguin 331. o
- 483. Mouseion 331. o
- 484. Bauhaus 332. o
- 485. Ur 332. o
- 486. Tűzijáték és vizek játéka 332. o
- 487. Boiserie 332. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

Szerkesztői üzenetek

II. évfolyam 12. szám 1928. december

- 488. A kifordított törvényjavaslat 341. o
- 489. Elek Artúr: Az önarckép 342-343. o
- 490. Csányi Károly: Hajdani magyar gazdagságok, műkincsek 344-345. o
- 491. Bode Wilhelm: A meztelen falak (A Berliner Tageblatt cikkéből) 346. o
- 492. Szilárd Vilmos: Az ajándékozás művészete 347. o
- 493. Nádain Pál: Három aukció (Oroszok Berlinben, Nemes, a csodaember, Balassané hímzései) 348-349. o

Különféle aukciók

Apró hírek

- 494. A porcelángyárak megfiatalodása 354. o
- 495. Dr. Layer Károly: A magyar porcelán klesszicizmusa (Wolfner Gyula herendi gyűjteménye) 355-356. o

A Műgyűjtő hírei

- 496. A Postatakarékpénztár karácsonyi aukciója 357. o
- 497. Ásatások a főváros határában 357. o
- 498. A főváros mint mecénás 358. o

- 499. Románia nem ad pénzt ásatásokra 358. o
- 500. A kultuszminiszter vásárlásai 358. o
- 501. Vadász Mikós hagyatéka 359. o
- 502. Olasz-magyar művészeti kapcsolatok 359. o
- 503. A Hadtörténeti Múzeum 359. o
- 504. Nürnberg magyar művészeti here 359. o

Panoptikum

- 505. Konyhaművészeti képkereskedés 360. o
- 506. A vámház-múzeumról 360. o
- 507. A kis művásárló a mellényzsebben (Gyakorlati tanácsadó) 360-362. o

A Műgyűjtő krónikája

- 508. Amerika művészetszeretetének 363. o
- 509. Pásztorjáték 363. o
- 510. Fényszemle 363. o
- 511. Újságrajzok 363. o
- 512. Lechner Ödön 364. o
- 513. Futurizmus 364. o
- 514. Büszkék vagyunk 364. o
- 515. Fogpiszkáló 364. o

Aukció-naptár

Adás-vétel-csere

Szerkesztői üzenetek

III. évfolyam 1. szám 1929. január

- 516. Kelet világossága 1.o
- 517. Dr. Felvinczi Takács Zoltán: Közép-ázsiai művészet 2-4. o
- 518. Havas László: Kínai gyűjtés, Kínai láz-sárga veszedelem 5-8. o
- 519. Japán aukciók 9-10. o
- 520. Dr. Vitéz Pálfi János: Tut-anch-Amon trónszéke 11-13. o
- 521. Szilárd Vilmos: Kelet-ázsiai művészeti kis káté (Időbeosztás, közkeletű fogalmak) 14-15. o

Gyűjtők és gyűjtemények

- 522. Nádain Pál: Balló Ede 16. o

A Műgyűjtő hírei

- 523. Kuzsinszky Bálint 17. o

- 524. Stockholmban, a múzeumban 17. o
- 525. Az idegenforgalom emléktárgyai
- 526. Barcelonába is elmegyünk 17. o
- 527. Csontváry képei 17. o
- 528. Sajtótermékek helyett népművészet 17. o
- 529. Petőfi szobra Clevelandben 18. o
- 530. Lechner kiállítás 18. o
- 531. A Hopp Ferenc Múzeumból 18. o
- 532. Ötvenkét magyaros tárgy 18. o
- 533. Hol lopnak képet Magyarországon? 19. o
- 534. A millenáris magyar falu gyűjtője 19. o
- 535. Gara Arnold kerámia 19. o
- 536. A népművészet reneszánsza 19. o
- 537. Ásatások folynak vidéken 20. o
- 538. Könyv és felolvasás Paál Lászlóról 20. o
- 539. A Munkácsy-céh vidéken 20. o
- 540. Szinyei-Merse, a politikus 20. o
- 541. Az élők iparművészete 20. o
- 542. Magyar festő emléktáblája Barbizonban 20. o

Apró hírek

- 543. Közgyűlés és felolvasás 21.o

A Műgyűjtő krónikája

- 544. Japánban 22. o
- 545. Sárgaság 22. o
- 546. Kivándorlási láz 22. o
- 547. Indián történetek 23. o
- 548. British Múzeumból 23. o
- 549. Vevő diktatúra 23. o
- 550. Shakespeare 23. o
- 551. Optikai eszközök a jövő 24. o
- 552. Gótikát 24. o
- 553. Imaoka 24. o

- 554. A törzsasztalnál (Bizonyítékok, Herzl tanár és az oldalborda, Eisenstädter bácsi megállapítása, Üzleti élet keleten) 25. o

Könyvekről és írókról

- 555. Divald Kornél: A magyar iparművészet története 26. o
- 556. Budapest in bildern 26. o
- 557. L'art populaire hongrois 26. o
- 558. Ács Lipót: Népművészeti gyűjtés 26. o

- 559. Péter András: Magyar vonatkozású XVII. századi freskók a Vatikánban 26-27. o
- 560. Radisics Elemér: Egyházi öltönyeink és díszítőművészetük 27. o
- 561. Boehn Max: Das Beiwerk der Mode 27. o
- 562. Ázsiai művészeti könyvek 27. o
- 563. The year book of Japanese art (1927) 27. o

Különféle aukciók

Szerkesztői üzenetek

Adás-vétel-csere

III. évfolyam 2. szám 1929. február

- 564. A szakértő is ember 37. o
- 565. Ybl Ervin: Vischer Péter (A német mester halálának négyszázéves fordulója alkalmából) 38-41. o
- 566. Dr. Rózsaffy Dezső: Nagy Művészeti értékeink, Ferenczy Károly 42-43. o
- 567. Dr. Cs. Sebestyén Károly: Szuszék 44-45. o
- 568. Havas László: A kalózzár kincsei (Monaco művészete) 46-48. o
- 569. Herculanumtól az etruszkokig (Római levél) 49-50. o

A Műgyűjtő hírei

- 570. Művészettársaságok közgyűlései 51. o
- 571. Katona szobát létesít a kecskeméti múzeum 51. o
- 572. Elek Artúr Baumgarten-díja 51. o
- 573. Február az Ernst Múzeumban 51. o
- 574. Tárlat-A mozikban 51. o
- 575. Tömegesen nézték a magyar képeket Oslóban 51. o
- 576. Ásatások a filmen 52. o
- 577. Művészetünk külföldön 52. o
- 578. Csallóköz kincsei 52. o
- 579. Sopron átrendezi a múzeumát 52. o
- 580. Szentes híre a külföldön 52. o
- 581. Múzeumpártolók Miskolcon 53. o
- 582. Pásztorok művészetét gyűjti Somogy múzeuma 53. o
- 583. Keleti kiállítást rendeznek a műgyűjtők 53. o
- 584. Évkönyvet adott ki a Bibliophil Társaság 53. o
- 585. Új gyakornok az Iparművészeti Múzeumban 53. o
- 586. A parlamenti múzeum 53. o

A Műgyűjtő krónikája

- 587. Amanullah 54. o
- 588. Prof. Foucher 54. o
- 589. Zogu Achmed 54. o
- 590. Ringelnatz 54. o
- 591. China kiállítás 54. o
- 592. Németalföldi kiállítás 55. o
- 593. Rádióval 55.o
- 594. Pissarro Kamill 55. o
- 595. Tintoretto 55. o
- 596. Marc Aurél 55. o
- 597. Hamisítások 55. o
- 598. Repülőgép 56. o
- 599. Leányfejet 56. o
- 600. Ornstein és Goldstein 56. o
- 601. Csú-Hi 56. o
- 602. Holland modern festőkkel 56. o
- 603. Szalon 56. o

- 604. Kik vásárolnak az Árverési Csarnok aukcióin? 57-58. o
- 605. Stambuli bazár 58. o

A műkereskedelemből

- 606. Műtárgyak kivitele Magyarországról 59. o
- 607. Nők a régiségkereskedelemben 59. o
- 608. Hová lettek a bécsi gyűjtők? 59-60.o
- 609. Konzorciumok veszik a magángyűjteményeket 60. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

Szerkesztői üzenetek

III. évfolyam 3. szám 1929. március

- 610. Náday Pál: Stöcklein doktor 69. o
- 611. Rózsaffy Dezső: Az új francia művészet jelentősége 70-73. o
- 612. Bárdos Artúr: A gép esztétikája a színpadon 74-76. o
- 613. Dr. Vitéz Pálfi János: A fáraó sírok démonai 77-79. o
- 614. Náday Pál: Cafe du Dôme 80. o

Gyűjtők és gyűjtemények

615. Dr. Felvinczi Takács Zoltán: Neumann Lajos 81. o

Könyvekről és írókról

616. Dr. Magda Révész Alexander: Die alten Lagerhäuser Amsterdams 82. o
617. Nagy József: Iskolai gyűjtemények 82. o
618. Edvi-Illés Gyula: Az esztergomi főszékesegyház 82. o
619. Charles Viski: Un musée d'art populaire á Budapest 83. o
620. Hemann Schmitz: Das schöne Wohnraum 83. o
621. Pál Pátzay: Ödön v. Márffy 83. o
622. Karl Rosner: (Budapest) Der Holzschnitt in Ungarn 83. o

A műkereskedelem köréből

623. Klasszikus magyar festmények útja hazafelé 84. o

A Műgyűjtő krónikája

624. Gobelin 86. o
625. Nibelungok 86. o
626. Moysey 86. o
627. Költöznek az istenek 86. o
628. Watteau 87. o
629. Egységáron 87. o
630. Frimmel Theodor 87. o
631. A nagyság átka 87. o
632. Rekord 87. o

A Műgyűjtő hírei

633. Iparművészeti előadások 88. o
634. Nagykőrös is állít múzeumot 88. o
635. Jászberény magának követeli Attilát 88. o
636. Hibaigazítás 88. o
637. Idegenforgalmi üzlet és MANSZ 88. o
638. Megnyílt a nürnbergi magyar kiállítás 88. o
639. Gróf Vay Péter ajándékai 89. o
640. Kié voltak az elvarázsolt császári képek? 89. o
641. Kiásták az őszyi tábornok 89. o
642. Huszti-Horváth kiállítás New Yorkban 89. o
643. Idegenforgalmi emléktárgyak 89. o
644. Két főigazgató kitüntetése 90. o
645. Gyűjtőink keleti kiállítása 90. o
646. A Székesfehérvári Múzeum új otthona 91. o
647. A bibliofil könyvekért 90. o
648. Barcelona, Hága, Amszterdam 90. o
649. Mozgalom a győri múzeumért 90. o

- 650. Hevesi Max: Kavarodás a Figdor gyűjtemény körül 91. o
- 651. Múzeumbarátok estélye Wienben 91. o

Aukció-naptár

Szerkesztői üzenetek

Különféle aukciók

III. évfolyam 4. szám 1929. április

- 652. Az úszó képszalón 101. o
- 653. Charles Kernstok: Un discours resté en panne 102. o
- 654. Viski Károly: Magyar paraszt-interieurök 103-105. o
- 655. Felvinczi Takács Zoltán: Kínai művészet Berlinben (Kiállítási jegyzetek) 106-109. o
- 656. Dr. Mihalik Sándor: Régi magyar filigránkelyhek 110-111. o
- 657. Havas László: A tárgyak lélekvándorlása 112-113. o
- 658. Nádain Pál: A hetvenéves Magyar-Mannheimer 114. o
- 659. Szilárd Vilmos: Újra megindult a képkiállítások művására 115. o
- 660. Nádain Pál: Német könyvművészet 116-117. o

A Műgyűjtő hírei

- 661. A főváros művásárló bizottsága 118. o
- 662. Móra Ferenc beszámolója 118. o
- 663. Boros Jenő ajándéka 118. o
- 664. Egri ásatások 118. o
- 665. Egy porcelángyűjtemény aukciója 118. o
- 666. Dalosverseny és múzeummegnyitás 118. o
- 667. Daumier kiállítás 119. o
- 668. A keleti kiállítás előkészítése 119. o
- 669. Nagyszabású lesz a tavaszi Ernst aukció 119. o
- 670. Hírek az iparművészeti múzeumból 119. o
- 671. Keleti színek az Árverési Csarnok aukcióján 120. o
- 672. Magyar művészeti kiállítás New Yorkban 120. o
- 673. Jeszenszky Sándor- Miniszteri tanácsos 120. o
- 674. Kaszab Aladár halálára 120. o
- 675. A barcelonai kiállítás 120. o
- 676. Művészibbé teszik az árumintavásárt 121. o
- 677. Egy el nem mondott pohárköszöntő 121. o
- 678. Ajándék Nürnbergnek 121. o
- 679. Márton Lajos múzeumigazgató reaktiválása 121. o
- 680. Gyűjtő összejövetelek 121. o

A Műgyűjtő krónikája

- 681. Bode 122. o
- 682. Meller Simon 122. o
- 683. Portland 122. o
- 684. Duplumok 123. o
- 685. Ünnepi hetei 123. o
- 686. Canon 123. o
- 687. Ikonok 123. o
- 688. Cenzúra 123. o

Apró hírek

Különféle aukciók

III. évfolyam 5. szám 1929. május

- 689. Kultúr-diplomácia 133. o
- 690. Nádler Róbert: A spirituális művészetről (A Budapesten tartandó teozófiai világkongresszus alkalmából) 134-136. o
- 691. Dr. Vitéz Pálfi János: Óegyiptomi iparművészet 137-139. o
- 692. Benedekné Győry Lujza: Művészettörténet mint szellemi történet (Max Dvořák posthumus könyve) 140-142. o
- 693. Havas László: Kórház műkincsekkel A Beaune-i múzeum-ispotály 143-144. o

Apró hírek

- 694. Tavaszi vernisszázs 146-148. o

Különféle aukciók

A Műgyűjtő krónikája

- 695. Caligula 150. o
- 696. Tintoretto 150. o
- 697. Egyházi textíliák 150. o
- 698. Gázcsőrepedés 150. o
- 699. Városok 151. o
- 700. Leibl 151. o
- 701. Infláció 151. o
- 702. Próféta senki sem lehet 151. o
- 703. Vénusnak 151. o

A Műgyűjtő hírei

- 704. Szolnok és Miskolc 152. o
- 705. Móra Ferenc szépasszonyai és spanyol utazása 152. o
- 706. Paczka kiállítás Berlinben 152. o
- 707. A kaposvári múzeum 152. o
- 708. Elárverezett porcelángyűjtemény 153. o
- 709. Aukció előtt 153. o
- 710. Egy vásár, amely igazán nemzetközi 153. o
- 711. Háziipari kiállítás 153. o
- 712. Miniszteri paloták festményei 154. o
- 713. Rákosi Jenő és a művészek 154. o
- 714. Francia laptudósító egy budapesti kiállításról 154. o
- 715. A nürnbergi kiállítás visszhangja 154. o
- 716. Orvostörténeti kiállítás 155. o
- 717. A keleti kiállítás előkészületei 155. o
- 718. Ásatások múzeumi vezetés alatt 155. o
- 719. Szobrot kap Alpár Ignác 155. o
- 720. Közgyűlés és kiállítás 155. o

A műkereskedelem forgatagában

- 721. Szilárd Vilmos: A műkereskedelem parazitái 156. o
- 722. Fränkel Ernő: A párizsi képbörze 156-157. o
- 723. Szilárd Vilmos: Régiség vámok Amerikában is 157. o
- 724. Archeológiai kongresszus Berlinben 158. o

Aukció-naptár

III. évfolyam 6-7. szám 1929. június-július

- 725. Nádain Pál: Kína tanulságai 165-166. o
- 726. Keleti művészeti kiállítás 167-171. o
- 727. Csányi Károly: A „Chinoiserie” 172-173. o
- 728. Bedő Rudolf: A japán fámetszet 174-175. o
- 729. Havas László: Glozel 176-179. o
- 730. Dr. Jajczay János: Az erdélyi szőnyeg 180-184. o
- 731. L.L.: Tietze professzor, a régiség hamisításokról 185. o
- 732. Viski Károly: Sátoros cigányok, mint műgyűjtők 186-189. o
- 733. Dr. Huszár Lajos: Vallásos tárgyú érmék a 16. században 190-191. o
- 734. Divald Kornél: Habánok vagy magyar fazekasok? 192-193. o
- 735. Nádain Pál: Romantika és üzlet Párizsban 194-197. o

A Műgyűjtő krónikája

- 736. A pápa 198. o

- 737. Portland váza 198. o
- 738. Városi képtárat 198. o
- 739. Japán 198. o
- 740. Colonna bíboros 198. o
- 741. Pagodából múzeum 199. o
- 742. Selfridge 199. o
- 743. Lincoln 199. o
- 744. Romney portréra 199. o
- 745. Szegény a wieni képtár 199. o

Apró hírek

A Műgyűjtő hírei

- 746. A vidéki kultúráért 202. o
- 747. Múzeumaink és az idegenforgalom 202. o
- 748. A MANSz és az idegenforgalom 202. o
- 749. Ásatások a vidéken 203. o
- 750. Mi újság a Gyűjtők Egyesületében 203. o
- 751. Restaurálják a szegedi Mátyás templomot 203. o
- 752. A Néprajzi Társaság jubileuma 203. o
- 753. Magyar művészek Párizsban 204. o
- 754. Lakáskiállítás és háziipari kiállítás 204. o
- 755. Az egyetemi hallgatók hősemléke 204. o
- 756. Az Iparművészeti Múzeum újabb szerzeményei 204. o

- 757. Hangok és visszhangok 205. o

A műkereskedelem örömei

- 758. (A kis műkereskedő a mellényzsebben., Vevőnek lenni még könnyebb., Kis szólamtan a múzeumban., A műkereskedő kalendáriuma.) 206. o

Különféle aukciók

III. évfolyam 8-9. szám 1929. augusztus-szeptember

- 759. „Világ gyűjtői egyesüljete!” 213. o
- 760. Rózsaffy Dezső: A lakás ábrázolása a festőművészetben 214-218. o
- 761. Sós Aladár: A lakóházzal 219-221. o
- 762. Dr. Décsi Imre: Az egészséges otthon 222-224. o
- 763. Procopius Béla: Történelmi stílus és mai lakás 225-229. o
- 764. Havas László: Virággal élni a lakásban 230-232. o
- 765. Pálffy János gróf centenáriuma 233. o
- 766. Kelen Hugó: Egy és más a zenészekről 234. o

767. Szilárd Vilmos: A lakás pénzügytana 236-237. o
768. Szilárd Vilmos: Félóra egy játékgyűjteményben (Groedel Dóra bárónő babaszobái) 238-240. o

Apró hírek

769. Wydler Károly: Egypár gyakorlati tanács 242-243. o

A Műgyűjtő krónikája

770. Öreg képhez 244. o
771. Ruisdel Jakab 244. o
772. Courbet 244. o
773. Bözsike 244. o
774. Rokokó 245. o
775. Simon Eduárd 245. o
776. Ásatások 245. o
777. Cheops 245. o
778. Picasso 246. o
779. Panama 246. o
780. Ünnepi heteket 246. o
781. Ujjlenyomatok a képeken 246. o
782. Kéziratok 246. o
783. Királyok 247. o
784. Finánc miniszter 247. o
785. Szakvéleményt adni 247. o
786. Courteline 247. o

A Műgyűjtő hírei

787. Nürnberg Budapesten 248. o
788. A szegedi fogadalmi templom freskói 248. o
789. A wieni magyar kollégium és a művészetek 248. o
790. Ásatások a vidéken 248. o
791. A Román Állam nevében 249. o
792. Eladásra kerülő hegedűgyűjtemény 249. o
793. A wieni műkincsek 249. o
794. Nemes Marcell nyilatkozatai 249. o
795. A díszpadok 250. o
796. A Csikágói kiállítás és a magyar művészek 250. o
797. Orvostörténeti kiállítás 250. o
798. Magyar iparművészet New Yorkban 250. o
799. Az új Népszövetségi Palota 251. o
800. Gara Arnold 251. o
801. Egyesületi hírek 251. o
802. Középfokú iparművészeti iskola 251. o

- 803. Eladott magyar képgyűjtemény 251. o
- 804. A dévai múzeum gazdagodása 251. o
- 805. Polgári otthon 252. o
- 806. Megindul az aukciók évadja 252. o
- 807. Új fényűzési adórendelet 252. o
- 808. Háziipari és iparművészeti kiállítás 252. o

- 809. Hangok és visszhangok 253. o

A műkereskedelem köréből

- 810. (Válság van Berlinben?, A Figdor gyűjtemény, Régiségvámok Európában, Választott bíróságok) 254-255. o

Könyvekről és írókról

- 811. Róna József: Egy magyar művész élete 256. o
- 812. Fritz Burger: Einführung in die moderne Kunst 256. o
- 813. Két könyv modern grafikáról 256. o
- 814. Worringer Wilhelm: Griechentum und Gotik 256. o

- 815. A régiség kereskedelem humora (Szakvélemény, A hamis Renoir, Pontosság, A halálos ágyon) 257. o

- 816. Az angol lakásízlés 258. o
- 817. Képek, porcelánok, dísz tárgyak 259. o
- 818. Van-e régiség importunk? (A Klasszis Rt. igazgatójának nyilatkozata) 260. o
- 819. A pesti ember palotája 261. o
- 820. Porcelánok és kristályüvegek muzsikája 262. o
- 821. Mária Teréziától Firenzéig 263. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

III. évfolyam 10. szám 1929. október

- 822. Unalmas kiállítások 269. o
- 823. Végh Gyula: A múzeumok és látogatóik 270-272. o
- 824. Genthon István: Régi magyar faszobrok 273-277. o
- 825. Dr. Faludi Géza: Orvostörténelmi kiállítás 278-279. o
- 826. Dr. Márffy Oszkár: Velencei kiállítások, I. Rokokó a dózsák városában 280-282. o

827. Dr. Strasser Elemér: II. Templomi művészet, bálterem és kastély 283-285. o

A Műgyűjtő hírei

828. A magyar föld rejtelsei 286. o
829. Vidéki múzeumokból 286. o
830. Győr művészetéért 286. o
831. Archeológusok vándorútja hazánkba 287. o
832. A kanizsai Madonna szobor 287. o
833. Kiállítások az Ernst Múzeumban 287. o
834. Mányoki emlékezete 287. o
835. Művészeink emlékezetére 287. o
836. Elköltözött a Hadtörténelmi Múzeum 287. o
837. Ajándék a Nemzeti Múzeumnak 287. o

A Műgyűjtő krónikája

838. Külföldieket 288. o
839. Canonnak centenáriumát 288. o
840. Feuerbach Anzelm 288. o
841. Gipszmúzeumot 288. o
842. Mesterművek 289. o
843. Rejtelmes idegenek 289. o
844. Szobieszki János 289. o
845. Figdor nevétől hangosak 290. o
846. Végrehajtó és festőművész 290. o
847. Portland herceg vázája 290. o
848. Mirko alias Maratovics Márton 290. o

Műkereskedelem köréből

849. (Aukcióházak összeroppanása, Drágulnak a régi francia bútorok, Csempézett képből nemzeti ajándék, Készülő nagy aukció Wienben, Simon Eduárd gyűjteménye, Októberben Krausz Simon képeinek aukciója) 292-294. o

Aukció-naptár

III. évfolyam 11. szám 1929. november

850. A kiszöktetett fiatalok 301. o
851. Éber László: A Trattato egy szakasza körül 302-306. o
852. Dr. Layer Károly: Francia bútorok a XVII-XVIII. században 307-311. o
853. Elek Artúr: Könyvaukcio 312-313. o
854. Havas László: Lávaország-kincses Auvergne 314-316. o
855. Petőfi karja 316. o

A Műgyűjtő krónikája

- 856. Barcelona 317. o
- 857. Gyöngyház kiállítást 317. o
- 858. Lindergh 317. o
- 859. Bourdelle 317. o
- 860. Politika és művészet 318. o
- 861. Raffael 318. o
- 862. Igazi-e 318. o
- 863. Pipák 318. o
- 864. Asszonyi portréért 318. o
- 865. Leonardo festmény 319. o
- 866. Dürer képet 319. o
- 867. Colombus levele 319. o
- 868. Egységáron 319. o
- 869. Klinikára mennek 319. o

A Műgyűjtő hírei

- 870. Új szerzemények 320. o
- 871. Virágkiállítás 320. o
- 872. A nyers költségek 320. o
- 873. Felfedezett régi festmények 320. o
- 874. Vidéki múzeumigazgatók szövetsége 320-321. o
- 875. Képajándék 321. o
- 876. Múzeumigazgatói kinevezés 321. o
- 877. Két vidéki múzeumról 321. o
- 878. Kijavított oltárkép 321. o
- 879. Német műtörténészek Erdélyben 321. o
- 880. Képeslapok a diáknyomor enyhítésére 321. o

- 881. Hangok és visszhangok 322-323. o

Apró hírek

A műkereskedelem köréből

- 882. (Born báró porcelánjai, Krausz Simon mőtárgyai, A perzsa kormány a perzsaszőnyegekért, Német mőtárgyak kivitele) 325. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

III. évfolyam 12. szám 1929. december

- 883. Egyházművészeti kiállítások 333. o
- 884. Bárdos Artúr: Az eredeti és a másolat 334-336. o
- 885. Dr. Layer Károly: Francia bútorok a XVII-XVIII. században 337-339. o
- 886. I.P. Oud: Igen és nem, egy építész vallomásai 340-341. o
- 887. Nádain Pál: Harangok és csengettyúk 342-344. o
- 888. Havas László: Angol retrospektív kiállítás (Brüsszeli levél) 345-347. o

- 889. Hangok és visszhangok 348. o

Könyvekről és írókról

- 890. Varjú Elemér: Vezető a Nemzeti Múzeum történeti osztályában 349. o
- 891. Viski Károly: A magyar pásztorművészet 349. o
- 892. Kozma Lajos: Templom és iskola 349. o
- 893. Jánszky Béla: A magyar formatörekvések története építészetünkben 349. o

- 894. Szilárd Vilmos: Aukciók előtt és után 350-351. o

A Műgyűjtő hírei

- 895. Ankét a műkereskedelemtől 352. o
- 896. Kertészet japán figurákkal 352. o
- 897. Fél százéves a Régészeti Társulat 352. o
- 898. 24.000 múzeumlátogató egy év alatt Pécsen 353. o
- 899. Díszmagyarok 353. o
- 900. Százhusz darab Mányoki kép 353. o
- 901. Bibliográfiai ritkaság Esztergomban 353. o
- 902. A műgyűjtők decemberi programja 353. o
- 903. A kiállítások éve 353-354. o
- 904. Mesés India 354. o
- 905. Művészi ajándékok az Árverés Csarnokban 354. o
- 906. Van Dyck-Apatinban 354. o
- 907. Archeológiai leletek vidéken 354. o
- 908. Árpádházi templommaradványok Budán 355. o
- 909. Az őszi Ernst aukció 355. o
- 910. Szobrok a virágkirakatban 355. o

A Műgyűjtő krónikája

- 911. Legendák 356. o
- 912. Zöld szemek 356. o
- 913. Timur Tamerlan 356. o
- 914. Kleopatra sírjáról 356. o
- 915. Noé apánk 357. o
- 916. Woolley 357. o

- 917. Expresszionizmus 357. o
- 918. Verdi szíve 357. o
- 919. Innsbruck 357. o
- 920. Barcelona 358. o
- 921. Ispahan 358. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 1. szám 1930. január

- 922. Vásár és művészet 1. o
- 923. Bárdos Artúr: A művészet botránypörei 2-5. o
- 924. Dr. Layer Károly: (III.) Francia bútorok a XVII-XVIII. században 6-8. o
- 925. Havas László: James Ensor 9-11. o
- 926. Takács Zoltán: (A Gyűjtők halottai) Perlmutter Alfréd 12-13. o
- 927. Szilárd Vilmos: Fraenkel Ernő 13-14. o
- 928. Mit keres a német műkereskedő? 14. o

Apró hírek

A Műgyűjtő hírei

- 929. Az OMKE ankétja 16. o
- 930. Jubiláló társaság 16. o
- 931. A Lechner Társaságból 16. o
- 932. Stržigowsky professzor Budapesten 17. o
- 933. Domenicofeti képek Győrött 17. o
- 934. Régi magyar festmények kiállítása 17. o
- 935. Eisenhut kép a beográdi múzeumban 17. o
- 936. Ahol mindenki archelológus 17. o
- 937. Megérkeztek Londonba a reneszánsz képek 17. o
- 938. Képgyűjtő bizottságok 18. o
- 939. Silbermann bácsi meghalt 18. o
- 940. A modern technika a Kinizsi utcában 18. o
- 941. Készülő kiállítások 18. o
- 942. Bécsi iparművész-növendékek kiállítása 18. o
- 943. Ásatási eredmények 18. o
- 944. Bartolozzi kiállítás 19. o
- 945. Karácsonyi gróf gyűjteménye külföldre kerül 19. o
- 946. A kalocsai székesegyház alapjait kiássák 19. o
- 947. Ajándék az Iparművészeti Múzeumnak 19. o
- 948. A Gyűjtők Egyesületéből 19. o

- 949. Kut kiállítás 19. o
- 950. Magyar művészet Amerikában 19. o

A gyűjtés világa

- 951. Dr. Oberschall Magda: A Musée Cognacq (Párizsi levél) 20-21. o
- 952. P. L.: Zsidó múzeumok 21. o
- 953. Bécsi mozaik 22-23. o
- 954. A változó múzeum 23. o
- 955. Jótékonyosság 23. o
- 956. Néger festészet 23. o
- 957. Ensor hetvenéves 23. o
- 958. A Peking ember 23. o

Írókról, könyvekről

- 959. Hatvan festő, négy réznyomtatvány-kereskedő Pesten 24. o
- 960. Szépművészeti Múzeumunk évkönyve 24-25. o
- 961. Egy magyar-amerikai képeskönyv (Elisabeth P. Jacobi: The adventures of Andris) 25. o

- 962. Az aukciós vásárlás illetékei 26. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 2. szám 1930. február

- 963. Prof. Stržigowsky 33. o
- 964. Dr. Supka Géza: Hellenizmus vagy Ázsia 34-36. o
- 965. Felvinczi Takács Zoltán: Miért divatos a „szkitha” művészet? 37-40. o
- 966. Nádain Pál: Györgyi Kálmán 41. o
- 967. Havas László: Amíg egy nyomdászinas eljut odáig...! (A Plantin-Moretus Múzeum) 42-44. o
- 968. Népszerűség 44. o

Apró hírek

- 969. Bálint Lajos: Színházi Múzeum és a Nemzeti Színház gyűjteménye 46-48. o
- 970. A spanyol művészet a nagyvilág előtt 49. o
- 971. Csányi Károly: Világkiállítás a tengerparton (Barcelonai benyomások) 50-51. o

A Műgyűjtő hírei

- 972. Régiségkereskedők adóközössége 52. o
- 973. Közelednek a vámtárgyalások 52. o
- 974. A fővárosi múzeum újabb beszerzései 52. o
- 975. Barcelonai kitüntetések 52. o
- 976. Kultúrház zárva 52. o
- 977. Romlik az Iparművészeti palotája 53. o
- 978. Rosszul adminisztrált kiállítások 53. o
- 979. Két főrangú gyűjtemény 53. o
- 980. Hun sírok a vasúti töltésben 53. o
- 981. Ajándékok a Szépművészeti Múzeumnak 53. o
- 982. Jubilál az Iparművészeti Iskola 54. o
- 983. Tessék telefonálni a művészeknek! 54. o
- 984. Kut kiállítás 54. o
- 985. Aukció a polgári fogyasztásnak 55. o
- 986. Nemzetközi építészkongresszus 55. o

A gyűjtés világa

- 987. Spectator: Itáliai művészet Londonban 56-57. o
- 988. Spanyol régiségek vándorútja 57-58. o
- 989. Krenner Kurt. : Művész vagy hamisító? 58. o
- 990. Három század Flamand festői 59. o
- 991. Mi történt a Welfek kincsével? 59. o
- 992. A Carnegie kiállítás 59. o
- 993. Mainz világmúzeuma 59. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 3. szám 1930. március

- 994. Erdély hajdan és ma 65. o
- 995. Soltész Elekné: Velencei pompa Erdélyben 66-69. o
- 996. Szindy György: Múzeumi viszonyok Erdélyben 70-74. o
- 997. Genthon István: Erdély sajátos festészete 75-76. o
- 998. Csányi Károly: Az erdélyi ötvösművesség 77-79. o
- 999. Roth Viktor: Szász művészet Erdélyben 80-82. o
- 1000. Hann Sebestyén mestermunkái 82. o

Apró hírek

A Műgyűjtő hírei

- 1001. Új társulat Veszprémben 84. o
- 1002. Halálozások 84. o
- 1003. Csermelyi Sándor meghalt 84. o
- 1004. Elszakított múzeumok 84. o
- 1005. Két főúri gyűjtemény műtárgyai 84. o
- 1006. Budapesti tavaszi vásár 85. o
- 1007. Francia mesterművek kivitele Budapestről 85. o
- 1008. Grafikusok egyesületei 85. o
- 1009. Előadások és kirándulások 85. o
- 1010. Könyvkiállítás az Iparművészeti Múzeumban 85. o
- 1011. Gyűlik az egyházművészeti kiállítás anyaga 85. o

Írókról, könyvekről

- 1012. Nádai Pál: Elszakított népművészetünk 86-87. o

- 1013. Nádai Pál: Csutak Vilmos 87. o

A gyűjtés világa

- 1014. Párizsi egyveleg 88-89. o

- 1015. Kalifala Sidibé 90. o
- 1016. Nemzetközi múzeumi törekvések 90. o
- 1017. Az ötvenes Sauerlandt 90. o
- 1018. A fekete imakönyv 90. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 4. szám 1930. április

- 1019. A síremlék és a freskó 97. o
- 1020. Éber László: Lehel kürtje és egyebek 98-101. o
- 1021. A maya kultúra 102-103. o
- 1022. Felvinczi Takács Zoltán: Stein Aurél itthon 104-105. o
- 1023. Havas László: Szélcsendtől az orkánig 106-107. o
- 1024. Kiss Dezső: Nagy emberek írószobái 108-109. o

Apró hírek

- 1025. Goethe és az antik szobrok 112. o

1026. Hangok és visszhangok 113. o

A Műgyűjtő hírei

1027. Felavatják a Déri Múzeumot 114. o
1028. Műértelem Csabán 114. o
1029. Összeírják a református egyházi emlékeket 114. o
1030. Dürer szlovák volt? 115. o
1031. Vidéki leletek 115. o
1032. Két nagyszabású gyűjtemény Ernstéknél 115. o
1033. Üvegfestmények 115. o
1034. Képhamisítási járvány 116. o
1035. Hírek az Ernst kiállításokról 116. o
1036. Gr. Vigyázó Ferenc könyvei 116. o
1037. Az Árverési Csarnok új aukciója 117. o
1038. Reiner Imre 117. o

1039. Képek és rajzok 117. o

A gyűjtés világa

1040. Szilárd Vilmos: Téli verőfényben (Úti jegyzetek) 118-119. o
1041. Mi történik a Figdor fronton? 120. o
1042. Sanssouei 120. o
1043. Rokokó az előtérben 120.o
1044. A porcelánérdeklődés változatlan 120. o

1045. Demetrius: A barokktól a rokokóig (Levél Wienből) 121. o
1046. Külföldi aukciók

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 5. szám 1930. május

1047. Nádai Pál: Az iparművészet bordala 129-131. o
1048. Kós Károly: Tíz esztendő Erdély művészeti életéből 132-136. o
1049. Genthon István: Magyar művészeti emlékek külföldön 137-139. o
1050. Dr. Eisler Mihály József: Műalkotás és elmebaj 140-142. o
1051. Havas László: Jakovleff 143-145. o
1052. Személyi hírek 145. o

A Műgyűjtő hírei

1053. A főváros mint műpártoló 146. o

- 1054. Egy Masaccio kép kivándorolt 146. o
- 1055. Magyar kiállítások külföldön 146. o
- 1056. A Silbermann cég amerikai kiállításai 146. o
- 1057. A Szent Imre év kiállításai 147. o
- 1058. Vidéki leletek 147. o
- 1059. A műgyűjtők kirándulása 147. o
- 1060. A késmárki templom pusztulása 147. o
- 1061. A Nemzeti Múzeum öt éve 147-148. o
- 1062. Antik terrakották 148. o
- 1063. Kedvezményed belépőjegyek a múzeumokba 148. o
- 1064. A Nemzeti Szalon tavaszi szezonja 148. o
- 1065. Rákóczi kincsek az Ernst Múzeumban 148-149. o
- 1066. Vigyázó gróf hagyatékát elárverezik 149. o
- 1067. Népvándorlás korabeli kincseink Londonban 149. o
- 1068. A Szépművészeti Múzeum képei külföldön 149. o

A gyűjtés világa

- 1069. A magyar műgyűjtés útjai 150. o
- 1070. A százezer dolláros Raffael kép 150. o
- 1071. Krenner Kurt: A nyár a művészeté (Berlini levél) 151. o
- 1072. Egy új Holbeint találtak 152. o
- 1073. Bode posthumus munkái 152. o
- 1074. A Dorotheum fuzionál? 152. o
- 1075. Van Dongen festészete 152. o
- 1076. Tíz előszó egy festőnek 152. o
- 1077. Milyen festészet következik Londonban 153. o
- 1078. A szakértői vélemények Németországban 153. o
- 1079. Hofstede de Groot meghalt 153. o
- 1080. Színházi kiállítás 153. o
- 1081. A kibővített Skansen 153. o
- 1082. Szilárd Vilmos: A vásárlás is tudomány 154. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 6-7. szám 1930. június-július

- 1083. Kilencszáz év 161. o
- 1084. Sólyom István: Az Árpád-kori művészet 162-165. o
- 1085. Csányi Károly: Régi magyar miseruhák 166-168. o
- 1086. Mihalik Sándor: A régi magyar egyházi ötvösség 169-172. o

A Műgyűjtő tárcája

- 1087. Divald Kornél: Bujdosó műkincsek 173-175. o
- 1088. Rózsaffy Dezső: Magyar egyházi festészet a XIX. században 176-178. o
- 1089. Drescher Pál: Gondolatok régi kódexek között 179-181. o

Műgyűjtő könyvei

- 1090. Éber László: Georg Raphael Donner 182-185. o
- 1091. Haberditzl-Schwarz: Karl Schindler 186. o
- 1092. A szegedi archeológusok dolgozatai 186. o
- 1093. Csányi Károly: Székesfehérvár, Győr 186. o

- 1094. Személyi hírek 186. o

- 1095. Krenner Kurt: Ünnepi nyár és egyházi művészet (Müncheni levél) 187. o
- 1096. (e.a.) Vámos Ferenc: A honfoglaló magyarság építőműveltsége 189. o
- 1097. Benedek Marcellné: Masereel képes regényei 190-192. o

A Műgyűjtő hírei

- 1098. Neomecénások és bankmecénások 193. o
- 1099. Új múzeum 193. o
- 1100. Felépítik a Bécsi kaput 193. o
- 1101. Munkácsy ismeretlen hagyatéka 193. o
- 1102. Magyar festők külföldön 194. o
- 1103. Két mecénás 194. o
- 1104. Kiállítási hajó 194. o
- 1105. Ásatások és leletek 194. o
- 1106. Kik adtak el képeket Velencében? 194. o
- 1107. Szépművészeti Múzeumunk újabb szerzeményei 195. o
- 1108. Ezüstkincsek a Nemzeti Múzeumban 195. o
- 1109. A Postatakarékpénztár júniusi aukciója 195. o
- 1110. Matyók az utcán 195-196. o
- 1111. László Fülöp levele 196. o
- 1112. Előkészületek a Figdor aukcióra 196. o

- 1113. A debreceni múzeumavatás 196. o

Apró hírek

A gyűjtés világa

- 1114. Nádain Pál: Művészettörténeti kiállítások 199-201. o
- 1115. Kernstok Károly: Hotel Hungária (Levél Velencéből) 202-203. o
- 1116. Léon Kázmér: Párizsi mozaik 204-205. o

- 1117. Korunk művészete 206. o
- 1118. Művészetileg fontos helyek védelme 206. o
- 1119. A német trónörökös Menzel képe 206. o
- 1120. Törvény a hamisításokról 206. o
- 1121. Az autogramok ellen 206. o
- 1122. Szkytha műtárgyak 207. o
- 1123. Az egyházi kincseskamra 207. o
- 1124. Japán műpártolás 207. o
- 1125. Felfedezett Rubens kép 207. o

- 1126. Szilárd Vilmos: Kiállítások és látnivalók a Szent Imre évben 208-209. o

Különféle aukciók

Aukció-naptár

IV. évfolyam 8-9. szám 1930. augusztus-szeptember

- 1127. Kövé merevült zene 217. o
- 1128. Hofrat Josef Strzygowski: Die asiatischen Voraussetzungen der ungarischen Architektur 218-220. o
- 1129. Dr. Stefan Paulovics: Die römische Baukunst im heutigen Ungarn 221-223. o
- 1130. Kornél David: Ungarische Baukunst des Mittelalters 224-226. o
- 1131. Dr. Tibor Gerevich: Die Baukunst der Barockzeit in Ungarn 227-230. o
- 1132. Dr. László Éber: Ungarische Bautätigkeit des achtzehnten Jahrhunderts 231-233. o
- 1133. Frau Dr. Marzell Benedek: Die Pester Baukunst der Empirezeit 234-237. o
- 1134. Aladár Sós: Die ungarische Baukunst am Ende des 19. Jahrhunderts 238-242. o
- 1135. Edmund Gerő: Edmund Lechner 243-244. o
- 1136. Desider Jakab: Die Gefolgschaft Edmund Lechners 245-247. o
- 1137. Paul Ligeti: Ungarns Rolle im Rahmen europäischer Baukunst 248-252. o
- 1138. Andreas Liber: Die Baupolitik der Hauptstadt Budapest in den jüngsten Dezennien 253-254. o
- 1139. Dr. Stupka Géza: Ferencz József és a művészetek 255-257. o
- 1140. Halványkék porcelánok megálmodója 258-259. o
- 1141. P. Jacobi Erzsébet: Kiss Emil halálára 260. o

Múzeumi séták

- 1142. Nádain Pál: A debreceni Déri Múzeum 261-264. o

- 1143. Csányi Károly: A müncheni egyházi műkincsek kiállítása 265-266. o
- 1144. Szilárd Vilmos: A rohonczi gyűjtemény 267. o
- 1145. Csányi Ilus: A stockholmi kiállítás 268-269. o

Mortuarium

- 1146. A párizsi Dôme 269. o
- 1147. Szilárd Vilmos: Figdor aukciók 270-272. o

A Műgyűjtő hírei

- 1148. Van a magyar 273. o
- 1149. A Mouseion 273. o
- 1150. Ralph Beaver Strassburger 273. o
- 1151. A pénzügyminiszter 273. o
- 1152. Benczúr Gyula 273. o
- 1153. Az IBUSZ- MANSZ 273. o
- 1154. A Habsburg gyűjtemények 274. o
- 1155. Serédi Jusztinián 274. o
- 1156. A Fiskus 274. o
- 1157. Kiállítás 274. o
- 1158. Kállay Tamás 274. o

A Műgyűjtő krónikája

- 1159. Rabindra Nath 275. o
- 1160. Az uralkodók magánélete 275. o

Apró hírek

IV. évfolyam 10. szám 1930. október

- 1161. Márton Lajos: A Nemzeti Múzeum régészeti és történeti gyűjteményeinek új kiállítása 281-283. o
- 1162. Supka Géza: Az olasz Ver sacrum 284-287. o
- 1163. Márffy Oszkár: Magyar művészet a velencei kiállításon 288-290. o
- 1164. Fatum 291. o

Művészet Vidéken

- 1165. Sz. G. D.: A szegedi „csonka” torony 292-294. o

Írókról, könyvekről

- 1166. Hóman Bálint: A Magyar Nemzeti Múzeum öt éve 295-296. o
- 1167. Márton Lajos: Ősrégészeti kutatásunk feladata 296-297. o
- 1168. Györffy István dr.: Magyar népi hímzések. I. A cifraszűr 297. o

1169. Schoen Arnold: A budapesti Központi Városháza 297. o
1170. Berényi János gróf: Az ötvösség története Magyarországon 297. o

A Műgyűjtő hírei

1171. Szalay Ákos 298. o
1172. Aquincum 298. o
1173. Nemrégiben jelentek meg 298. o
1174. A Mickolcvidéki Hejőbában 298. o
1175. A Szent Imre-jubileum 298. o
1176. Lacretelle Silbermann 299. o
1177. A Wenckheim palota 299. o
1178. Az Iparművészeti Múzeum 299. o
1179. A kiállítások 299. o
1180. Thyse-Bornemissza báró 299. o
1181. Az Ernst Múzeum 299. o
1182. A Kinizsi utcában 299-300. o
1183. A tiszadobi és töketerebesi kastélyok 300. o
1184. Népművészeti szakosztály 300. o
1185. Szőnyi István 300. o

A Műgyűjtő krónikája

1186. Catharina Cornaro 302. o
1187. Emberileg megrendítő 302. o
1188. A cenzúra 302. o
1189. Kolombus Kristóf 302-303. o
1190. Szegény Orska! 303. o
1191. Millet 303. o
1192. Pro litteris et artibus 303. o
1193. A pénzhamisítás 303. o
1194. Augsburgban 303. o
1195. Courbet 303. o

Apró hírek

1196. Figdor aukció 306-308. o

Aukció-naptár

IV. évfolyam 11. szám 1930. november

1197. Az expertiz 313-315. o
1198. Gombosi György: Az Andrássy aukció képanyagáról 316-320. o
1199. Dr. Márffy Oszkár: A magyar iparművészet Monzában 321-322. o

- 1200. Dr. Hajós Erzsébet: Múzeumi jubileum, megnyitó és kiállítások
Berlinben 323-327. o
- 1201. A Welfek 328-330. o
- 1202. Jánoshalmi Nemes Marcell 330. o
- 1203. Nádain Pál: Bábjátékok 331-333. o
- 1204. Csányi Károly: Az Andrássy gyűjtemény 334. o

A Műgyűjtő hírei

- 1205. Szilárd Vilmosné 335. o
- 1206. Két Duna-menti 335. o
- 1207. Szentes 335. o
- 1208. Fejér megyei Kálóz 335. o
- 1209. Újrétfal 335. o
- 1210. Kolozsvártól tizenegy kilométerre 335. o
- 1211. Ipolyi Arnoldnak 335. o
- 1212. Az Andrássy aukción 335. o
- 1213. William Randolph Hearst 336. o
- 1214. Boross Jenő 336. o
- 1215. Pettenkofen Ágoston 336. o
- 1216. Kovács- Karap Ernő 336-337. o
- 1217. Camillo Castiglioniinak 337. o
- 1218. A múlt század 337. o
- 1219. Varsóban 337. o
- 1220. New Yorkban 337. o

Figdor gyűjtemény I., Berlin árai 338. o

Aukció-naptár

IV. évfolyam 12. szám 1930. december

- 1221. A képzőművészek 345. o
- 1222. Dr. Supka Géza: Ázsiai művészet 346-351. o
- 1223. Szibéria! A modern régiségtudomány dorádója 352-356. o
- 1224. Éber László: A pozsonyi Schomberg emlék mestere 357-359. o
- 1225. Nádain Pál: Két kiállítás 360-364. o
- 1226. Dr. Oberschall Magda: Párizsi levél 364. o

A Műgyűjtő krónikája

- 1227. Ugyancsak fura családjogi viszonyok 365. o
- 1228. Valami dosztojevszkis 365. o
- 1229. Siralmas híradások érkeznek 365. o
- 1230. „Dicsőségtől és házi bakaitól elfúlva élt is Andrea del Sarto” 365-366. o

- 1231. Mint valami gyöngye kalandorregény 366. o
- 1232. Szenteljünk néhány szót 366. o
- 1233. A berlini múzeumi ünnepek 366. o

A Műgyűjtő hírei

- 1234. Tellér Gyula 367. o
- 1235. Dr. Nagy Lajos 367. o
- 1236. Az Árpád Múzeum 367. o
- 1237. Szent István király 367. o
- 1238. A velencei városi múzeum 367. o
- 1239. Gróf Apponyi Sándorné 367. o
- 1240. Szarvason 367. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1241. Sir Joseph Duveen 368. o
- 1242. Duveen 368. o
- 1243. Giorgione 368. o
- 1244. Amerikában dívó éremgyűjtőlázzal 368. o
- 1245. Az angol királyi pár 368. o
- 1246. Az autogrammggyűjtés 368. o
- 1247. A francia parlament 368. o
- 1248. Tell Halaf-ban 369. o
- 1249. A bibliai Szamáriában 369. o
- 1250. A francia Montau közelében 369. o
- 1251. Az overtói szeminárium 369. o
- 1252. A magyar históriából 369. o
- 1253. A berlini múzeum 369. o
- 1254. Rómától nyugatra 369. o
- 1255. A Francia Nemzeti Múzeumok igazgatója 369. o
- 1256. A hannoveri képtár 369. o
- 1257. A chicagói Art Institut 369. o

Pesti aukciók

Különféle aukciók

Aukció-naptár

V. évfolyam 1. szám 1931. január

- 1258. Kissé változott formában 1. o
- 1259. Rónay Mária: Die Schätze des Christlichen Museum sin Esztergom (Gran) 2-8. o

1260. Guerrino Steffani: Olasz levél 9-10. o

A Műgyűjtő krónikája

1261. Az A. A. A. A. 11. o
1262. Standardizálás a műkereskedelemben 11. o
1263. Az örök nő 11. o
1264. Azok után a revíziós eljárások után 11. o

A Műgyűjtő hírei

1265. A műgyűjtő 12. o
1266. Nemes Marcell 12. o
1267. A Békéscsabához tartozó kanálisi szőlőkben 12. o
1268. Óbudán 12. o
1269. Móra Ferenc 12. o
1270. A középkor 12. o

Der Osten

1271. Gregorius Sothis: Wo sind die beiden Arme der Venus von Milo? 13-16. o
1272. Dr. Nándor Fettich: Völkerwanderungsfunde in der Sammlung Fleissig (Budapest) 17-22. o

Ost- post

1273. Eine ständige kunstaussellung in Beograd 23. o
1274. Moderner kunstmarkt in Prag 23. o
1275. In der Nähe von Irkutsk 23. o
1276. Ilja repin 23. o
1277. Studienreise zweier Ungarischer gelehrten nach griechenland 23. o
1278. In Prag hat die tschechische künstlervereinigung manes 24. o
1279. In Paris 24. o
1280. Die kupferstiche aus der Eremitage unter dem hammer 24. o
1281. Das forum der athener wird ausgegraben 24. o
1282. Arthur Weigall 24. o
1283. Ostasiatisches kunstgewerbe 24. o
1284. Französische ausgrabungen in Vorderasien 25. o
1285. Die wanderausstellung chinesischer kunst 25. o
1286. Die grosse persische kunstaussstellung in London 25. o

1287. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden themen 25. o

Verschiedene auktionen

Auktionskalender

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1288. Paul Marin 28. o
- 1289. A brüsszeli Zenetörténeti múzeum 28. o
- 1290. Két új Grünewald portré 28. o
- 1291. 5000 forintért 28. o
- 1292. Fuzsita 28. o
- 1293. Egy évnél hosszabb ideig tart 28. o
- 1294. 250 éve áll fenn 28. o
- 1295. Rembrandtnak 28. o
- 1296. Heinrich Ried 28. o

V. évfolyam 2. szám 1931. február

- 1297. Csatazajtól 33. o
- 1298. Didier Rózsaffy: Deux tableaux des Charles Le Brun à Budapest 34-36. o
- 1299. Géza Supka: Eine ungarische Kunstgeschichte 37-43. o
- 1300. Dr. László Éber: Die Madonna von Ják 44-45. o
- 1301. Nádain Pál: Istenek alkonya. Párizsi krónika 46-48. o

A Műgyűjtő krónikája

- 1302. Hässliches Gezänk 49. o
- 1303. A Tuileries kert 49. o
- 1304. A Stockholmban és Oslóban 49. o
- 1305. A legutóbbi római 49. o

Külföldi múzeumokból

- 1306. (Berlin, Brüsszel, Capetown, Graz, Greenwich, London, Madrid, Milánó, München, Párizs) 50. o

Der Osten

- 1307. Gerhard Schneider: Westöstliches in Zentralasien 51-52. o

Ost post

- 1308. Muchli 53. o
- 1309. Der alte arabische normanische 53. o
- 1310. Der vorbericht 53. o
- 1311. Die denkmalpflege in Stambul 53-54. o
- 1312. Einen nicht alltäglichen akt der Pietät 54. o
- 1313. Der alttestamentler der Wiener Universität 54. o
- 1314. Der British United Press 54-55. o
- 1315. Svn hedin 55. o
- 1316. Arthur Weigall 55-56. o

- 1317. Der Italiensche Akademiker 56. o
- 1318. Die Londoner ausstellung 56. o
- 1319. In Rom 56. o

A Műgyűjtő hírei

- 1320. A Nemzeti Múzeum 57. o
- 1321. Az Iparművészeti Múzeumban 57. o
- 1322. A budapesti magángyűjtemények 57. o
- 1323. A váci múzeumban 57. o
- 1324. Ungarische Kunst 57. o
- 1325. Reiter Lászlónak 57. o
- 1326. Palóczy Edgár 57. o
- 1327. Márffy Oszkár dr. 57. o

- 1328. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden
themen 57. o

Verschiedene auktionen

Auktionskalender

V. évfolyam 3. szám 1931. március

- 1329. A szem a lélek tükre 65. o
- 1330. Dr. Edith Hoffmann: Die Verwendung von Stichen im Kunstbetrieb
Ungarns 66-71. o
- 1331. G.S: Élő múlt (Római levél) 72-74. o
- 1332. Dr. Hajós Erzsébet: Sanc-Saouci képtára és a Tell- Halaf múzeum 75-76.
o

A Műgyűjtő krónikája

- 1333. Fantasztikus rejtély 77. o
- 1334. Rousseau, a finác 77. o
- 1335. Művészet a művészet ellen 77. o

A Műgyűjtő hírei

- 1336. Műemlékeink 78. o
- 1337. A M. Kir. Operaházban 78. o
- 1338. Kaposvárott A Mátyás templomnak 78. o
- 1339. Néhaj Justh Gyulának 78. o
- 1340. Buenos Airesben 78. o
- 1341. Gabriel Wells 78.o
- 1342. A debreceni Déri Múzeum 78. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1343. A londoni Westminster abbey 79. o
- 1344. Dame de beauté 79. o
- 1345. Furcsa jogi vita 79. o
- 1346. Gonzaga városában 79. o
- 1347. Az augsburgi Maximilián Múzeumot 79. o
- 1348. Rembrandt 79. o
- 1349. Max Dauthendey 79. o
- 1350. Másfél esztendeje hunyt el 79. o

A Műgyűjtő műhelyéből

- 1351. Rembrandt 80. o
- 1352. Német képarchívumot 80. o
- 1353. A berlini Schlossmuseum 80. o
- 1354. Az egyik berlini múzeumban 80. o
- 1355. A párizsi 80. o

Kiállítások múzeumok

- 1356. 1932-ben lesz Goethe 81. o
- 1357. Belgium 81. o
- 1358. A centenáriumiok 81. o
- 1359. Wilhelm Busch 81. o

A Műgyűjtő könyvei

- 1360. Schoen Arnold: A budai Szent Anna templom 82. o
- 1361. Dolgozatok a m. kir. Ferencz József Tudományegyetem Archeológiai Intézetéből 82. o
- 1362. Lyka Károly: A művészetek története 82. o

Der Osten

- 1363. Dr. Viktor Roth: Neue Forschungen zur siebenbürgischen Kunstgeschichte 83-87. o

Ost post

- 1364. Auf dem schatzfund von Nagyszentmiklós 88. o
- 1365. Ein reicher engländer 88. o
- 1366. In der nähe von Skoplje 88. o
- 1367. Professor Philipp Kaufmann 88. o
- 1368. Don Frane Bulic 89. o
- 1369. Über die intensiven handelsverbindungen 89. o
- 1370. Prof. Dr. Adolf Goldschmidt 89. o
- 1371. In die kirchenpolitischen tendenzen 89. o
- 1372. Ein deutscher archaeologe 89. o

Verschiedene auktionen

1373. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden
themen 91. o
1374. A m. kir. Postatakarékpénztár 91. o

Auktionskalender

V. évfolyam 4. szám 1931. április

1375. A közgazdaság vastörvénye 97. o
1376. George Gombosi: Paintings by Old Masters 98-103. o
1377. Dr. Géza Supka: Die früheste ungarische Königstatue 104-105. o
1378. Edgar Palóczy: Bei Alexander Grafen Apponyi 106-107. o
1379. Dessewffy Tivadar: Berlini levél 108-110. o
1380. Nádain Pál: Tavasz nyitány (Párizsi levél) 110-113. o

A Műgyűjtő krónikája

1381. Csodálatos 114. o
1382. A gyűjtők érdekes világának 114. o
1383. Egy másik, nem kevésbé érdekes 114. o

A Műgyűjtő magyar hírei

1384. Dickens tollára való 115. o
1385. A fővárosi tanácsnokok 115. o
1386. Verebesi Végh Gyula 115. o
1387. Divald Kornél meghalt 115. o
1388. Vitéz Aggházy Kamil 115. o
1389. Izabella királyihercegnő 115. o
1390. Az Iparművészeti Múzeum 116. o
1391. Háziipari 116. o
1392. Húsvét után 116. o
1393. Minden műgyűjtő 116. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

1394. A Basel melletti 117. o
1395. Rubens 117. o
1396. A magyar históriából 117. o
1397. Érdekes aukciós újítást 117. o
1398. Zürichben 117. o
1399. Van Gogh 117. o
1400. Bécs városa 117. o

- 1401. Böheimkirchenben 117. o
- 1402. Byron 117. o
- 1403. Franz Halsnak 117. o
- 1404. Stockholm 117. o
- 1405. VI. Pius 117. o
- 1406. A leningrádi 118. o
- 1407. A párizsi 118. o
- 1408. Berlinben 118. o
- 1409. A szibériai őskőkor 118. o
- 1410. Diaghilewnek 118. o
- 1411. Szeptember 21-én 118. o
- 1412. A szerb 118. o
- 1413. Theodor Wiegand 118. o
- 1414. Ra Uer-nek 118. o

Der Osten

- 1415. Intensives Kunstleben in Palästina 119-120. o

Ost post

- 1416. Eine gotische kirche 121. o
- 1417. Das wiener archaeologische institu 121. o
- 1418. Der kunstsalon wolfsberg 121. o
- 1419. James H. Breasted 121. o
- 1420. Die Oxforder Universität 122. o
- 1421. In Berlin 122. o

- 1422. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden
themen 122. o

Verschiedene auktionen

Auktionskalender

V. évfolyam 5. szám 1931. május

- 1423. A faj és a művészet 129. o
- 1424. Dr. Heinrich Horváth: Pester Goldschimiede- Barokk 130-134. o
- 1425. Dr. Géza Supka: Okkultismus und Archaeologie 134-136. o
- 1426. Die neue Städtische Bibliothek in Budapest 137-138. o
- 1427. Éber László: Itáliai szobrászat az ezredik év előtt 139-143. o
- 1428. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden
themen 143. o

- 1429. Nádai Pál: Mindennek a vége: múzeum (Párizsi levél) 144-147. o
- 1430. Dessewffy Tivadar: Az új berlini Schinkel múzeum 147-148. o

A Műgyűjtő krónikája

- 1431. Nem minden érdeklődés híján 149. o
- 1432. Az Atlantisz-probléma 149. o
- 1433. Mr. Louis Mendelsohn 149. o

A Műgyűjtő magyar hírei

- 1434. A Fővárosi Múzeum 150. o
- 1435. A nemzetközi vásárra 150. o
- 1436. Az Állami Árverési Csarnok 150. o
- 1437. Az Országos Magyar Régészeti és Művészettörténeti Társulat 150. o
- 1438. Varsóból 150. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1439. A Welf kincs 151. o
- 1440. Április elsejével 151. o
- 1441. Párizsban 151. o
- 1442. Végre megvan 151. o
- 1443. Restaurálás vagy konzerválás? 151. o
- 1444. Május 26-ám kezdődik 151. o

Verschiedene auktionen

Der Osten

- 1445. Russischer Brief 153-154. o

Ost post

- 1446. Der Radscha 155. o
- 1447. Die eigentümliche gotische art 155. o
- 1448. Lonodn 155. o
- 1449. Die kunstgeschichte der ost- und westgoten 155. o

Auktionskalender

V. évfolyam 6-7. szám 1931. június-július

- 1450. Herczeg Ferenc 161. o
- 1451. Dr. Edith Hoffmann: Über Altäre aus Ungarn im 15. und 16. Jahrhundert 162-169. o
- 1452. Nyári kiállítások 169. o

- 1453. Dr. Huszár Lajos: A magyarországi rönesszansz emlékérmek stiláris kapcsolatai 170-171. o
- 1454. Nádaí Pál: „Egy nap a világ körül” 172-176. o
- 1455. Az exlibris gyűjtés technikája 177-180. o

- 1456. Die Ungarischen beiträge dieser nummer handeln von den folgenden themen 180. o

- 1457. Supka Géza: A műgyűjtő Rothschildok 181-182. o

A Műgyűjtő hírei

- 1458. Glück Frigyesről 183. o
- 1459. A Műcsarnok ügye 183. o
- 1460. A nyár folyamán 183-184. o
- 1461. A Tudományos Akadémia 184. o
- 1462. A Régészeti és Művészettörténeti Társulatnak 184. o
- 1463. Május 23-án 184. o
- 1464. Állandó nyári kiállítást 184. o
- 1465. A Lechner Társaság 184. o
- 1466. A Munkácsy céh 184. o

A Műgyűjtő német hírei

- 1467. (Friedländer, Berlini múzeum, Novalis, Drezdai, A hannoveri képtár, Goethe, Kölnben, Wilhelm Clemens, Stuttgart, Németország) 185. o

A Műgyűjtő olasz hírei

- 1468. (A X. Nemzetközi Eucharisztikai Kongresszus, Milánóban, Az orvietói szeminárium, Páduai Szent Antal, Rómától, Római Trajanus fórumon, Rómában, Római Capitolium, Római Augusteo, Siena, Venezia) 186. o

A Műgyűjtő francia hírei

- 1469. (Breuil abbé, Daudet, A francia Montau, Párizsban, A Louvre-t, A francia parlament, A Francia Nemzeti Múzeumok, Párizsban, Grüneisen bárónak, Nemzetközi, L.R. Pissaro) 187. o

Könyvekről

- 1470. Pásztor Mihály: A közvilágítás alakulása Budapesten 188. o
- 1471. A magyar numizmatikai 188. o
- 1472. Csatkai Endre: Soproni ötvösök a 15-19. században 188. o
- 1473. Rhé, Julius- Fettich, Ferdinand: Jutas und Öskü 188-189. o
- 1474. Hekler Antal: Antik művészet 189. o
- 1475. Cs. Sebestyén, Karl: Rätselhafte Beinplatten in den Gräbern der Völkerwanderungszeit 189. o

- 1476. Rejtélyes balkáni élet 190. o
- 1477. Szilárd Vilmos: A Nemes aukció 190. o

Der Osten

- 1478. Frühchristliches aus dem Nilland 191-192. o

Ost post

- 1479. In Jerusalem 193. o
- 1480. Gleichzeitig mit den vorarbeiten 193. o
- 1481. Im Düsseldorfer kunstverein 193. o
- 1482. Das Münchner Museum für völkerkunde 193. o
- 1483. In den letzten dezembertagen 193. o
- 1484. Als im jahre 1911 in China 194. o
- 1485. Die Preussische Akademie der künste 194. o
- 1486. Professor Selim Hassan 194. o
- 1487. Howard Carter 194. o
- 1488. Die archaeologische gesellschaft ägyptens 195. o
- 1489. Italienische ägyptologen 195. o
- 1490. Graf Byron de Prorok 195. o

Verschiedene auktionen

Auktionskalender

V. évfolyam 8-10. szám 1931. augusztus-október

- 1491. A látszatadó 201. o
- 1492. Palóczy Edgár: Jakabtestvérek 202-203. o
- 1493. Semper Viktor: Felbukkanó mesterművek 203-205. o
- 1494. Die Habaner Fayencen 206-208. o
- 1495. Dr. Heinrich Horváth: Zur Aesthetik der altpester Firmentafeln 209-213. o
- 1496. Hajós Erzsébet: Berlini levél 214-215. o
- 1497. Probleme der Museumstechnik 216-217.o

A Műgyűjtő könyvei

- 1498. Az Országos Magyar Szépművészeti Múzeum Évkönyvei 218. o
- 1499. Rados Jenő: Magyar kastélyok 218. o
- 1500. Bauer-Paulfranz, Dr. L: Fabrikmarken ABC 218. o

A Műgyűjtő hírei

- 1501. Antik víziorgonát 219 .o
- 1502. Új régészeti tanszéket 219. o

- 1503. Mária Terézia idején 219. o
- 1504. A budai Viziváros 219. o
- 1505. Ismeretlen korvinát 219. o
- 1506. Az Országos Magyar Zsidó Múzeum 219-220. o
- 1507. A háború előtt 220. o
- 1508. Az az esztelen 220. o
- 1509. A pénzhiány 220. o
- 1510. A Nógrád megyei 220. o
- 1511. Botrányos eset 220. o

Der Osten

- 1512. Nádain Pál. A csodatevő Kelet 221-224. o
- 1513. Dr. Géza Supka: Ein bulgarisches Troja entdeckt! 225-226.o

Ost post

- 1514. Eine aegyptische weltausstellung 227. o
- 1515. Die alkoptische liturgie 227. o
- 1516. Die hunnen zentralasiens 227. o
- 1517. Muhammeds gewand in Paris 227-228. o
- 1518. Als gegen den zaren Alexander II. 228. o
- 1519. Sammelobjekte Pierre Lotis unter dem hammer 228. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1520. Az angol király veje 229. o
- 1521. Nelson parancsnoki hajójának 229. o
- 1522. Az amerikai múzeumi kultúra 229. o
- 1523. Az olasz király 229. o
- 1524. Federigo Borromeo bíbornok 229. o
- 1525. A francia művészeti szaksajtó 229. o
- 1526. A londoni Press Club 229. o
- 1527. A világ legnagyobb szőnyege 229. o

Auktionskalender

V. évfolyam 11-12. szám 1931. november-december

- 1528. A régi téma: magyar művészsors 233. o
- 1529. Dr. Géza Supka: Glozel 234-237. o
- 1530. Semper Viktor: Stradivari problémák 237-241. o
- 1531. Fekete karácsony a Vatikánban 241-245. o
- 1532. Rönesszánkori német grafika 245-246. o

A Műgyűjtő hírei

- 1533. Mária Terézia 247. o
- 1534. Szenet gyűjt a Nemzeti Múzeum 247. o
- 1535. A Művészeti Múzeumok Barátainak Egyesülete 247. o
- 1536. A m. kir. Postatakarékpénztár 247. o
- 1537. Az Iparművészeti Múzeum 247. o
- 1538. Az Ernst Múzeum anyaga a Nemzeti Múzeumban 247. o
- 1539. Új múzeumi kiadványok 248. o
- 1540. Az Ernst Múzeum 248. o
- 1541. Budapest székesfőváros 248. o

A Műgyűjtő külföldi hírei

- 1542. Fejedelmi gobelinek 249. o
- 1543. Az amsterdami 249. o
- 1544. A francia gyűjtővilágnak 249. o
- 1545. A firenzei polgármesterek 249. o
- 1546. A híres A. A. A. A. 249. o
- 1547. Fiorain halála 249. o
- 1548. A londoni Royal Academy 250. o
- 1549. Frankfurtban 250. o
- 1550. Gabriel Wells 250. o
- 1551. Portugáliában 250. o

Könyveink

- 1552. Gulyás Pál: A könyvnyomtatás Magyarországon a XV. és XVI. században 250. o
- 1553. Évi jelentés a Veszprém vármegyei Múzeum és Könyvtár 1930/31. évi fejlődéséről 250. o

Der Osten

- 1554. Palóczi Edgár: Wayang 251-252. o
- 1555. Brief aus der einstigen Sultanstadt 252-254. o